

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG. Kiadja:

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Uj miniszter.

Budapest, március 30.

(v.) Az egyházpolitikai küzdelmeknek izzó légkörű idejében történt. Amikor a népképviselőlet riadó lelkesedéssel állott a szabadelvű reformok mellé, a főrendiház pedig konokul agyarkodott ellenük. Irtóztató küzdelemre elszántan vonult fel egymás ellen a két tábor. Az egyik oldalon a képviselőház, akkor igazán hirdetője és fegyvere a nemzet lelkesült akaratának, amely eltökélte volt magában, hogy *semmi akadálytól* nem fog visszariadni. A másik oldalon a főrendiháznak ultramontán és feudális pártja, egyfelől Rómából merítve biztatást az ellenállásra, másfelől az udvari befolyásokra támaszkodva. Mind a két tábor kész volt a legborzasztóbb végtetekig elmenni: alulról vulkanikus rengések mutatkoztak olyan tünetek kíséretében, amilyenek a forradalmakat szokták megelőzni, — felülről pedig a lángragyuladt indulatok elmentek volna akár az alkotmány rombadöntéséig is a szabadelvű reformok meggátolása érdekében. A helyzet válságos volt. Ha csupán az országgyűlés két háza közt lobbant volna fel a konfliktus, ez még nem jelentett volna katasztrófát; de a mi itt fenyegetett, az több volt a törvényhozási faktorok egyensúlyának egy muló zavaránál. Egyfelől a kérelhetetlen küzdelemre felvertezt népakarát, másfelől a főrangú szalonokban bujkáló s kiszámíthatatlanságánál fogva félelmetes reakcióknak összeküvése: ime, ez volt az a két tényező, amely egymásra készült csapni ama napokban.

A főrendek közt volt akkor egy férfiú, aki fáradhatatlanul doigozott és szilaj hévvel küzdött az egyházpolitikai reformokért. Ő volt az, aki nyilvántartotta az ultramontán tábor

számbeli erejét; ő volt az, aki a tárgyalásokra becsődítette a szabadelvű főrendeket; ő volt az, aki nemcsak együvé terelte, hanem együtt is tartotta a szabadelvű eszméknek főrangú hiveit. A tanácskozások taktikája s a szavazások sztratégiája az ő szava szerint intéződött, ő szervezte, vezette s edzette a főrendiháznak liberális táborát, amely annyi kemény tusa után a döntésnél kivívta a diadalt. S mindezt a munkát, amihez nagyszabásu tetterő s lucidus ítélet kellett, ugy tudta ez a férfiú elvégezni, hogy a nyilvánosság előtt egy pillanatig sem fordult meg alakja. Páratlan szerénységgel s példás önzetlenséggel teljesítette nehéz hivatását. Nem babért akart magának kivívni, hanem győzelmet az ügynek, biztos haladást az országnak s megnyvást a végzetesen viharzó közéletnek. Ő maga a homályban maradt, nehogy a győzelemnek, amelyben hitt s amelyet előkészített, csak egyetlen sugara is az ő személyére essék.

Ez a férfiú gróf Széchenyi Gyula volt. Azóta sem találkoztunk e derék férfiúval a politikai közélet porondján. Amig harcolni kellett, pillanatig sem távozott a csatatérről. De mihelyt ki volt víva a győzelem, azonnal visszavonult a magánélet csendjébe, a derék módon teljesített kötelesség édes öntudatával. Annyi esztendő óta ma találkozunk ismét vele először. Gróf Széchenyi Gyula mátl fogva miniszterrá lett: átperle ücscsének, gróf Széchenyi Manónak örökségét a Széll Kálmán kabinetjében. Bizalommal és rokonszenvenvel köszöntjük a szabadelvű közvélemény nevében az ő felsége személye körüli uj minisztert. Nehéz állására magával hozza ő mindazokat a tulajdonságokat, amelyek teljes sikert biztosítanak működésének. A felséges ur ifjuskora óta ismeri és — mint ez a kinevezés

mutatja — méltányolja is lojalitását, jellem-szilárdságát. Széll Kálmán miniszterelnökhöz pedig harminc esztendő s intim barátság kapcsolja, amelynek során minden politikai kérdés tekintetében a véleményeknek állandó és tökéletes összhangja uralkodott e két férfiú között. Gróf Széchenyi Gyula tehát kiválóan alkalmas arra, hogy a kormányelnök politikáját teljesen átértse s azt ő felsége előtt állandóan képviselje.

A király bizalmán s a kormányelnök barátságán kívül még egy harmadik jogcíme is van gróf Széchenyi Gyulának arra a díszes állásra, amelyet elfoglalni készül. A közvélemény elismerése ez a jogcim. A szabadelvű eszmék tántoríthatatlan bajnokául bizonyult gróf Széchenyi Gyula oly időkben, amikor a liberalizmus hiveinek elvszilárdsága, bátorsága és kitartása kemény próbákban volt álatve. Ezt az érdemét hálás kézzel könyvelte el az ő javára a közvélemény. Pedig mindazzal, amit az egyházpolitikai reformok diadaláért tett, gróf Széchenyi Gyula nem csupán az országnak s a szabadelvűségnek tartozott, hanem saját magának is. Multját tagadta volna meg, ha azokban a nehéz napokban nem fejt ki olyan lelkes tetterőt. Gróf Széchenyi Gyula ugyanis *szívós és erős Dedk-párti ember* volt mindenha. Ott a haza bölcsének környezetében fűződtek a barátság első szálai közte és Széll Kálmán közt. Ott szivták teli a lelkeket mind a ketten azzal a hatalmas doktrínával, amely a közjogi alapot szánta bázisául s a szabadelvűséget fejlődési irányául a kiegyezés által ujjá alkotott magyar államiságnak. Akik abból az iskolából kerültek ki, azok a politikások sohasem követeltek *többet* a közjogi alapnál, de ennek *csontkításába* sem nyugodtak bele soha; liberális voltukat sem kürtölték soha szájas izléstelenséggel, hanem

T A R C A.

Megölte a tavasz.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

A Café de la Paix előtt ülünk. Egyike volt azoknak az édesen lankasztó tavaszi estéknek, amikor a télből vetkező Páris még nem ébredt fel egészen, minor még didergő kebellet álmodik farsangi nádoráról, de már mosolyogva rázkódik össze a kikelet első szerelmes lázától. Felsőleges pillanat ez: nyugtalan vágak, kábító illatok erjednek a légben s mintha millió csók szállana világgá a csapongó szellőben. Az öregek szemében naiv öröm csillan fel, de a fiatalok a visszatartott szenvedély komolyságával, szinte ellenségesen néznek minden aszonymra. Ők a tavasz hősei, rájuk várnak a szerelem csatái: akaratlan és kihívóan mérgetik egymást, mert hisz minden férfi vetélytárs e percben...

S ezernyi sokaság hőmpolygó tova a boulevardon, — az uj élet tavaszi hulláma lüktet át rajta. Az asszonyok zavartan mosolyognak s remegő kézzel emelik szoknyájukat... Olyan sokat igérő lankadsággal sétálnak tova, — olyan művésziesen rendetlenül vannak megfésülve, hogy az ember önkénytelen arra gondol: szerelemről jönnek, vagy szerelemre mennek mindannyian... A hogy elhaladnak, a szellő melgona csapja areunkba megmómló vörös hajuk illatát.

A herceg felsőhajtott. Elegáns alakja, mely a híres gardéniás *redingote*ba burkoltan ma is olyan fiatal és nyulánk maradt, mint hajdan, mikor még a III. Napóleon legszebb gárdistája volt, — e pillanatban kissé összeesett. Nemesen keskeny arcára szokatlan homály borult. A hatvanéves Alkibiádes egy percre igazán öregnek látszott.

— Mennyi szerelem, mennyi élet! mormogá elgondolkodva. S ki hinné, hogy ez a tavasz nemcsak életet adni, de ölni is tud?...

Csudálkozva néztünk rá.

A herceg emlékeibe merült. Monoklija, mely széles fekete szalagon függött, kiesett a szeméből s keztüis kezével szórakozottan érinté még mindig hódító, de már hófehér bajuszát.

— Eszembe jut valaki, — mondá aztán — egy egészen fiatal teremtés. Csak azt mondhatom róla, hogy: megölte a tavasz...

*

Ugy hívták: Mirette... Sohas hallották önk ezt a nevet? Ah de istenen, hisz önk még fiatalok s régen történtek e dolgok nagyon. Pár évvel Sedan előtt... akkor, mikor még egy ragyogó farsang volt az egész Franciaország s egy babyloni orgia ez a ma oly komor Páris. Ah *Messieurs*, nem tudja a mai józan nemzedék többé, hogy mint mulattunk mi, kik akkor fiatalok voltunk a második császárság alatt!...

Ugy hívták: Mirette, — és egy hónapig volt a mulató Páris királynője. Mosolyognak? Sok volt ez akkor! Mi nem éltünk olyan lassan, mint a mai *bourgeois* Páris. Hamar feledtünk, de legálabb mindig friss pezsgő és uj mámor volt a serlegünkben... De valamit még se felejtettem el: azt a preméret abban a rég leltűnt boulevard-szinlemben, melynek ma már a nevé s tudom többé. Csak arra emlékszem, hogy a Morny herceg alvilági társaságában bizalmasan ugy hívták: „Sodoma”... Ott volt akkor a császár is. Ő felsége nagyon szeretett így inkognitóban mulatni. S ott volt a Morny egész gavallér-bandája, köztük jó magam is. A hírhedt *Vénust* adták: egy olyan pokoli jókedvű és eszeveszettezen ledér paródiáját a görög istennőnek, amelyet a mai komor Páris előtt többé nem mernének előadni... Mintha most is látás, Morny mint hajlik oda a császárhoz s nyujtja át neki a látésövét. Ő

felsőge előredől a páholy függőnye mögül, — hogy reszket a keze, mily mohón nézi a „Sodoma” uj Vénusát! — Le nem vette róla a szemét az egész előadás alatt...

Miféle csudás szépség lehetett hát ez az uj csillag? Kérdik önk. Mennyire csalódnak! A császár példáját követve mi is felvettük a látésőveinket.

Egy vöröshaju, borzas gyermekleány táncolt ott a színen. Ah uraim... olyan kicsi, olyan sovány, olyan fejletlen volt az istonadta, hogy a szem — izgató kétségében — bizvást tarthatta valami vásott rossz fiúnak! Alig lehetett több tizenöt évesnél... Vénus istenasszony? Megörült ez a színigazgató? Micsoda illetlen és ördögi paródiája ez a szépségnek s a szerelemnek? Pillanatra veszedelmes vihar vonult át a nézőtérén. De aztán kitűnt, hogy az a színigazgató még se volt olyan bolond. Első látásra, mondom, kacagnia kellett mindenkinek. De higyjék meg, nem sokáig tartott ez a nevetés. Az emberek szinte elszégyelték magukat, hogy így kikacagnak egy kis leányt. Sajnálni kezdték... De nem az a bizonyos megölő részvét volt ez, hanem valami sajátoságos érdeklődés, amiből minden lehet. A férfiak különös mosolylyal vették fel ujra látésőveiket és — nem tették le többet. Itt volt a veszedelem. Bizzar látvány volt az: hogy tudott megörjíteni egy tizenöt éves leány ezer embert... A sajnálkozásból meglepett érdeklődés lett, ebből valami izgatott ámulat, ebből pedig végre olyan bünyös érzi ki büvölét, hogy egyszerre mint egy villámcsapásra, elemi erővel tört ki a tetszés, a tökéletes siker taps-orgiája. A férfiak kezében reszketek a látéső... S a nők? Mikor a férfiak megszűntek kacagni, elmúlt a részvétük és jó kedvük s zavartan kezdték fodorítani ajkaikat. Némelyek még gyűllökdő kíváncsisággal néztek a színrre, mások méltatlankodva keltek fel. Hja, olyan diadalmas romlottságot éreztek ki ezek az Empire-dámák a

annál szilárdabban ragaszkodtak mindig a szabadelvű irányzathoz.

A Deák-párti hagyományok megújulásának egyik jelét látjuk mi a gróf Széchenyi Gyula kinevezésében. S megelégedéssel köszöntjük ezt a visszatérést a magyar közélet legtündöklőbb tradíciójához. A nemzet közjogainak terén erős és világos meggyőződésekre van szükség a közelmúltnak homályai és ingadozásai után. A közsabadságok tekintetében elfogulatlan jogtisztelőre van szükség a közelmúltnak erőszakosságai után. S ama liberalizmus után, mely maga magát dicsérte, hadd jöjjön vissza az a szabadelvűség, amelyet a tettereje s kitartása, alkotásainak merészsége és tökéletessége dicsért. A Deák Ferenc hatalmas korszakának egyik tanúja és részese az új miniszter, aki mágnás létere a demokratikus haladásnak s a könyörtelen szabadelvűségnek lobogója alatt küzdött következetesen. Méltán kíséri tehát gróf Széchenyi Gyulát a nemzet elismerése arra a polcra, ahová a királyi bizalom szőlítja s ahol érték egyéniségével nagy szolgáltatásokat fog tenni királyának s hazájának.

BELFÖLD.

A király személye körüli miniszter. A király személye mellé rendelt miniszter állása, mint tegnapelőtt előre jeleztük, be van töltve. A kire akkor céloztunk, gróf Széchenyi Gyula főajtónállómester, elfogadta a neki felajánlott nagyfontosságú állást és kinevezését holnap közli a hivatalos lap. Az új miniszter nem fiatal ember már. Hetvenegy éves. Munkás, mozgalmos mult van mögötte. A hatvanas években az ő marcali kastélyában döntötték el Somogy megye előkelőségei a megye ügyeit. Egyik alapítója Somogy megye gazdasági egyesületének és élénk részt vett a politikai és társadalmi mozgalmakban. Báró Wenckheim Béla belügyministersége idején Sopron megye főispánja s később Beust alatt a külügyminiszteriumban udvari tanácsos lett. A főrendiháznak nemcsak mint zászlósúr, hanem a cenzus alapján is tagja.

Egy országos baj története. Ezzel a címmel a *Magyar Tengerpart* című fiemei napilap, a kormányznak félhivatalos organuma hosszabb cikket közölt a néppárt keletkezéséről és parlamenti tétőfalásáról. A cikk áradozva magasztalja báró Bánffy Dezsőt, az ő érdeműl tudva be azt, hogy a néppárt nem került be nagyobb számmal a képviselőházba; és a sorok közt óva-

tosan bár, de elég érthetően gyanúsítja a mostani rendszert, közvetve ennek rovására irván a néppártnak a jövő választásoknál várható megerősödését. A cikk, úgy látszik, nagyon tetszik a főudvarmesternek, mert lapja ma esti számában szó szerint leközli. A fiemei lappal nem állanánk polemikába, ha nem volna róla köztudomású a *fiemei kormányzóhoz való félhivatalos viszonya* s ha nem árulná el, hogy a cikk írója öt év előtt részt vett a néppárti mozgalom megindításában. De mert a néppárti multu cikkiről ismerni véljük, ezért konstatáljuk, hogy a cikk tartalma a szabadelvű párt vezető köreiben méltó megütöztetést okozott. Vissza kell utasítanunk a közlemény gyanúsító célzásait, melyek annál szigorubb megítélés alá esnek, mert olyan exponált helyen, amilyen Fiume, a magyar állam kormányzatának érdekeit képviselni hivatott forrásból kerültek napvilágra. Figyelmeztetünk kell a *Magyar Tengerpart* cikkiről azt is sugalmazóját, hogyha eddig nem vette volna tudomásul. Legyen szives most tudomásul venni, hogy Magyarország miniszterelnökét ez idő szerint már nem báró Bánffy Dezsőnek, hanem Széll Kálmánnak hívják.

A radnai választás. Mária-Radna új országgyűlési képviselőjének, Vancsó Gyulának a választás után nagyszámu küldöttség adta át a mandátumot Konoply Kálmán választási elnök és Seidner Bernát vezetése alatt. Vancsó megköszönte a beléje vetett bizalmat és örömet fejezte ki azon, hogy ez a tulnyomóan nemzetiségi lakosságú kerület is diadalra jutatta a szabadelvűség zászlaját. Biztosította választóit, hogy a szabadelvű párt mindenkor híven fogja követni a Deák Ferenc által hirdetet azt az elvet, hogy a hazának minden polgára, nemzetiségére való tekintet nélkül, egyenjogu, majd felszólította őket, hogy ezentul is híven ragaszkodjanak a magyarsághoz, mert ez minden magyar honpolgár boldogulásának főfeltétele.

Kérvények. A képviselőház kérvényi bizottsága ma Radocza János elnöklele által ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, a honvédelmi, pénzügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszteriumok részéről Gromon, Gränzenstein, Kiss Pál és Csörgeő államtitkárok voltak jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a Hához intézett feliratok és kérvények tizenhármadik sorozatát, amelyet Forgách Antal gróf előadó ismertetett. Tíz törvényhatóságnak a borhamisítás megszüntetésére, tizenöle törvényhatóságnak a vármegyei tisztviselői fizetések javítására, nyole vármegyeinek a kőrbiztosítási intézmény állomtatására, huszonöt törvényhatóságnak a közegészségügyi állomtatására, 33 törvényhatóságnak a pálinkaivai közlatozására, tíz törvényhatóságnak a duna-oderai csatorna kiépítésére, huszonegy törvényhatóságnak a biztosítási intézetek által a tüztöltő

intézmény költségeihez fizetendő hozzájárulásra, 12 törvényhatóságnak az olasz borvám felomtatására, 9 törvényhatóságnak a boriladók leszállítására vonatkozó feliratait az előadó javaslatának értelmében az érdekelte miniszteriumoknak adattak ki. A kőseégek és magánosok által benyújtott kérvények is jobbara előadó indítványainak megfelelő elintéztet nyertek. Komárom vármegyének arra a felterjesztésére nézve, amely módosítását, illetőleg hatályon kívül helyezését kéri a kuriai bíraskodási törvény amaz intézkedéseinek, melyek a képviselőválasztási fuvardíjakra vonatkoznak, az irattárba helyezés javaslatba hozását határozta el a bizottság arra való tekintettel, hogy az illető törvény a gyakorlatban még kipróbálva nincs s így nem is állanak rendelkezésre oly tapasztalati tények, melyek a szóban forgó kivánonal figyelembe vételét megokolhatnák.

Az igazságügyi bizottság ülése.

Budapest, március 30.

A képviselőház igazságügyi bizottsága Szűgyi Dezső elnöklésével délben ülést tartott, melyen a kormány részéről Plósz Sándor igazságügyi miniszter volt jelen. A bizottság mindenekelőtt tárgyalás alá vette az 1886. 29., az 1889. 38. és az 1882. 29. törvénycikkek módosításáról és kiegyezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet Mohay Sándor előadó ismertetett és ajánlott elfogadásra. A törvényjavaslat az ártéri birtokok telekkönyvezése dolgában azt az újítást tartalmazza, hogy az ártérbe eső birtokok ne külön parcellánként vétessenek fel, hanem a vázrajzon kijelöltessenek és a kataszteri fiuzdára vonatkozóan külön kitüntettesse.

Györy Elek és Polónyi Géza néhány megjegyzése és Plósz miniszter felvilágosításai után minden érdemleges módosítás nélkül elfogadta a bizottság a törvényjavaslatot.

Tárgyalás alá került ezután a kolozsvári kir. főügyészségnek az a felterjesztése, amely arról szól, hogy Gardus Juon maros-tordamegyei lakos sértő kifejezésekkel illetvén az országgyűlést, amennyiben a ház e sértések megtorlását kívánna, felhatalmazást kér a főügyészség arra, hogy a büntető eljárást megindítsa. Az ügy irakának felolvasása után

Mohay előadó indítványára, hogy a kért felhatalmazás a főügyészségnek adassék meg.

Polónyi az országgyűlés méltóságát sokkal magasabban állónak tartja, semhogy egy buta oláh paraszt részeg állapotban elkövetett illetlen aberrációjáért helyén levőnek látna büntető eljárás megindítását.

Szűgyi Dezső elnöknek, Györy Eleknek és Fabiny Teofilnak az előadói indítvány értelmében való felszólalása után a bizottság elhatározta annak javaslatba hozását, hogy a kir. főügyészségnek a büntető eljárásra a törvény értelmében kért felhatalmazás megadassék.

Tárgyalás alá került végül az irodalmi, művészeti és fényképészeti művekre vonatkozó szerzői jogok kölcsönös

csepp leányból, amelylyel ők nem versenyezhetek...

Hisz ami úgy meglepte s olyan elemi erővel nyűgözte le Párist, az épp az volt, hogy: hogy férhetett el egy fejletlen gyermektesti ilyen csepp felfogatában ennyi bűn? Ahogy rögtön mondták: egy „sodmai pilula” volt ez a teremtés... Értsek meg: nem a szerzet és szorgalmatlan kitanult romlottság volt ez, hanem az ősrömlottság amely ott tenyészik a párisi külvárosok szennyes, sőtét sikátoriban és — sohasem ösmerte az ártatlanságot... A görög istennő fátyolpalástjában ott kacagott, ott ölekezett, ott táncolta a kankánt és az utcaról felszedett leány s oly őszónszerűen szemérmelen és ledér volt annak a fejletlen testnek minden mozdulata, hogy csábító iszonyattal borzongatta meg a közönséget. Nemcsak az ártatlanság naivságának van meg a maga bája: a naivság a bűnben tán még rettenetesebb varázsszal hat... Hisz voltaképp kacagató paródia volt mindaz, amit csinált, de a kacaj mögött, egy elvétett mozdulatnál, fojtott vágjak ébredtek fel a tömegben. Mert ami más fájtnál majdnem lehetetlen, az élces franciánál a kacaj, még a gunyakacaj is, nem zárja ki az érzékiséget... Mi világfiak megdöbbenve gondoltuk el: mi lesz ebből még, majd ha megnő?

Mozgékony volt, mint a keneső: látesővém-mel alig tudtam csak egy pillanatra is rögzíteni őrkös fintorokba torzuló arcát. Micsoda szépségesen rendetlen arc. Pisze orr, gyunos és érzéki nagy szája... Határozottan rut volt, de minden szépségnél veszedelmesebben hatott ez az őrdög rutság. Csak őriási szeméi voltak szépek: azért is hívták „Mirette”-nek, mert ez a szó a külvárosok tolvajnyelvén tudvalevőleg „szem”-et jelent... Olyan opalos zöldek voltak e nagy szemek, mint az abszint és úgy is részegítettek meg, mint ez a bűnös ital... A császár nem vette le a szemét róla. És Mirette látta ezt. A végén, mikor Vénusnak a Vulkan karjaiból a

Jupiter egészségére kell innia, — merészen tartá serlegét a császár felé és canaille hangon kiáltott fel hozzá:

— Mit nekem az Isten, — a Caesar szerelmére iszom! — —

S ujjával egy esőkot libbentett fel hozzá. Mindenki elrémült. De, uraim, hogy rövid legyek, Mirette mégis megnyerte a esatát.

*

A hereg egy cigarettára gyújtott. S aztán így folytatá:

— Diskrét és előkelő botrány lett a dologból. Egy hétig beszélt Páris a premiérről, a Mirette felköszöntőjéről s mire a hét végén elfeledte az esetet, akkora már a szerelem királynőjévé lett a vásott kis leány. Egy palotában lakott a Champs-Elysées-n. Hihetetlen egy pályafutás volt ez... Önök azt kérdik, beletálatá-e magát új helyzetébe? Én istenem: minden párisi divatárú-leány született hereggnő! Nem kell azt modorra és izlésre tanítani, — csak fel kell öltöztetni, kocsit és palotát kell adni neki! Mikor aztán elutazik a milliomos, akkor mégint épp oly egykedvűen áll be a divatárú üzletbe... Nos, a császár után, — hódolatból és mindenekelőtt kíváncsiságból — az udvari főmeltóságok következtek. Ezek után a Morny egész alvilági társasága. Morny után pedig a szerényebb sorsuak, — a közönséges milliomosok... Négy hétig tartott ez a pünkösdi királyosság. Egy Mirette-vihar volt ez a hónap. Az emberek megrészegedtek a bűn-virágtól s csakhogy darabokra nem tépték a szegény leányt. Divatcikké vált: a világfiak összezesztek, párbafoztak s adósságot csináltak miatta. Kézről-kézre adták... Nos, önök nem fogják rossz néven venni tőlem, ha azt mondom, hogy a hónap végén, egy igen előkelő lakoma alkalmával, véletlenül az én karjaimba került Mirette. Egészen véletlenül, — amint ez gyakran megtörténik...

Én akkor más, nagy kalandokkal voltam elfoglalva s s igazán sohse jártam utána.

Micsoda vihar, — valóságos forradalom volt az a vacsora! Hogy is hívták azt a lord barátomat? Azt ajánlotta: miután nem tudunk meg egyezni, árverezük el Mirettet... Csundultek a pezsgős poharak. Mirette kacagott és ivott, tán tulmohón hajította fel az italt, vagy mi... elég az hozzá, hogy egyszerre borzasztó köhögési roham fogta el. Köhögött szárazon, — s úgy bele-rázkódott egész vézna, picit teste, hogy haláspadtra vált. Ajultan hanyatlott félre, — én épp ott álltam s felfogtam karjaimba.

Valahonnan egy orvos került elő a tolongásból.

— Láza van, mondá, hagyjanak békét ennek a mellbeteg gyereknek!...

*

Ott ültem mellette a szomszéd szobában. Szeme be volt hunyva s vézna kis teste egészen elvesztett a kanapó párnái közt. Biz' Isten, alig ösmertem rá. Úgy feküdt ott mint egy halott. Hogy megfogott a première ótal! Aera hervadt volt, — hervadt, mielőtt még virulhatott volna, s mégis egy gyerek volt ez! — egy gyerek, kinek még játékszer, bábu való a kezébe!... Hihetetlen, — ezután a sápadt semmiség után bomlott Páris egy hónapig? Vig zeneszó és koccintás hallatszott át a nagy szalónból.

Felvetette szeméit. És ekkor egyszerre nem volt többé gyermek. Megdöbbenem s magamon érzem, hogy ott azokban a szemekben van a bűn és a varázslat. Cinikus fintorral nevetett az arcomba.

— Nini, ki vagy te Monsieur? A szeretőm ugy-e?... Jó, hogy tudom. Oh la la!... Hogy hívnak? Mindegy!...

Felém, aera kigyult a borzas vörös haj alatt. A bűn villanyszikrája cikázott át egész valóján s zalvánizált teste csak úgy reszketett bele. Kaca-

védalma végett a német birodalommal 1899. december 30-án Berlinben kötött egyezmény beicikelyezéséről szóló törvényjavaslat.

Neumann Ármán előadó kiemeli, hogy a szerzői jogról szóló 1884. XVI. törvények 79. §-a világosan kimondja, hogy a törvény külföldi műveknek oltalmat nem biztosít. Ettől csak igen korlátozott kivételnél van helye, de a törvény sem alaki, sem anyagi viszonyosságot meg nem állapít. A törvény nem zárkózott nagyon el azon felfogástól, hogy azon jogi és etikai indokok, melyek a belföldi szerzői védelméhez szükségesek tették, a nemzetközi vonatkozásokra is reá illelnek, amint ez az igazságügyi bizottság 1884. február 7-iki jelentéséből is kitűnik; de jobbnak találta a viszonyosság kimondását más törvények példájára nemzetközi szerződések szabályozásának fenntartani. Meg is történt ez több külföldi állammal, így Ausztriával, Francia-, Olasz- és Angolországgal szemben. A jelen egyezmény megkötésére különben a hajlandóság már 1892-ben lett Németországnak kijelentve és habár igaz, hogy azon nagy behatásnál fogva, melyet a német kultúra szellemi életünkre gyakorol és azon körülményeknél fogva, hogy a mi szellemi termékeink Németországban exportál alig bírnak, a viszonyosság bennünket némi anyagi áldozatokkal fog terhelni, még sem lehetett a jelzett jogi és etikai szempontok elől kitérni. Feladatunk az volt, hogy ezen viszonyosság lehetőleg különös viszonyaink szem előtt tartásával megkönnyebbitessék, amint ezt a reánk nézve legfontosabb fordítási jogot illetőleg részben el is értük.

Az egyezmény egy Magyarországra, mint Ausztriára vonatkozik. Mindkettőre nézve megállapítja az alaki viszonyosságot, mégis bizonyos eltéréssel, melyet szükségessé tett egyfelől azon körülmény, hogy mi a német művek fordításának védelmét szűkebb korlátok közé kívántuk szorítani, másfelől pedig az, hogy az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságoknak és országoknak a volt német szövetséghez tartozott tartományaiában megjelent művek tekintetében már ezelőtt is törvényes viszonyosság állott fenn Németországgal szemben. Miután pedig mindezen intézkedések, mint ez más hasonló nemzetközi szerződésekénél történt, egy Magyarországot, mint Ausztriát illetőleg egy okmányba foglalták az egész egyezményt, tehát a csak Ausztriára vonatkozó intézkedések is, a törvényes beicikelyezés tárgyát fogják képezni. Először részletesen ismertetni az egyezmény lényegét tartalmát és kimutatni, hogy az egyezmény sem bevezetésében, sem más tekintetben nem tartalmaz közjogi sérelmet.

Potolányi nem foglalkozik a javaslat részleteivel, tekintettel annak egyezményi jellegére, de a megkötés formájánál fogva, amelyet közjogilag sérelmesnek talál, nem járulhat a törvényjavaslathoz. A szerzői jogok védelme nem közös ügy; a külügy-

miniszter vagy a berlini nagykövet a szerződés megkötésénél csak a magyar kormánytól nyert külön felhatalmazás alapján járhatott el. Szólv általában perhorreszkálja az oly szerződéseket, amelyek nem közös-ügyekben Ausztriával együttesen szerződnek valamely külföldi állammal.

Plósz Sándor igazságügyminiszter kimutatja, hogy a mostani szerződés formája teljesen megegyezik az eddigiekkel és abban, hogy a szerződési okmány együttes, semmi közjogi sérelem nincs. Hogy pedig Magyarország állami különállása a szerződésben magában a legélesebben ki van domborítva, ahhoz semmi kétség nem fér.

Györy Elek akkor tartotta volna helyesnek ezt a szerződést, ha a magyar kormány külön kötötte volna azt meg a törvényben meghatalmazott közegek útján. Minél többször ráduplázunk az eddig rossz formában kötött szerződésekre, annál inkább kiteszszük magunkat annak a veszélynek, hogy az ily helytelen eljárás élő joggá válik.

Mohay előadó és Szilágyi elnök további felszólalása után a bizottság többsége elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A Delagoa-ügy. A hossza nyult Delagoa-ügy, végre valahára megoldásra talált. A választott bíróság, amely Bernben folytatta tanácskozásait, ma körülbelül ezt a határozatot hozta:

1. A választott bíróság elvet minden indítványt, amely az anket kiegészítését ólozza, vagy a főtételeket a földbirtokokról való kártérítésre vonatkozó itélettől elválasztani akarja.

2. Ellenben elhatározza a választott bíróság, hogy azonnal végleges itéletet hoz a főügyben és a feleknek az itélet rendelkezés részének autentikus szövegét kézbesíti, amelyet rövid időn belül az itélet teljes szövege a ténybeli és jogi megokolással fog követni.

Ezen az alapon a bíróság a következő végleges itéletet mondja ki:

1. Portugália kormánya köteles az Egyesült Államok és Nagy-Britannia kormányainak az 1890-ben fizetett 28.000 font sterlingen felül összesen 15.314.000 frankot svájci értékben 1899 június 25-étől a fizetés napjáig számított ötszázalékos egyszerű kamatokkal megfizetni.

2. Ez az összeg a peres felekre eső perköltségek levonása után, az 1890-ben lefizetett 28.000 font sterlingből még megfelelő maradék hozzászámításával, a Delagoa-társaság követeléseinek és esetleg más hitelezőinek kielégítésére fordítandó követeléseik rangsora szerint. A peres felek erre nézve felosztási tervet tartoznak összeállítani. A portugáliai kormány az Egyesült-Államok kormányának azt az összeget

tartozik megfizetni, amely a felosztási tervzet értelmében az Egyesült-Államok kormánya által képviselt Mac Murdo asszonyt, mint első és második rangsorban levő követnyhitelezőt megilleti. Az összeg hátralevő részét Nagy-Britannia kormánya a többi jogosultaknak tartozik kifizetni.

3. A választott bíróságokról szóló szerződés IV. cikkének utolsó bekezdésében rendelt hat hónapos fizetési határidő a mai nappal kezdődik.

4. A felek költségeit a bíróság kölcsönösen megszünteti. A választott bírósági szerződés V. cikke értelmében megállapított bírósági költségeket a felek egyenlő részben tartoznak viselni és pedig minden fél a költségeknek egyharmadát.

5. A feleknek ezzel az itélettel meg nem egyező indítványai elutasítatnak.

6. Az itélet hiteles szövege a feleknek a szövetségtagos útján kézbesítendő.

Határozatott és kiállított a választott bíróságnak Bernben, 1900. március 29-én tartott ülésén.

A londoni reggeli lapok mind egyetértenek abban, hogy a Delagoa-ügyben hozott itélet határozatlan méltánytalan és csorbát ejt a választott bíróságok elvén.

Paprikov utazása. Az utóbbi időben bolgár kezdeményezésre világszerte foglalkozott a sajtó Bulgáriának független királysággá való kikiáltásával. Az eszme éppen nem talált rokonszenvre, mert mindenütt attól tartottak, hogy a Balkán újra mozgolódni kezd. Most, hogy Paprikov bolgár hadügyminiszter Oroszországba utazik, újra felmerültek ezek a kombinációk. Erre vonatkozólag a Berliner Neueste Nachrichtennek a következőket jelentik Pétervárról:

Paprikov ezredes bolgár hadügyminiszter holnap ideérkezik. látogatását itt már régóta várják s azért nem is értik az a nyugtalanságot, amelyet elutazása a Duna mellett kelt. Az állítólag küszöbön álló orosz-bolgár katonai egyezmény híré a külügyminisztériumban épp oly határozatlan megafólják, mint minden más híresztelést, amely Oroszország és Bulgária között állítólag létrejött megállapodásokról szól. Paprikov csak viszonozza Japansics orosz vezérkari ezredes látogatását, skit a mult év őszén tudvalevőleg Bulgáriába rendelték ki. A helyzet egyáltalán nem alkalmas arra, hogy egy balkán félszigeti duodéc-fejedelemnek és becsavágyó aspirációinak támogatásával lángra borítsák a Balkán-félszigetet. Oroszországnak épp úgy érdekében áll, mint Ausztria-Magyarországnak, hogy odalenn megmaradjon a béke és a nyugalom.

Szófia, március 30.

Minden cáfolat ellenére egyre újabb hírek merülnek föl Ferdinánd fejedelem terveiről. Az itt most megindított Posta című lap a tervek egyes részleteit is elárulja már. E lapnak értesülése szerint ugyanis

gott, gunyosan, kihívóan, maróan — s e kacajjal egyszerre a nyakamba ugrott.

— Pádore!...

Mondom: nevetett, kinevetett, — de ezalatt megcsókolt. Ah uraim!... Minden világfinak megvan a maga eskő-muzeuma, egy-e, melyben mint csodástűző Kohinoorkat őrzí néhány ritka eskő emléket... Mint a pióca tapadt hozzám s én éreztem, mily forróan szívja magába agyam minden józan gondolatát. Megértettem Páris örületét. Nos, csak annyit mondom: a Mirette eskője volt ez.

Arca égett. Egyszerre aztán — különös volt az — mintha megszakadt volna benne a villám-áram. Elsápadt és mint egy földre ejtett selyemszoknya, zseroskadott. Elkezdett köhögni borzasztóan... Soká tartott az. A végén keservesen elsírta magát, úgy mint az a gyerek, aki a bűntetéstől fél. Összetette a két kezét:

— Csak ma hagyj, Monsieur... holnap, holnap... Olyan fáradt vagyok! Nem aludtam egy hónap óta...

Én magamhoz tértem. Elszégyeltem magam. Sohse szoktam asszonyokkal filozófolni, barátokni, mert az gyöngeség, de most barátilag tettem kezem az övére.

— Ne félj, Mirette, nem vagyok én a szeretőd.

Cinikus csudálattal nézett fel rám. Még egyszer felkacagott, gunyosan, szinte féltékenyen.

— Hát akkor mi vagy, Monsieur? Az egész világ a Mirette szeretője —

— A barátod.

— Oh la la! Sajnálak, barátom!

Szigoruan néztem rá.

— Szégyeld magad, te — te vásott gyerek.

Ugy látszik, csak ez kellett neki: egy szigorú szó. Meghunyáskodott, — valósággal félni kezdett, mint valami iskolás gyerek. Megbarátkoztunk. És aztán hosszasan elbeszélgettünk.

Hogy is mondjam önöknek? Láttam egyszer gyermekkoromban egy csunya szemétdombot, amelynek rothadó piszokjából egy pompás virág nőtt ki. Azt mondták, ne nyuljak hozzá, mert mérges... Nos, ez volt Mirette. Elmondta az életörténetét. Nem sokból állt ez. Örökké csak azt a szennyes és sötét külvárosi utcát emlegette: abban mozgott az ő egész gondolatvilága. Egy szűk, fekete utca, amelynek óriási házfalai fent szinte összeértek... soha oda napvilág be nem hatolt. A rendőrség tolvajnapja volt ennek a világnak a rémes napja... Itt nőtt ő fel s a sikátor moeskos esatornájában játszotta gyermekjátékait. Annak a nagy házának a második udvarában laktak ők leghátul. Tolvajok, orgazdák és maquereaut szemétdombja volt az, ahol örökké löttak futottak, féltek és halkan beszéltek. Ami legelőnebben megmaradt benne gyermekkorából, az a guillotinetól való rettegés volt. Anyja kicsi korában abszinthet adott neki, hogy fel ne ébredjen...

— Most már csunya és nem tud keresni. A kórházban van.

— Hát az apád?

— Az apám? — Mirette elgondolkodott. — Többen voltak ott, nem tudom, melyik volt közülök. Bizonyosan az, aki leg többet verte az anyámat. Meg engemet... Ha ez volt, — ennek elvitte a fejét az övegy, — la veuve place de la Roquette... Ha ha ha!

Láttam, kacaghatott volna, de félt tőlem, hát elhallgatott.

— Mirette, mondtam, hogy volt az, miko te még ártatlan voltál?

Nem értette. Aztán elnevette magát.

— Én? Sohse voltam én... Mindig ilyen voltam.

— De hát mégis ki volt az első kedvesed?

— Nem volt nekem első kedvesem...

Törte a fejét. Valami nagyon okosat akart mondani.

— Tudod Monsieur, — én azt hiszem, én így születtem...

... Azt hiszem, az én „árverelő” lord barátom hozatta oda éjjel azt a híres professzort. Hosszasan beszéltem vele a mellékszobában.

— Hogy mi baja?! — mormogá, — minden baja van egy ilyen alkoholba áztatott nemzedék gyermekeinek! Mesterkélt élet ez csupán, rom ez a gyermektést, melyet csak a bűn tart össze...

Visszamentem hozzá. Alázatosan félve néztem rá. Nekem nem is tetszett többé emberi lénynek ez a szegény kis Mirette... Olyan öntudatlan volt, olyan naiv a romlottságában, hogy úgy néztem rá, mint valami aranyos, de mérges bogárra, valami furesza, kis beteg állatra...

— Beteg vagyok nagyon?

— Beteg vagy Mirette, de meggyógyulsz.

Egy ötletem támadt.

— Szereted a vidéki életet?

Nagyot nézett rám.

— Szereted-e a mezőt, erdőt, hegyet?

Szeme felecsillant.

— Azt, ahol nincs kövezet, ahol mindenütt virág nő a földből?? És ingyen lehet leszakítani?... Ah istenem!... Sokat beszéltek nekem róla, de én még sohse láttam. Milyen egyszerű lehet egy olyan hely!...

— Hogyan? Te sohse voltál vidéken?

„VASUT”

Ausztria-Magyarország legelterjedtebb szaklapjának mai száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Feléls szerkesztő és lapfajladonos **Keleti Lajos** m. á. v. igazgatósi hivatalnok. — Előfizetési ár negyedévre 2 ft. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kor., Kerepesi-ut 84

Oroszország és Bulgária közt titkos megállapodás létesült a következőkre nézve:

1. Bulgária független királyság lesz.
2. Macedonia, Bulgária és Montenegró közt felosztandó.
3. A bolgár és macedoniai csapatok háboru esetén az orosz hadseregbe oszthatnak.
4. A burgasi kikötő délnyugati része, mint hajóraj- és szénállomás. Együttal mint helyőrségi pont is, 50 évre Oroszországnak engedték át.
5. Bulgária Oroszországtól 100 millió frank kölcsönt kap.
6. Bulgária leköteli magát, hogy összes oroszellenes elemait a hadseregből és a közigazgatásból eltávolítja.

E részletes tervek ismerete ellenére is kétkedéssel fogadjuk a megegyezést, amelynek megvalósítását a nemzetközi szerződések és az osztrák-magyar-oszorbalkánpolitikai megállapodás is gátolja. De elvlegre semmi sem lehetetlen. Hiszen híre jár annak is, hogy Ferdinánd fejedelem orthodox hitre akar áttérni és egy orosz nagyhercegnőt akar feleségül venni.

Valónak bizonyul különben, hogy Paprikov hadügyminiszter, a bolgár hadügyminisztériumnak hadműveleti főnökével, Raiko Dimitriev egykori emigráns alezredessel, különös feladattal és megbízással Pétervárra utazott. Nacosovics kereskedelmi miniszter, az orosz pénzügyi főfelügyelőnek, Kobekonak Bulgáriába érkezése után beadta lemondását. Feleslegesnek tartja magát. Rövidesen kiderül, hogy a Posta értesülései mennyiben igazak.

Egy szerzetesrend kitoloncolása Franciaországból. Párisi levelezőnk írja: A belügyminiszter — tegnapi kelt végzése értelmében — kitoloncoltatta Franciaország területéről a trinitárius szerzetes rendet, melynek idegen nemzetiségű tagjai nagyon is gyakran jutottak összeköttetésbe a törvények szakaszaival. A rend tagjai között egyetlen francia sincs, mindannyian idegenek, német vagy olasz nemzetiségűek, kik a Basses-Alpes departementben, egészen közel a határhoz székelték. A legutóbbi választások alkalmával annyira fanatizáltak a köznépet, hogy több alkalommal a csendőrök beavatkozására volt szükség, s a rend tagjai közül nem egy került igazgatás miatt zár alá. A dignei éresek már ekkor tanácsolta a szerzetesek, hogy hagyják el Franciaországot. Mintán e felszólításnak nem volt eredménye, a belügyminiszter a kitoloncolásra vonatkozó végzést hozta; ennek értelmében a trinitáriusok rendjének tagjai két nap alatt kötelesek elhagyni Franciaország területét, különben csendőri fedezettel viszik el őket illetékesi helyükre.

— Soha... A mi utcánkból sohse volt senki vidéken. Sohse voltam Párison kívül. De azért már láttam sok fát együtt. A Père La-Chaiseben, a temetőben...

— Eh ördög!... Hallgass ide Mirette. Most rögtön beülünk a kocsimba s én megszöktetlek. Megszöktünk messzire.

— Megszöktünk!... Csak úgy ragyogott az arca. — Megszöktünk oda, ahol minden csupa virág. De hegyet is látunk? Csupa virágból...

A herceg elhallgatott s elgondolkozva támasztá botja nagy aranygombját ajkaihoz.

— Most is meghiát az eset, ha rá gondolkodok, mondá aztán halkan. — Akkor még nem volt a vasuti összeköttetés olyan jó és sokáig eltartott, míg a provánszi birtokomra eljutottunk! Utaztunk egész nap, egész éjjel, másnap déli tizenegy óráig. Mirette az egész uton nem ébredt fel. Halálsápadtan feküdt mellettem a vasuti kocsiában: kis teste lázas, nyugtalan álomban próbálta kialudni annyi bűnös éj fátalalmait. Csak olykor riadt fel egy-egy állomáson.

— A hegy!... Itt van már a hegy?

Aztán megint elaludt. Beteg volt ez a gyermek s én éreztem, hogy a végtelen álom után nem pihentebben fog felébredni, de akkor fog csak igazán összeroskadni! És Mirette nem tért magához még akkor sem, mikor már ki kellett szállani. Ölemben vittem át a várakozó kocsiába. Félórát tartott az ut, ez alatt köpenyem szárnya alatt szunnyadt tovább. Végre megérkeztünk. A kastély lépcsője előtt csak futólag üdvözöltem öreg nagynénemet s aztán az ölemben kaptam az alvó leányt. Milyen könnyű volt! — egy selyembe bujtatót sápadt semmiség... Vittem le a kastély előtti óriási gyepszőnyegen, mely szelíd domborlattal ereszkedett le a himes völgybe, a folyócskához. Ott lent a meleg napfényben talpra állítottam Mirettet s költögetni kezdtem.

A háború.

Budapest, március 30.

Hatalmas szövetséges állott a szorongatott boerok mellé: az áprillissal beálló tél, amely Oranjoban és Transvaalban eltart juliusig. Ilyenkor végnélküli esőzések kezdődnek s velük hideg, fagyos éjszakák. A klímához nem szokott emberek megtizedeli a láb, a barmokban nagy kárt tesz a hirtelen időváltozás. Az angoloknak máris sok a bajuk ezzel a hirtelenül ellenük támadt ellenséggel. A csapatoknak nincs téli ruhájuk s az egész angol armádia szűkölködik lovakban. Ez a két baj tartja vissza Roberts hadseregét az előnyomulástól s e miatt fognak az angolok még jó ideig Bloemfonteinban s egyéb eddig elfoglalt hadállásaikban megmaradni. Ez alatt talán sikerül Kroonstadban és Transvaal határán az összes boer csapatokat összevonni s felkészülni az utolsó rettenetes harcra.

(Hírek a csatáról.)

London, március 30.

A Timesnek azt jelentik Bloemfonteinból, hogy Prinslov boer tábornokot, a bloemfonteini kerület katonai parancsnokát letartóztatták és Pretóriába vitték. Ez elfogatás oka állítólag az, hogy Prinslov hazament farmjára, a nélkül, hogy a parancsnokságról lemondott volna.

London, március 30.

A Daily Mailnek azt jelentik Bloemfonteinból, hogy a boerok Kronstadttól dél felé nyomulnak előre s nagy csatára készülnek.

Kimberley, március 30.

Methuen lord Barkley kerületből ide tért vissza. Lovas csapatait holnapra várják ide. A csapatok Likatlongban voltak, amikor Roberts lordtól azt a parancsot kapták, hogy térjenek vissza.

Warrenton, március 30.

A boerok ma nem ágyúztak. Az angol tábornok a múlt éjjel az ellenség lőtávolságán kívül helyezték el. Reggel a boerok a várossal szembe lévő kopjékről heves puskatüzelést kezdtek, de nemsokára elhallgattak, amikor az angolok fölláttattak két ágyút s oldalról kezdték ágyúzni futóárkaikat.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Vanvyksvleghől 29-iki kelettel: A fölkelőket teljesen szétverték. Kenhardtot holnap valószínűleg ellentámas nélkül szállják meg az angolok.

London, március 30.

Roberts tábornokot trainjének elvesztése arra kényszeríti, hogy az egész traint újból szervezze. Ez a veszteség sokkal komolyabb, semmint első

pillanatban gondolták. Ez az oka annak, hogy Roberts serege olyan régóta vesztelgel Bloemfonteinban.

Roberts husvét előtt nem kezdheti meg az előnyomulást. Milner kormányzó kedd óta Bloemfonteinban van s Robertsszal tanácskozik. Hátráltatja Roberts seregét az előnyomulásban az is, hogy a lovak legnagyobb része elhullott s a katonaságnak nincs téli ruházata, pedig éppen most kezdődik Dél-Afrikában a téli zord időjárás.

Krüger állítólag megfogadta, hogy egy hét alatt visszahódítja Bloemfonteint.

(Vegyes hírek.)

London, március 30.

Az angol csapatok összes vesztesége a háboru kezdetétől március 24-ig következő: 8325 halott, 10418 sebesült, 3530 fogoly és elveszett 2832 gyógythatlan beteg, összesen 20605.

Pétervár, március 30.

A lapok mind fájlják Joubert halálát és egy részük terjedelmes nekrológok közül róla. A Novoje Vremja azt mondja, hogy az egész civilizált világ osztozni fog Pretória gyászában.

Pretória, március 30.

Joubert tábornok temetése ma ment végbe s azon a népesség minden osztálya, valamint a külföldi katonai attasék egyenruhájukban résztvettek. Az itt fogva levő angol tiszték virágkoszorúkat tettek a ravatalra.

(Ferreira tábornok tragédiája.)

Amsterdam, március 30.

Joubert tábornok halálával egyidejűleg megerősítik Ferreira boer tábornok halálát is. A tábornok halálát nemrég angol lapok közölték, de akkor kőszá hírek tekintették, míg most hivatalosan megerősítik.

Ferreira tábornok Cronje seregében volt egy hadosztály parancsnoka. Kimberley fölszabadítása után szerencsésen visszavonult seregével. Egy éjjel körutat tett a táborban és egy őrt mély álomban lelt. Ferreira meglökte a boert, mire ez fölriadt, fölkapta puskáját, mely elsült és a parancsnokot szíven lökte.

Ferreira 1844. március 21-én született és régi portugál nemesi családból származott; ősapja tengerész volt, aki hajójával százhusz évvel előlt a Mossel-öbölben kikötött, ott letelepedett, később a boerok közé ment és boer leányt vett nőül. Ferreira tábornok rendkívül művelt ember volt, több nyelven beszélt, több ízben viselt díszes hivatali és közbeesülésnek örvendett. Özvegye és tíz gyermeke maradt utána.

A háboru mostani állapotában Ferreira halála nehezen pótolható veszteséget jelent a

nül szorítá ziháló sovány kobléhez. A göröngyök leperogtek selyem ruhájára.

Mosolyogtam.

— Ott vannak a hegyeid, Mirette... Felsikoltott. Mint a gyerek tehetetlenül nyujtogatna utánuk reszkető kezeit...

S aztán valami esudálatos örület fogta el. Futott, szaladt, — alig birtam beérni, kergette a pillangókat, meg akarta fogni a madarakat, ölelgette a fákat. Minden lépten-nyomon meglepetten sikoltott fel. Marékszám tépte és csókolta a virágokat, — s aztán megint kiejtő őket kezéből... A folyócska partján értem utól. Nézett le a kristályos vízbe és szokott keservesen. Felkaptam a karjaimba s vittem vissza.

Az inas egy puha takarót terített le a meleg gyepe. Oda fektettem le Miretet. Fáradt volt, de mosolygott. Ziháló kabellel feküdt ott a boldog napfényben. Motyogott érthetetlen szavakat s mindegyre nyujtogatta, kitérta a karjait az ég, a hegyek, a fák és a virágok felé. Magához szeretne volna ölelni az egész tavaszt...

Én az arcára néztem. Milyen változás! Hiszik-e, hogy nem tudtam, ki fekszik ott? Ki ez? A hirhét Mirette... Lehetetlen. Egy sápadt, csunya kis leányt láttam magam előtt... Tudják-e, hol volt a titok? Az, amit eddig sohsem ósmert, — az elkésett ártatlanság költözött bűnös arcára...

Elgondolkoztam. Ahogy ismét ránéztem, láttam, hogy be van hunyva a szeme és reszket egész testében. Mire felvittük a kastélyba, már erősen tört a forró láb...

A herceg eldobta a cigarettáját és szomoruan intett a kezével.

— Ah, — keserves napok voltak azok! A kis Mirette nem ment le többet pillangókat kergetni a parkba. Oh, pedig hogy szeretta a tavaszt! Vonozta az, mint a mélységbe lepillantó

boerokra nézve. Cronje körülfogatása alkalmával azt híresztelték róla, hogy ő árulta volna el Cronje állását az angoloknak, de ezt a híresztelést semmi sem erősítette meg.

(Viktória királynő részvéte.)

London, március 30.

A *Manchester Guardian* írja: A királynő megbízta *Roberts* főhadvezért, hogy fejezze ki őszinte részvételt *Joubert* övegyének s mondja meg neki, hogy Angolország becsülte *Joubert*ben a hős katonát és a lovagias ellenfelet.

(Chamberlain boer üzletei.)

London, március 30.

Mac Neill, aki már azzal a kérdéssel is nagy zavarba hozta a gyarmatügyi minisztert, hogy mennyire terjedt a főparanosok tekintélye Kimberleyben, ahol tudvaleg *Cecil Rhodes* dirigált, utabban még indíkrétebbé vált. *Chamberlain* arra a kérdésre, amelyet *Lockwood* ezredes vetett föl, hogy „egy bank, amelynek főüzletei Fokvárosban és Johannesburgban vannak, a háború folyamán teljesített-e banküzleteket Transvaal javára?” — nagy alaposággal azt felelte, hogy igenis, egy „délafrikai bank” tényleg csinált ilyen üzleteket.

A banknak a nevet *Chamberlain* nem mondta meg. *Mac Neill* erre röviden azt kérdezte:

— Tudja-e a gyarmatügyi miniszter a bank nevét?

Mire Chamberlain kénytelen volt erre is felelni. Azt mondta, bár nem szívesen, hogy a *Banc of Africa*. Ez tudvaleg ugyanaz a pénzintézet, amelynél *Chamberlain* igen jelentékeny összegekkel van érdekelve, míg fivére, *Mr. Austen Chamberlain* és *Rocheport Maguire* az igazgatói. A törhetetlen *Mac Neill* erre tovább kérdőzködött:

— Ugyanez a bank az, amelylyel bizonyos tiszteletreméltó urak összeköttetésben állanak?

Erre persze nem kapott választ. Tény tehát, hogy *Chamberlain* és barátai, persze nem tudva és nem akarva, „boer üzleteket” csináltak.

Érdekes ebben a dologban az, hogy a *Times*, amelynek kimerítő parlamenti tudósításai szőszerinti szövegekről és feltétlen pártatlanságukról ismeretesek, *Chamberlain* választáról épp oly keveset tud, mint *Mac Neill* kérdéséről.

Az obstrukció a Monte-Citorión.

Róma, március 30.

A tegnapi ülés szomorú fordulatot jelent Olaszország politikai történetében. A milánói zavargások óta a *Pelloux*-kormány alaposan megnyirbálta a gyülekezési és a szólásjogot, meg a sajtószabadságot s mint hogy az erre való törvényjavaslatokat az ellenzék megbosztotta, királyi rendeletekkel léptette

életbe ezeket az intézkedéseket. Ezért dul most a harc a Monte-Citorión.

Pelloux időközben újból napirendre tűzte az ellenszenves törvényjavaslatokat, de most is éppen úgy járt velük, mint tavaly nyáron: a szélsőbaloldal: *Giolitti*, *Zanardelli* és *Coppino* hívei, számszerint vagy ötvenen, eltökélték, hogy akár erőszakkal is, de megakadályozzák ezeknek a javaslatoknak törvényerőre való emelését. Ilyen előzmények után állott elő *Cambray-Digny* a házszabályok módosítását célzó indítványával, amelyet *Pelloux* miniszterelnök tegnap a magáévá tett s megtoldott azzal, hogy a módosított házszabályokat a bizottság már holnap, szombaton nyújtsa be s a képviselőház kedden szavazzon fölöttük.

Még fel sem osudott az ellenzék a meglepetésből, amikor *Colombo* elnök kihirdette, hogy a képviselőház a miniszterelnök indítványát elfogadta. Azzal feltette a kalapját s ott hagyta a tomboló dühöngő szélsőbaloldalt.

Ez az eljárás, amely jóelőre meg volt beszélve, még *Rudini* is elkésztette, aki nem helyesli ugyan az obstrukciót, de maga is követeli, hogy a módosított házszabályokat tűzzék ki tárgyalásra.

Az elnök erőszakoskodása után tegnap késő este a szélsőbaloldal tagjai gyűlést tartottak. A tulzók azt ajánlották, hogy meg kell akadályozni az elnököt abban, hogy az emelvényre juthasson, *Ferri*, *Colajanni*, *Mazzari*, *Pantano* vállalkoztak rá, hogy egyikük beleül az elnöki székbe s a többiek az alatt a folyosón erőszakkal feltartóztatják *Colombot*. De a mérsékelttek meggyőzték a vérmeseket arról, hogy ezzel csak ártanak a pártnak.

Nyilvánvaló, hogy a mai ülés még zajosabb lesz, mint volt a tegnapi, a keddi szavazás pedig viharosnak ígérkezik.

Róma, március 30.

A kamara többsége tegnap este *Pelloux* miniszterelnök elnöklété alatt ülést tartott, amelyen 137 képviselő jelent meg. A miniszterelnök, akit lelkesen üdvözöltek, kifejtette, hogy mindenekelőtt arra van szükség, hogy a parlamentben helyreálljanak a normális állapotok. Nagyon közel vagyunk ehhez a célhoz — mondotta a miniszterelnök — de a helyzetet azzal a nyugalommal kell vizsgálnunk, amely lehetővé teszi, hogy a célhoz el is jussunk. Nem szabad ma felednünk, hogy a legfőbb bajok egyike a szükségrendeletek kibocsátása, ami közvetlen következménye volt az obstrukciónak. (Nagyon helyes!) Mihelyt a rendszeres oppozíciónak ez az erőszakos állapota megszűnik, magasabb szempontból vehetjük vizsgálat alá a dolgokat. Ha néhány nap alatt végleges megoldást találunk, vagyis ha a kamarának olyan házszabályai lesznek, amelyek rendes működését biztosítják, akkor a szükségrendeletek és sok más, velük összefüggő kérdés megszűnik. (Nagyon helyes!) Később pedig a netalán szükséges intézkedésekről tanácskozhatunk. A minisz-

Némán álltunk körülötte mindnyájan. Nagynémén esőndesen zokogott. Diadalmasan szép májusi nap volt; ahogy körülnéztem a napfényben, megborodtam. Volt valami kérélhetetlen és kegyetlen ebben a tavaszi pompában.

Szegény Mirette ott vergődött, ott hánykolódott. Lélekezni akart és már állt tudott. Pedig tágra nyitott szemei az egész kék eget és zöld világot el szeretnék volna nyelni. Tehetetlen tárta ki karjait.

— Virágot...

Oda halmozunk takarójára egy esomó virágot. Ibolját, gyöngyvirágot, ami csak a kezünkbe akadt.

— Még...

Hogy ölelte, hogy szoritotta magához azt a sok virágot! Szegény... pár nehéz könnyesepp gördült ki szemből. Szívzaggatóan kiáltott fel az éghöz segítségért:

— *Printemps! printemps!*

Egyszerre elterült az arca. Mintegy revelációban irtózza lökte félre magától a virágokat. Vergődő mellkasa egyre magasabbra emelkedett a kimaradt lélegzet után. Iszonyodva nézett körül a diadalmas tavaszban.

— Megölt... megölt!...

Aztán vége lett. Pici fehér halott volt ott a színes, illatos virágok közt...

Töprengve néztünk el a boulevard szerelmes áradatára.

— Igen uraim, mormogá a herceg, a természet nem bocsát meg. Nem segít azokon, akik nem ő szerinte éltek. Az a tavasz, mely balzsam másnak, méreg volt annak a bűnös mesterkelt kis létnek. A szabad napfényben el kellett hervadnia az éjjel nyíló párisi bűnvirágnak. Ugy hívták: Mirette és — megölte a tavasz...

terelnök után több képviselő beszélt békitő szellemben, köztük *Tonnino* képviselő is. Végül a miniszterelnök figyelemre és kitértásra intette a többséget.

Róma, március 30.

A kamara mai ülése tíz órakor nyílt meg. A szélsőbaloldali képviselők már előbb foglalták el helyüket. Mikor az elnök, a jobboldali képviselők és a miniszterek beléptek, a szélsőbaloldal azt kiáltotta az elnök felé:

— *Ki vele!*

Közben papírgolyókat is dobáltak az elnök felé. A kvestorok odamentek a zajongó képviselőkhez és csitították őket. Mint hogy azonban a láma tovább tartott, az elnök föltette a kalapját és fel-függesztette az ülést. A képviselők távoztak a nélkül, hogy újabb incidens fordult volna elő.

Róma, március 30.

A lapok jelentése szerint a házszabály-bizottság ma elfogadta *Chimirrinek* a házszabályok módosítására vonatkozó jelentését. A jelentés holnap fogják szétosztani a képviselőházban. Egyebek közt az elnök jogosítva lesz a Ház hozzáfűlésével valamely képviselő ellen a cenzurát alkalmazni, ami az illetőnek az ülésekről nyolc napra való kirekesztését vonja maga után. Ha a képviselő vonakodik a termet elhagyni, az elnök fegyveres őrség közbelépését kívánhatja és az ellenszülő képviselőt az ülésekről tizenhat napra kizárhatja.

HIREK.

Budapest, március 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-én új előzője és nyílik a Budapesti Naplóra. Kériük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. *Ottó főherceg* ma gróf *Goluchowski* külügyminisztert fogadta. — *Ferenc Ferdinánd főherceg* Opekába (Varsád mellett) érkezett hogy részt vegyen a gróf *Bombelles* birtokán rendezett vadászatokon. — *Károly Ferenc József főherceg*, *Ottó főherceg* fia, gróf *Bug* álnév alatt Szerbiából Zágrábba érkezett és holnap este Bécsbe utazik. — *Károly* román király és neje, mint minden esztendőben, az idén is közvetlenül a husvéti ünnepek után Abbáziába utaznak, ahol körülbelül tizenöt napig szándékoznak maradni.

— Jókai levele gróf *Apponyi Albert*hez. Az interparlamentaris konferencia minap tartott ülésén gróf *Apponyi Albert* bejelentette, hogy *Jókai* Mór elnöklété alatt megalakult a *Békebarát Sajtószövetség* magyar csoportja és e bejelentés megtörténetéről levélben értesítette *Jókait*. A koszorus költő most válaszképpen a következő levelet írta gróf *Apponyi Albert*nek, mint az interparlamentaris konferencia magyar csoportja elnökének:

Méltóságos Elnök Ur!

Kedves Barátom!

Nem tudok Méltóságodnak hozzám intézett nagyon megtisztelő levelére a kettős címzés nélkül válaszolni. A hídeg etikett azt tanácsolná, hogy tiszteletteljes tudomásvétel mellett sorozzam ez átiratot becses emlékeim gyűjteményébe s kötelesség szerint ígérjem, miszerint mind magam, mind pályatársaim minden lehető el fogunk követni, hogy a ránk bízott feladatot töltünk felelőleg előmozdítsuk.

De én nem tudok ennél a hanculatnál megpihenni. Újra éledezni kezdek, amikor azt látom, hogy az ideálisták (számra csekély, de lélekben erős) tábora egy kiváló nagy alakkal növekedett. Ideálistának nevezem én azt, aki teszi azt, ami nemcsak kötelessége, teszi azt, ami nemcsak magának esik jól, teszi azt, ami lehetetlennek látszik. Ilyennek ismertem én fel Méltóságodat.

A békeszeretetek van nagy hadserege: csak a vezérei, a szervezkedése hiányzott.

A magyar békebarátok Méltóságodban feltalálták a vezérüket s Méltóságod indítványozta a célra vezető szervezkedést a sajtó útján, melynek a béke szolgálatába kell állni s akkor a győzelem el nem marad.

Azért szívemnek egész melegevel s lelkemnek minden tehetőségével ajánlom a rámbízott feladatoknak buzgó teljesítésére s a magyar sajtó munkasáiba vetett megtisztelő bizalomért hálás köszönetet fejezek ki magam s pályatársaim nevében Méltóságos Elnök urnak s a magyar interparlamentaris konferencia országgyűlési csoportjának.

Hazaifui tisztelettel és baráti üdvözléssel Méltóságodnak

Budapest, 1900. március 30-án

igaz híve és szolgálja

Dr. Jókai Mór

elnök.

— A kiállítás megnyitása ünnepnap. Párisból táviratozza tudósítók: Több képviselő a következő

törvényjavaslatot terjesztette a francia kamara elé: „1900. április 14-ike, a kiállítás felavatásának napja, ünnepnapnak nyilvánították.” A javaslatot minden valószínűség szerint egyhangulag meg fogják szavazni.

— **A belga király szembaja.** Rossz hír érkezik Brüsszelből, a belga király szembajáról. Nagy aggodalomra ad okot a király állapota. A szem rechártyájának elválása okozta a betegséget s környezete attól tart, hogy a király teljesen megvakul.

— **Az egyházak békeakciója.** A nagykikindai ágostai hitvallású evangélikus egyház ülésén *Jeszenszky* Ignác lelkész évi jelentésében többek között megemlékezett az új tanok terjedéséről. Az egyházellenes irányzatok ellensúlyozására *Németh Antal* törvényszéki bíró, egyházi felügyelő ajánlatára a gyűlés elhatározta, hogy megindítja a békeakció propagálását a keresztény egyházak kebelében.

— **A leghíresebb riporter halála.** Londonban ma meghalt *Archibald Forbes*, a leghíresebb riporter, aki résztvett az utolsó harminc év minden nagyobb háborújában s leleménységével, nagy éleslátásával, fényes tollával a világszurnalistikában a legelső helyet vívta ki magának. *Darryl* így jellemezte őt:

— Mindig ott tud lenni, ahol lennie kell, 48 óra hosszant ül a nyeregben, a legvéresebb ütközeteken egy karcolás nélkül végig magát keresztül, majd végül a nyereghez erősített kis fatáblán a legbrilliansabb cikket írja meg ágyudörgés, puskaropogás közepette, s aztán holtra fásaszt tiz lovat, néha tizenöt is kidől alóla, míg a cikket a legközelebbi postához juttatja. Egyszer megtette azt, hogy száz mérföldet lovagolt, hatszázat ment gőzhajón, hogy egy fontos tudósítást adjon át lapjának; s meg se várva, míg nyomtatásban láthatja azt, vissza sietett a csatatérre.

Óriási testi ereje, a maga nemében esodálatos fizikai és szellemi munkabírása és zseniális cikkei révén valóságos legendás alak lett Angliában, úgy hogy manapság már minden valamirevaló riporterkalandot az ő nevéhez fűznek.

Tizenöt-husz háboruban vett már részt s mindig sérteletlenül került ki az ütközetekből. Kollégái azt mondják róla, hogy nem fogja a golyó. Mint kémet számtalanszor fogták már el, de hol kimagyarázta magát, hol megszökött, hol pénzzel kenyerzte le öreit s úgy menekült meg a fogságból.

Archibald Forbes Elgin skót grófságban született 1836-ban. Világhírét akkor szerezte, amidőn mint a *Daily-News* haditudósítója részt vett az 1870—71-iki német-francia háborúban. 1874-ben ugyanannak a lapnak Keletindiai írt tudósításokat az éhínségről, majd Spanyolországból a karlista-háborúról, 1875—76-ban a walesi herceg ázsiai utazásairól, 1876-ban a szeb háborúról, egy évvel utóbb a török-orosz hájárútról. Eféssor könyvet írt tapasztalatairól és élményeiről, legutóbb pedig két kötetben kiadta emlékiratit. Valamennyi könyve történeti forrásmunka számba megy közvetlenségénél és tárgyilagosságánál fogva.

— **A békebarát sajtószövetség ülése.** A békebarát sajtószövetség magyar csoportja, mely gróf *Apponyi Albert* kezdeményezésére alakult meg *Jókai* Mór elnöke alatt, a jövő pénteken, április 6-án délután 3 órakor választmányi ülést tart a Budapesti Ujságírók Egyesületének helyiségében (Ke-repesi-ut 17.) Az ülés tárgya a választmány szervezkedése és kiegészítése.

— **Néha báró, néha nem.** Varasdon egy rejtélyes embert fogott el a rendőrség. Azt mondja, hogy Reinhold Vaszilics a neve és báró. De néha viszont megfeddik a méltóságáról s közönséges polgárembernek valja magát. Az a gyanu ellene, hogy be nem vallott mestersége a bároság mellett — a leánykereskedés s rejtélyesebb teszi az ügyet az, hogy a legszorgosabb kutatással se képesek kihámozni a beszédéből azt, hogy mi az igaz benne és mi a hazugság. Azt meséli, hogy Oroszországban született 1858-ban; rigai illetőségű mérnök és emigráns, de egyszerűmind szocialista agitátor. Apja Vaszilics-Deusmann orosz ember, anyja született Dibudri-Bilinszki párisi nő. Mindkettő meghalt. Rigában végezte a gimnáziumot, Szászországban és Itáliában a technikát, dolgozott Egyiptomban a Nilus-csatorna építésénél; 1893-ban Odesszába, majd Pétervárra ment, ahol agrárkérdés következtében nyolc hónapig fektült. Később mint szocialista agitátor sokat dolgozott Oroszországban és Rigában újságot adott ki, amelyet többször konfiskáltak. Innen elmenekült, bejárta egész Németországot, járt Ausztriában, megfordult Budapesten, beutazta a Balkánt. Varasdon úgy lépett föl, mint Danilo montenegrói trónörökös udvari építője s Montenegróba akarta vinni egy varasdi cipőkészítő leányát, hogy ott feleségül vegye. Ez gyanut keltett és a világlátott embert elfogták. Ki ő, nehéz megállapítani, mert sokféle névjeve van és úgy látszik, hogy minden városban, ahol megfordult, más néven tartózkodott.

— **Ma nász, holnap temetés.** Egy nagyváradai táblai bíró a napokban adta férjhez a leányát egy gyulai állami főmérnöknek. Nagy szép ünnepség volt, sok vendéggel s valóságosan az egész város részt vett benne. A menyasszony egyik legszebb leánya volt Nagyváradnak. Csak az zavarta meg kissé az ünnepi hangulatot, hogy nem lehetett teljesen együtt a család. A menyasszony bátyja hiányzott. Meránba ment nemrégiben, hogy beteg tüdejét megreparálja az a híres, nevezetes balzsamos levegő, amely ha gyógyítani nem is képes, de nagyon sok életet meghosszabbított már. Esküvő után egész csomó gratuláció érkezett, csupa telegramm. Mindeniket a szép leány apja bontotta föl. Egnél egyszerre csak haláláppadt lett az arca. A felesége észrevette ezt s bajt sejtve, el akarta venni tőle a telegrammot. Ő azonban nem adta oda, hanem azt mondta, hogy majd mindenkit felolvassák a vascsora után. Azt az egyet azonban nem olvasták föl, mert az első olyan pillanatban, amikor nem esüngött rajta a gyanakvó anya szeme, kivette a többi közül és elrejtette. Az volt benne megírva, hogy a fia, a szép menyasszony bátyja meghalt aznap talán abban az órában, amikor asszony lett a húgából. Másnap azt mondta a táblabíró, hogy feljön Budapestre és megköszöni a miniszternek a kinevezését. Fel is jött, de rögtön áthajtatott Budára s a déli vasuton utazott tovább Merán felé, hogy hazahozza a fia holttestét. A nagyváradai újságok egy szót se írtak a szomorú hírről s a szegény anya ma se tudja, hogy mi minden történt a lánya esküvője napján. Most azonban már véget kell vetni a kegyes családnak, mert utal van a koporsó Nagyvárad felé. Talán valahol az uton a nászutas húgával is találkozott...

— **Ünnepelt egyetemi tanár.** Szép ovációkban részesítették ma délután *Békési Remig* egyetemi tanárt hallgatói abból az alkalomból, hogy ő felsége nyilvános rendes egyetemi tanárrá nevezte ki. *Békési* szép beszédben köszöntö meg az ifjuság üdvözlését.

— **Madame Forbée: Musz Tercsi.** Mikor a Népszínház megszerezte előadásra az azóta már agyonénekel *Rip van Wink* című operettet, két ügyes gyerekről is kellett gondoskodni az előadásra, akik majd a Rip papa térdein lovagolva vitézkeznak s szerelemlől énekelnek. Az egyik kis szerelmes, akinek a fűszerep jutott, *Musz Terka* volt. Szép kis baba, a publikum kedvence lett hamarosan. Nagy pakli cukrokat dobáltak föl neki, ő meg viszont csókokat dobált vissza a bácsiknak, néniknek. Az operet azonban elmúlt s elmúlt vele a Népszínházra nézve a kis *Musz Terka* is. Nőt, valamiképp nagybóbra nőt s bekerült a balettiskolába, onnan ki a ligetbe valami nyári színházba. Nagyon szépen, könnyedén, bájosan táncolt, rajongott érte a liget publikuma, a gimnázisták állandóan szerelmes leveleket írtak neki és randevut kért valamennyi. A kis *Terka* azonban csak nevetett rajtuk. Aztán elkövetkezett az, a kinek jóni kell, az impresszárió és szerződtette *Terka*t abba a balettka-ba, amelyet Párisba vitt a *Folies Bergères*-be magyar táncot jární. Itt is nagy szerencsét volt a kis magyar lánynak. Megrohanta a sok udvarló, alig győzte elhessegetni magától őket s végül jött a komoly öreg ur, aki nem muló szerelmet keres, hanem házasodni akar. Ez már más beszéd — s *Musz Terka* menyasszony lett. A *Folies Bergères* egyik igazgatója, *Maurice Forbée* veszi nőül. Az eljegyzés már megtörtént. Tíz nap múlva lesz az esküvő.

— **Holttest a pincében.** A Tüzoltó-utca 32-ik szám alatt lévő háza pincéjében halva talált *Pollák* Henrik bádogosmester és háztulajdonos ügyében a rendőrség egyre folytatja a vizsgálatot; a nyomozás azonban tegnap óta semmivel sem haladt előre. *Korody* Béla segédfogalmazó folytatja a vizsgálatot, de eddig csak annyit állapított meg, hogy *Pollák* régóta epileptikus rohamokban szenvedett. Nincsen kizárva, hogy betegsége lepte meg akkor, amikor a létrán felmászott s estében zuzta össze a fejét. Az sincs azonban kizárva, hogy *Pollák* megmérgezte magát. A helyes nyomot mindenesetre a holnap őrvisrendőri boncolás adja meg a rendőrségnek.

— **Van még új a nap alatt.** A főváros egyik árvaszéki ülnökével nemrégiben volt egy ügyvédségnek is dolga. Valamin azonban összekülönböztek s a följelentés, amit az ügyvédbojtár az ülnök ellen beadott, azt mondja, hogy az ülnök ur kituszkolta, magyarul kitessékelt a vendéget az ajtón. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányra ma vonta felelősségre az ülnök urat, aki ilyenformán védekezett:

— Ha erkölcsi kituszkolást ért följelentésében az ügyvédség, akkor igazam van, mert erkölcsileg kituszkoltam, de nem dobtam ki. Lehet, hogy a vita hevében hozzáérttem...

A választmányt annyira meglepte a kido-básnak ez az egészen új definíciója, hogy felmentette a vád alól az ülnököt.

Hja, ha csak erkölcsileg dobtam ki...

— **Márciusi tél.** Végre, miután már itt van a hivatalos tavasz, reggeltől fél nyolcig esett az eső. Fél nyolckor aztán elállt, s ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy hóvá változzék át. Tízeg ebben a formában hullott a főváros utcáira az áldás, tiz órakor aztán ismét megmondolta magát, s zuhogott, mintha öntötték volna. Mindehhez a sok esőhöz fagyosan fújt a szél, arcunkba verte a hideg esőcseppek. Az utca csupa töcsa, a gyalogjárón pedig kifordult esernyőkkel bajlódtak a járókelők. Ez az idei tavasz. A sokat emlegetett nyári vendéglősök megfordultak odúikban s tovább aluszszák téli álmaikat, a hókékek permanenciában vannak, s alapos a remény, hogy a még többet emlegetett szegény emberek még sok pénzt fognak az idei tavaszon keresni — hókáparással.

A vidékről is sok helyről havazást jelentenek. *Igy Sopronban* tegnap óta oly erős havazás van, hogy az utcán nem lehet járni. *Esterháza* egészen el van temetve hóval s az emberek nem tudnak kimenni az utcára. *Nagykanizsa* előtt a vonatok megakadtak a hóban s nem tudnak tovább menni. A győr-soproni vonalon hókékek járnak a vonatok.

Bécsben, mint nekünk telefonon jelentik, huszonegy óra óta olyan időjárás van, mintha tél közepén volnánk. Tegnap délután óta szakadatlanul esik a hó s ma már oly magasan van az utcákon, hogy minden közlekedés szünetel. Öreg emberek beszélnek, hogy ilyen erős havazásra nem emlékeznek. A hőmérséklet jelentékenyen hanyatlott s a hó megmarad. Az egész város hólepelbe van takarva; a telegráfrót vastag hójéköthöz hasonlít; a fák ágai leszakadnak a hőteher alatt. Egész délelőtt egyetlen közúti kocsi sem volt látható, mert már reggel oly vastagon fektűt a hó, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehetett a sineket tőle megszabadítani. A sűrű hóesés igen sok bajt hozott a városra, így például nem lehetett ma reggel kenyeret kapni, mert a külvárosokból a kenyeres kocsik nem tudtak bejutni a városba. Délután két óra-kor még mindig elemti erővel tombolt a hóvihar, amely az utcán való tartózkodást teljességgel lehetelenné teszi. Úgy látszik, hogy ez a szokatlanul erős havazás nagy vidékre terjed. *Igy Floridsdorfból, Mödlingből, Badenből, Steyerből, Aussebből, Görzből, Bruckból, Pragerhofból* s még sok más városból azt jelentik nekünk, hogy tegnap szakadatlanul havazik. A Ferenc József-vasuton nyolcvan centiméteres vastag hóteger borítja a sineket. A vonatok mind hókékek járnak. Az államvasutak vonalain csak a legnagyobb nehézségekkel lehet a forgalmat föntartani. A nyugati vasutak ma délelőtt elindított gyorsvonata csak *Purkersdorf*ig ért, ahonnan az utasokkal együtt vissza kellett térni *Bécs*-be. A Nordbahn bécsi helyi közlekedési vonalain az egész forgalom szünetel.

Bécs, március 30.

A hóvihar ma egész nap egyre tartott és éjjel is egyre esik a hó. Este újabb forgalmi zavarokat jelentenek. A mai nap folyamán több szerencsétlenül történt a rossz idő következtében. A hó terhe alatt egy vendéglő különoszobájának üvegfedele leszakadt. A szobában levő két tiszt fejtét és kezét az üvegcserepek megsebesítették.

— **Házasságok.** *Diemer* Adolf m. kir. államvasuti hivatalnok eljegyezte *Hacker* Márton vajda-hunyadi nagyerkeskedő és bérlő leányát, *Sarikát*.
Neumann Lajos Buziáról eljegyezte *Balkányi* Marika kisasszonyt Orsováról.

— **Tüz Obudán.** Ma hajnalban *Thaler* István fuvarosnak Kiskorona-utca 8a. szám alatt levő bódéja eddig ismeretlen okból kigyuladt s rövid pár perc alatt lángokban állt. A veszedelmet *Feisler* Antal kocsis vette észre, aki a házbelieket föllármázva, a tüzet hamarosan eloltotta. A kár mintegy 400 koronára rug.

— **Házalozás.** *Sternthal* Salamonné, *Sternthal* Salamon temesmegyei nagybirtokos, városi képviselő és zsidó hitközségi elnök neje ma Temesváron meghalt. Temetése vasárnap lesz nagy részvét mellett.

— **A václókról rablógylókosság.** *Beniker* Lipótné született *Braun* Julia magánzónót ma délben boncolták fel a törvényszéki orvostani intézetben. A boncolásnál a bíróság részéről *Puscariu* Gyula vizsgálóbíró volt jelen s a boncolást *Ajtai* K. Sándor egyetemi professzor végezte, *Ajtai* Sándor első tanársegédével. A boncoló orvosok megállapították, hogy a halált zsinogelés és megfojtás okozta fulladás idézte elő. Az áldozat testen konstatált sérülések azt mutatják, hogy a halál beállta előtt erős küzdelem volt a meggyilkolt és a gyilkos közt. A gyilkos leányt ma viték át az ügyészség börtönébe.

— **Új újságkatalógus.** A *Haasenstein* és *Fogler* bécsi hirdetési irodának megjelent az új újságkatalógusa. A katalógus remeke a könyvnyomdászainak, *Maas* Ottó és fia műintézetéből került ki. A kiadók az érdeklődőknek ingyen megküldik a csinos könyvet, amely mindenféle hirdetésre vonatkozólag hasznos utbaizást ad.

— **Virágos kert az Andrássy-uton.** Ma egész nap nagy közönség nézte *Naetter* Luiza, *Andrássy*-ut 5-ik szám alatt levő udvari virágkereskedésének a kirakatát, amelyben a Jászai-est sok virága volt kiállítva. Ebben a kiváló műizéséről híres szalomban készült többek közt a Budapesti Napló koszorúja is.

— A Somossy-Mulatóban hétfőn, április 2-án lesz Kutschera Alajos zeneszerző és színiész jutalomjátéka. A fényes előadás iránt nagy az érdeklődés s a még fennmaradt páholyok és ülések kaphatók a nappali pénztárnál és Kutschera úrnál a Somossy-Mulatóban.

— **Osztályosorsjáték.** Az osztályosorsjáték mai húzásán tízezer koronát nyert 69799 50827, *kétezer koronát* 74673 6494 74793 13259 39072 4196 55225 85635 4690 95613 6722 36852 67461 59971 92086 98618 46250 15412 95100 89833 89861 95896 37656 47657, *ezer koronát* 79704 82006 76867 60926 65429 42427 80538 58411 36910 76220 87401 36915 44781 62523 24611 71389 82668 84195 75229 79194 71493 60540 80760 93853 61513 46115 84531 71452 95173 10805 23192 86120 69922 25222 17333 50452 77963 67787 84769 45275 48384 13990 3993 37062 95767 16195 97259 29170 16909 11258 66474 49575 96251 22812. *Ötszáz koronát* 2796 32791 80521 57646 89971 35445 63680 31592 41593 21417 20876 17206 93306 52648 94169 18323 11699 88519 55341 35638 82389 88223 84057 55899 83612 65071 62380 61841 53031 57285 76527 7068 88567 45739 48664 36981 68625 50508 87042 49530 94031.

Vásároljon osztályosorsjegyet Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V., Fürdő-utca 10.

(x) Linhart Vilmos festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Atzél Béla a ravatalon.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 30.

Fekete gyászlobogó hirdeti a Park-Klubon, hogy meghalt a megteremtője: báró Atzél Béla. A nagyuri termekben gyászos csöndesség van, a társalgóban ravatalon fekszik az örök akciói embere, aki immáron elnémult. Csupa feketeség a Park-Klub; fekete szövettel vonták be a palota bejáratját, az erkélyt és az utcai kaput. A kapu mellett gyászmagyarban áll a portás. Déli növények sorfala közt vezet az ut az előcsarnokba, hol a ravatal áll. Magas, lépcsőzetes emelvényen van elhelyezve a díszes ércoporsó, mely fölött gazdagon elüstöztött baldakin terjeszkedik. A katalak körül elhelyezett örökzöldek, babérok és egyéb délszaki növények valóságos erdőt képeznek, a koporsó mellett több száz gyertya szórja sárgás fényét a halottra. Az egész foyort fekete lepel takarja, mely alól feketébe osovart villamos lámpakerék nyulnak elő. Az összes lámpák gyászfátyollal vannak bevonva és állandóan égnek. A koporsó két oldalán hat óra áll gyászban.

Báró Atzél Béla holtestét tegnap este fekete szalonruhába felöltöztetve, ércoporsóba helyezték az Entreprise emberei és a Hungáriából úgy éjféljárt kiszállították a Parkklubba. Mialatt a koporsót végig vitték a szálló folyosóján, le a szálló inkognitó lépcsőjén s ki a hátsó kapun, az étteremben épp a „Lehullott a rezgő nyárfa...” kezdetű dalt muzsikáltak a cigányok... Báró Atzél Béla koporsóját a Parkklubbig kikísérte a fia, Elemér, gróf Károlyi György, Károlyi István fia, egy hirneves színész és egy újságíró. Megható jelenet volt, mikor a Parkklub kivilágított díszes előcsarnokában ravatalra helyezték a klub megalkotóját. A cselédség a ravatal körülállta és sirt... A koporsót Nyírák, a Park-klub titkára vette át és helyezte ravatalra. Reggelre baldakin alá került a koporsó és szombaton délután 4 órakor lesz a temetés.

A ravatalnál ma délelőtt Perczel Dező, a képviselőház elnöke is megjelent s személyesen fejezte ki részvétét a gyászoló családnak. A családnál a délelőtti folyamán a következők kondoleáltak: báró Györfly Samu, Forgách Józsefné grófnő, Forinagy Gyula és neje, Ghyocy Béla és neje, Földváry Mihály, Ugron Akos, Rudnay Béla, Meinig Arthur, Latkóczy Imréné, Dubez Mária, Kornuth Frigyesné, Dárday Sándorné, Rakovszky Géza, Rakovszky Antal, Ybl Lajos, Hammersberg Jenő, Ybl Lajosné, Fakh Mária és gyermekei, Juhász Albert, Földes Béláné, Losonczy Antal és neje, gróf Hunyady Lászlóné, Dukesz Valéria, özv. Kartenszky Gézané szül. Latkóczy Irén, özv. Keresztely Szende Pülpőné, Bukovinszky Arthur, Buday Emma, gróf Szapáry Constante, Matkovics Sándor és neje, gróf Nákó Kálmán, Enyedy Lukács és neje, Bicskey Mária és Josephine, Heppes Miklós és mások. Azonkívül igen sokan tavrítulag fejezték ki részvételüket.

Az Országos Kaszinó választmánya ma délután négy órakor népes ülést tartott, amelyet Wekerle Sándor igazgató szép beszéddel nyitott meg, megemlékező az elhunyt főúrról, aki a kaszinónak sokáig igazgatója volt.

Határt nem ismerő lelkesedéssel, páratlan buzgalommal, önfeláldozó odaadással tört báró Atzél Béla — ugymond — céljai felé, nem kímélve erőt, fáradságot, áldozatot. — Finomult műizlésének, ritka szakértelmének köszönhetően helyiségünk fényes beépítését, az itt összegyűjtött műkincsek nagy részét,

— soha nem lankadó buzgalmának, tagjaink számára nagyobb mérvű növekedését, kaszinónk gyökereinek szélesebb társadalmi rétegekben való megerősödését. — Helyezzük ravatalára a béke cypruságából, az elismerés babérából fonva azt a koszorút, amelynek az igaz baráti érzület adja meg örökzöldjét.

Wekerle indítványára a választmány elhatározta, hogy fájdalomnak és részvétének jegyzőkönyvileg kifejezést ad, az elhunyt özvegyével a választmány részvétét közli az igazgatók aláírásával; külön gyászjelentést ad ki, az elhunyt ravatalára a koszorút tétet, a temetésen testületileg megjelenik és arcképet a kaszinó számára lefesteti.

A Park klubnak férfi- és hölgyválasztmánya ma délután rendkívüli ülést tartott. A férfi-választmány, mely Beöthy Ákos elnöklöte alatt ülésezett, elhatározta, hogy a klub a ravatalra koszorút helyez, az özvegy bárónéhoz és családjához részvétiratot intéz. Beöthy Ákos meleg szavakban emlékezett meg az elhunyt érdemeiről. Elhatározták, hogy a temetésen Beöthy Ákos gyászbeszédet mond. A hölgyválasztmány elhatározta, hogy külön koszorút helyez a ravatalra és külön emlékiratban fejezi ki részvétét az özvegy bárónénak.

A Budapesti Újságírók Egyesülete a következő részvétiratot intézte Atzél Béla báró özvegyéhez:

Méltóságos Asszonyom! Annak a mély gyásznak kinos keservében, mely az ön szívet eltölti férjének, báró Atzél Béla urnak elhalálása miatt, a legőszintébb részvétellel osztozik a Budapesti Újságírók Egyesülete. A magyar sajtó is gyászolja és méltán gyászolhatja őt. Nemcsak alapító tagja volt Egyesületünknek, hanem nagyolkü pártfogója minden jóra való törekvésünknek. Halála nagy veszteség nekünk is, hiszen a magyar közéletből az a férfiú dől ki, akiben a magyar sajtó nemes, áldozatkész, fenkölt szellemű barátját szerettük és nagyrabecsültük. Fogadjon, méltóságos Asszony mélyeséges gyászában a Budapesti Újságírók Egyesülete bánatos részvétének legőszintébb kifejezését. A Budapesti Újságírók Egyesülete nevében

Szatmári Mór, főtitkár. Vészi József, elnök.

Meggyilkolt ügyvéd.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 30.

Egymást követik a véres események a fővárosban; mintha a példa unszólóná a gonosz lelkiüti embereket a bűnre. Ma egy gyilkossági merénylet hozta igazgatóságba a különben csendes budai várat. A gyilkos is, az áldozat is intelligens ember, az egyik magánhivatalnok, a másik pedig ügyvéd s a véres tette a bosszu ösztönözte a gyilkost, mert az ügyvéd valami peres ügyben állítólag megkárosította. A merénylő nyugodtan, szinte hidegvérrel végzett áldozatával. Négyezer lőtt rá közvetlen közelből s mind a négy golyó talált. A szerencsétlen ügyvéd csak pár órával élte túl a merényletet.

Dr. Horváth István budai ügyvéd a mai gyilkos merénylet áldozata. Az Országház-utca 33-ik számú házában lakott, itt volt az ügyvédi irodája is, amelyben a merénylet történt. Az ötvenhét esztendőes fiskális agglégény volt s bátyjával, Horváth Ferenc királyi tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgatóval, meg három hűgával lakott együtt a ház első emeletén. Az iroda két szobából áll, az első kicsiny, tulzusufova butorokkal, míg a második szoba tágasabb. Az első, kisebb szobában történt a merénylet ugy tizenegy óra előtt.

Horváth István ügyvéd — akinek nem volt valami nagy klientúrája — ma délelőtt otthon maradt, nem lévén dolga a bíróságoknál. Tíz óra tájban egy uriasan öltözött, vidékies kinézésű öreg ember jött a lakásba és Horváthnak a konyhában lévő egyik nővéréről kérdezte:

— Itthon van az ügyvéd ur?

— Igen! — volt a felelet.

Az idősebb kisasszony a folyosó tulsó felén lévő irodába utasította az idegent, aki bement az irodába, ahol abban az időben az ügyvéd egyedül volt. Körülbelül fél óra hosszáig lehetett odabent az idegen s ez idő alatt többször heves szóváltás hallatszott ki az irodahelyiségből, de a házbeliek nem törődtek a dologgal, mert megszokták már, hogy egy-egy dühösebb kliens hevesebb hangon diskurál az ügyvéddel.

Háromnegyed tizenegy óra tájban egyszerre csak több lövés dördült el gyors egymásutánban az irodában. Bent a lakásban meghallották a lövések zaját és Horváth Ferenc királyi tanácsos kiszaladt az irodába. Amint kinyitotta az ajtót, szemben találta magát egy idős uri emberrel, aki kezében füstölő

revolvért tartott. Az öcsét pedig ott látta, vérben fetrengve — a szobában. A látvány annyira megdöbbenetete, hogy az első pillanatokban szóhoz sem jutott. Az idegen ezt a zavart felhasználta és lesiette a lépcsőn. A következő pillanatokban már magához tért Horváth Ferenc a nagy megdöbbenéstől és torkaszakadtából kiabált:

— Segítség! Rendőr! Fogják meg a gyilkost!

Horváth egyik nővére, aki fölfelé jött a lépcsőn, találkozott a merénylővel. A lárma hallatára megkérdezte:

— Mondja csak uram, mi történt odafönt?

— Nem tudom! felelt az idegen — és egész nyugodtan távozott.

Nemsokára került valahonnan egy rendőr, aki — látva a helyzetet — a mentőkért telefonozott. A házbeliek meg orvosokat hívtak, akik kezelés alá vették a halálosan megbesietett ügyvédet. Megérkezett csakhamar Szirmai első kerületi kapitány is, Fallay rendőrorvossal, aki alaposan megvizsgálta Horváth Istvánt. Megállapította, hogy a szerencsétlen embert négy golyó érte. Egyik golyó a bal felsőkarját furta át s eltörte a csontot is, a másik a bal füle tövében ment a fejébe, a harmadik az alsó állkapcsón keresztül az agyba furódott és a koponya hátsó falán röstült ki, a negyedik csak horzsolta az ügyvéd testét és a szoba jobboldali falán lévő Maria-képet zuzta össze, amit Horváth diákkorában rajzolt.

Csakhamar megérkeztek a mentők is és a már ottlévő orvosoknak segítségért a sebek bekötözésében, Horváthot egy pamlagra fektették s amíg sebeit kötözték, egyszerre csak eszméletére tért a haldokló. Szirmai kapitány megkérdezte tőle:

— Ki volt a gyilkos?

— Nyuly Mihály! Csak ennyit tudott mondani

Horváth István s újból önkivüli állapotba esett.

A mentők beszállították a Szent-János körházba, ahol az orvosok mindent elkövettek a megmentésére, de a boldogtalan ember fél három után pár perccel meghalt, annélkül, hogy eszméletre tért volna.

Szirmai rendőrkapitány a gyilkos-merénylőtről azonnal értesítette a főkapitányságot, ahonnan egész sereg detektívot küldtek ki a gyilkos elfogatására. A detektívek a személyleírás után keresték is a merénylőt mindenfelé, de nem akadtak rá.

Fél tizenkettőre járt az idő, amikor egyszer csak egy öszbe csavarodott ember fordult be a főkapitányság épületébe. A kapuban álló rendőrtől megkérdezte, hogy hol találhatja meg a főkapitányt?

— Az első emeleten, a sarokban! Mondta neki a rendőr.

Az idegen felsietett a lépcsőkön s egyenesen a főkapitány szobája felé tartott. Az előszobában Ferenc, a főkapitány ajtónállója fogadta.

— Itt van a méltóságos ur? — kérdezte.

— Igen, kit jelentsek be?

— Mondja, hogy Nyuly Mihály vagyok Zomborból s Budán agyonlöttem egy ügyvédet.

Erre a kijelentésre figyelmes lett az előszobában lévő Csibor Ferenc dajnok is, aki gyanus szemekkel mérte végig az idegent, mert azt hitte, hogy örülltel van dolga. Nyuly Mihály észrevette ezt.

— Ne nézzen olyan gyanusan rám, — mondta

— nem vagyok én bolond; agyonlöttem Budán Horváth István ügyvédet.

A rendőrtisztviselő Farkas rendőrtanácsoshoz vezette Nyuly Mihályt, a tanácsos pedig Zsarnay Győző tanácsost biza meg az eset felvételével. Ők már tudtak a gyilkos merénylőtről, mert Szirmai kapitány bejelentette az esetet telefonon.

Zsarnay tanácsos mindjárt megkezdte a kihallgatást. A merénylő elmondta, hogy Nyuly Mihály hernádi születésű, hatvanhét esztendőes volt magán-tisztviselő s ismételte, hogy bosszúból agyonlötötte dr. Horváth István budai ügyvédet, aki — szerinte — őt megkárosította.

— Tiszt voltam az olasz szabadságharoban, a magyar légióban — folytatta — s egész csomó csapatban vettem részt. Azután hazajöttem s a Ferenc-csatornánál kaptam felügyelői állást. Ezt otthagytam a sógorom kérésére, aki felhívott Budapestre, hogy kezeljem a vagyonát. Rám hagyta a vagyona felét, de ez az ügyvéd kifosztott mindenemből, azért löttem le.

Es odatette a tanácsos asztalára a revolvért, amelylyel a gyilkosságot elkövette s amelyből négy golyó hiányzott.

Zsarnay tanácsos megkérdezte, hogy előre eltökélt szándékkal lötö-e le Horváthot.

— Azért tettem a zseembe a revolvért! Különböden is — mondta — január hatodikán figyelmeztettem legelőször egy levélben, hogy feljövök és leszámlok vele a azóta többzör ismételtam ezt előtte.

a leveleimben. Rá se hederített! Hát most leszámoltam vele!

Nyuly Mihály nagyon nyugodt volt a kihallgatás alatt. Megkérdezték tőle, hogy mit csinált a gyilkosság elkészítése után.

— Ájtóttam gyalog Pestre, s felkerestem egy nőrokonomat, aki a Mária Valéria-utóban lakik. Különböző tanítónőnek készül. Vele beszélgettem egy fél óráig s onnan jöttem ide jelentkezni.

A kihallgatás után Nyulyt felvezették egy második emeleti cellába. Mielőtt bezárult volna mögötte a börtön ajtaja, még egyszer megszólalt:

— Nem bánom a tettemet, megérdemelte a sorsát az az ügyvéd.

A gyilkos merénylet előzményei a következők: Nyuly Mihálynek testvére, Nyuly Ágnes Budapesten férjével volt Kovács Ferenc magánzónál. Ágnesnek van egy Magdolna nevű lánya, aki könnyelmű életet él. Erre a lányra szállott volna Kovács Ferenc és neje vagyona, mintegy negyvenezer forint, de amikor a házaspár látta, hogy a leány nem érdemi meg az örökséget, elhatározta, hogy a vagyon felőlét kitégadíja. Kovács a feleségével együtt levelet írt Zomborban lakó sógorának, Nyuly Mihálynak, hogy jöjjön fel és vegye át a vagyon kezelését. Megígérték neki, hogy az örökség fele az övé lesz. Nyuly engedett a meghívásnak és feljött Pestre a sógorához. Innen kezdődik az ellenségeskedés és pörlekedés Magdolna és nagybátyja között, mert a leány nem tudott beletnyugodni abba, hogy a vagyonnak fele másod legyen és folyton biztatta az apját, hogy változtassa meg rendelkezését. Időközben meghalt Kovács. Magdolna ügyvédjével, Horváth Istvánnal megjelent később édesanyja lakásán és lefoglaltatta az elhunyt értéktárgyait és a pénzt. Nyuly Mihály pört indított erre a leány ellen és érvényesíteni akarta jussát az örökséghez. A pört azonban elvesztette. Nyuly arról panaszkodott a rendőrségen, hogy azért vesztette el a pört, mert a leány a bíróság előtt íséskit tett, hogy ő egy krajcárt sem kapott a vagyonból, míg Nyuly Mihály már akkor kivette részét az örökségből, amikor Kovács még élt. Ez keserítette el Nyulyt annyira, hogy bosszút állott a leány ügyvédjén.

FŐVÁROS.

(*) Az új városháza. Egyedül képviseltük a sajtóban azt az álláspontot, hogy a Károly-kaszárnyának átalakításával az új városháza kérdése még megoldva nincsen. S ha mégis helyeseltük a formátlan épületkolosszus újabb költséges átídomítását, az a nézet vezetett bennünket, hogy a Károly-kaszárnya helyén Budapestnek oly székháza nem emelhető, amely méltó lehetne a székes főváros méltóságához és ahhoz a szerephez, amelyet Budapest az országban elfoglal. De másrészt szemünk előtt lebegett a főváros mai zilált pénzügyi helyzete is, amely egy ilyen székház felépítését ma még nem engedi meg. A főváros intézői csak az utóbbi szemponttal vetettek számot, amikor berendezkedtek a Károly-kaszárnyában, Halmos polgármester szavai szerint, ötven esztendőre. Ennyi idő után még a leg-sötétebben látó városatya is reméli, hogy föl lehet majd építeni Budapest új székházát nyolc-tíz millió forint költséggel. És amikor mi szegény halandók türelmesen várjuk a fővárosnak új pénzügyi korszakát, egyszerre égiháborút zúdít a felhőtlen égborzlat Ziperovszky Károly, a villamosgyógytani tanára. Városatyai szeme még gyönyörködni szeretne a városháza kacér tornyaiban, gipsz-ornamentikával telerakott homlokzatában, mert egyéb díszítés aligha telnék abból a négy millió forintból, amely szerinte elég volna az állandó városháza felépítésére. Tervét már be is nyújtotta a tanácshoz és a könnyebb megértés kedvéért telepéki imponáló számadatokkal. E terv szerint Ziperovszky Károly két részre osztja a Károly-kaszárnya telkét, az egyiket bérpalotát emelne, amely évenként 280.000 forintot jövedelmezne, ami éppen elég volna arra, hogy törleszthessék vele a kaszárnyatelek fennmaradó részén épülő új városházát, amelynek két főhomlokzata volna: egy a Deák-tér, a másik a Városháza-utca felé és az udvaron át vezetnek a Váci-körút forgalmát a Belváros felé. Hogy mily merészek és önkéntesek a tanár új számításai, már abból is kitetszik, hogy ő negyvedmillió forintnál nagyobb házbőrvédelmet remél a tervezett bérházból a mai viszonyok közt, midőn 5000 lakás üresen áll. Epp ilyen képtelenek a tanár új többi számításai is, eltekintve attól, hogy ez a terv egyenesen konkurenciát teremtene az adózó polgároknak és az éveik húzódo építkezés tartamára megint ki kellene költözködniök a hivataloknak onnan, ahol hosszas tervezgetés és nagy költségekkel hajlékot találtak és jóformán megmelegedtek. De mindennekelett azért nem tetszik nekünk Ziper-

ovszky terve, mert a monumentális városháza kérdését nem oldja meg és inkább tükre volna a főváros mai nyomorúságos pénzügyi viszonyainak, mint méltó hirdetője egy büszke főváros haladásának és a polgárság hatalmának. Álláspontunk ma is az, hogy Budapest székházát a Dunapartján az eskütéri ház mellett kellene felépítenünk és ebben nem ingat meg az elektrotechnikának legújabb vívmánya sem.

(*) Az állandó vízvezetési bizottság ma délután ülést tartott Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett. Kajlinger Mihály vízvezetési igazgató megtepte a jelentését a vízvezetékek január és február hónapi állapotáról. E szerint a vizszolgáltatás teljesen kifogástalan volt. A víz, amelyet bakteriologiallag folytonos vizsgálat alatt tartottak, jó és tiszta volt. Fosztó Károly tanácsos bejelentette, hogy az új-laki Abeles-féle bőrgyár nyílt esatornáját, amely a vízmű-telepen ment át, megszüntetik, amire nézve a tulajdonossal is megtörtént a megegyezés s a tanács — a tegnapi ülésen — elrendelte az idevonatkozó munkálatok megtételét. A jelentéseket tudomásul vették.

(*) Adókievetés. Az adókievető bizottságok ebben az évben azoknak adóügyét, akik az 1899—1901-iki adókievetési időszak első évében három évi érvényesítéssel már megadóztattak, nem fogják újból tárgyalni. Csakis azoknak III. osztályú kereseti adóját fogják megállapítani, akik üzleteiket, főközléseiket vagy haszonbajtot foglalkozásukat a múlt vagy a jövő évben kezdték meg és még meg nem adóztattak, valamint azon adókievetések előző évi adóját is, akik valamely okból adó alá nem vonattak. Az adókievető bizottság tárgyalási helyiségének aajtán mindenkor kifüggesztik azt az értesítést, hogy a bizottság a következő napon mily helyrajzi szám alatt összeirt adókievetési javaslatot fogja tárgyalni. Az I. kerületi előjárásról külön hirdetőműnyben figyelemzeti a közönséget, hogy az adókiszámítási javaslatok április hó 1-től 8-ig a Krisztina-tér 1/a. sz. alatt levő polgári kaszinó nagyer. ében fognak közszemlére tétetni, mindenkor reggel 9 órától délután 2 óráig. Ugyanott kezdik meg a tárgyalásokat április 9-én.

A VIII. kerület első adókievető bizottsága holnap, e hó 31-én, az 5634—5669. hrszámig terjedő III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogja tárgyalni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Jászai Mari bucsuja.

Budapest, március 30.

Szakadó záporban megyünk a színházba, a Nemzeti Színházba, amelynek apróbetűs színlapjain semmi se mutatja a szomorú és nagy szenzációt, hogy Jászai Mari ma játszik utoljára ezeken a deszkákon. Szelid lelkű és szemű emberek, akik nagyon szimplán gondolkoznak és nincsenek megátkozva komplikációkkal, hogy mint mi, másodlagosan kontempláljanak apró és nagy dolgokon, talán azt is hitték, hogy elvult a veszedelem a jó öreg színház tájékaról, mert hiszen a szenttelen és tisztességes plakát-ragasztók semmi csodát nem míveltek az éjjel és virradóra a színlapok nem jelentettek bucsút járólakoknak, kíváncsiaknak, asszonyoknak, uraknak és újságíróknak.

Nem, nem. A derék és böles intézők a színház válságos péntekjéért csak a rendőrségnek jelentették. A rendőrségnek, amely is legfőbb tisztjeivel, főtisztjeivel, tisztjeivel, alközegeivel és titkos nyilvánvalóságaival olyan tömegben vonult ki, hogy belesápptak a gyanutalan emberek pusztá gondolatába a nagy búennek, amely a közönség öreit ily feneketlen izgalomba sodorta.

Hát szorongó érzésekkel amint belépünk a nézőtérre, édes illat csap felénk. Virágot, babért hordanak az emberek zsebeikben. Szűk zsebeikben, mert fekete ünneplőben valának az urak, fehér selyemben, rózsaszín selyemben és csipkediszben az asszonyok. Soha ennél szebb és lelkesebb közönséget, de vidám ember nincs, sehol. Minden arcon valami fájdalmas vonás és egy nagy kérdés.

Az új rend, amely korszakos dolgokkal ajándékozta meg a Nemzeti Színházat, olyan jeladást parancsolt annak a szegény urnak, aki a felvonások előtt a függönyök szárnyait kétféle parancsolja, amely különbözik minden eddig ismert hangtól. Nem csöngettyű az, se nem harang, nem szelid kopogás és nem is dob larmája, hisz ez mind okos dolog volna, hát nem. Valami berekedt tamtam, olyan kisérleti. Megszólalt. Kezdődik. Szacsavay és Szigeti urak beszélgetnek unottan. Ma még ők is belátják, hogy nem érdekesekek. A jobboldalról belé-

Jászai Mari. Széles, mély, forró öljen fogadja és vihartverő, új erővel feltöltő taps. Köszöni, megköszöni. Megered újra és zug percokig, nohezen ül el és amikor már lecsendesült, még felporzik a félkörben e mámoros zaj áramlása. Beszélni kezd. Csodaszép a feje. Szébb ma, mint valaha. Pár perc múlva odaveti az erőszakos illésháznak, aki ki akarja tenni fészkekből:

— Ez a vár itt szülőhelyem és jogom. Itt a jussom és a helyem.

A közönség megragadja az alkalmat, hogy Jászai Mari igazza mellett tüntessen. Falakat rengető taps zug a termen végig.

— Igaz, úgy igaz! — hangzik százföl. A földszinten, az erkélyeken, a páholyokban valóságos tombolás. Majd újra esönd. És az első felvonás leperog. Az orkászörű taps hívó szavára megjelenik Jászai Mari egy virágos kert közepén. Pillanat alatt a színpadra hozták azokat a koszorukat, virágokat, amelyekkel a bucsuzó nagy asszonyt felkeresték. És csak zugott a taps, az éljen. Majd egyszerre valóságos virág- és babéreső áradt meg. Száz meg száz kézből röpültek a színpadra az apró bokréta, babérlevelek, koringtek, szállongtak a levegőben és leestek a hálás és meghatótt és remegő asszony elé. Hívják újra tiszsz, többször, sokszor. Elborítják virággal. Végre a vasfüggöny is leereszkedik.

De nem pihen el az ováció. Az emberek kíváncsi szemeket vetnek a hivatalból lefoglalt harmadik emelet felé, ahol kedves kis d. kok vendégtenyeire ügyelnek komoly tanár urak.

— Nos, kicsi csematém, mi kár, hogy nektek nem lehet!

De ah! az ifju lelkeket elfogja a mámor, a kis diákok könnyes, ártatlan szemekkel tekintenek alá a zugó körbe és egyszerre csak csapot, papot feledve, beletapsolnak gyöngye tenyereikkel a nagy felindulásba és versenyt ünnepelnek mindannyiunkkal, míg a vasfüggöny lassan emelkedni kezd és megjelenik Jászai Mari, hogy valami csodásan szép tartással percekig hajlongjon a rajongásában izzó publikum előtt.

Tapsoktól sűrűn megszakítva bevégződik a második felvonás is és új erővel felviharzik a taps, amely minden egyes alkalommal a mérték tetejét látszik elérni, hogy a lelkesedéstől, amelyből kifakadt, mindig nagyobb erőre kapjon. Szünetlen, szünetlen hangzik a taps, hull a virág, kitölti a pauszát, a vasfüggöny ismét elcsikorgott előlünk és a színen ott áll Jászai Mari aranyozott piros bársony ruhájában, ugyanabban a bársonyban, amelyben először lépett a Nemzeti Színház deszkáira Gertrudis szerepében. Először akkor, most utoljára. Milyen pazar játéka a véletlennek. Egyszerre felemelkednek az emberek helyeikről, ott a nyílt színen jó tíz perccig tapsol, éljen az egész ház, a hölgyek kényedőket lobogtatják, a nézőtérben sok-sok szem, a színpadon minden szem könnyben uszik. Jászai Mari alig tud uralkodni megindultságán, elcsuklik a szava, amikor beszélni kezd, de végre urává lesz szerepének és a darab is csuespontjára ér: a híres pohárköszöntő jelenés következik. Az emberek lélekzetüket visszafojtva hallgatják. De egyszerre frenetikus taps hangzik fel. A művész odadörgi Wesselényinek:

— Nincs igazság, mind csak gázság!

Jó időbe telt, amíg folytathatta és végezte roppant erővel:

— Hadd tudja meg egész világ, hogy van törvény és van igazság.

Újabb nagy megmozdulása a közönségnek. Még egy fejedelmi tüntetés. Majd újra a függöny legördülésekor hálás, rajongó, szerelmes ünneplés. És elaludtak a villamos lángok.

Most már esöndes, szép jó éjszakát.

Jászai Mari a rendőrökkel megtöltött kis udvaron át távozott a színpadról, fel a szép házába. És mámoros gyönyörűségébe, amelyet ez a nagyszerű és megrendítő ismeltett benne, bele kellett vegyülnie a mélységes fájdalomnak. És hordoznia kell teher gyanánt azt a tudatot, hogy a mikor ma mögötte bezárult az ajtó, magával vitte ennek a színpadnak legnagyobb dicsőségét, ihletét, tartalma javarésztét.

És aki ezt a szomorúságot felidézte és fel-

idézvén, elhárítani nem tudta, gróf Keglevich István intendáns ott ült páholyában és nézte mint határolódik az ő jóvoltából mindszüköbbré, mind kevesebbré, már csak pillanatokra az az idő, amikor a Nemzeti Színház Jászai Marit még a magáénak vallhatja.

Istenem, rosszul esik arról beszélni, hogy az intendáns urat ma is kikívánta néhány hang a páholyából. De hiszen mire való mindez? Amikor a közönség szeretetének túladásában a rajongásnak valóságos ünnepeit nyilatkozásaival ünnepelte Jászai Marit, lesújtó ítéletet mondott arról a rombolásról, amelyet gróf Keglevich István abba a házban művelt.

Mondja, hogy nem akarta, nem akarja, hogy jót akar és ennek a csapásnak is az orvoslását reméli. Elhiszszük. De amikor a legnagyobb magyar művész kivonul, a közönség menekül, a művészi munka letörik, a repertoár elzüllik, minden embere a színháznak egy-egy meggyőzőtör alak arculatját mutatja, török, szakad, megröppan, ami csak tájékára jut e boldogtalan háznak és beavatottak és avatatlanok, hozzátértők és laikusok egy néven nevezik mind e szomorúságok okát, — akkor tekintélyeken, makacságokon és késő megbánásokon keresztül ezt az okot el kell távolítani. (—)

(A koszoruk.)

Csak egy hullott ma este a hódolat virága Jászai Mari elé. A nagy művészöltözésében el se fért a számtalan virágadomány, a közönség, a pályatársak és a tisztelők hódolatának megannyi illatos követe. Az óriási koszorú- és virághalmazból kiemelt selyemszalagokról a következő nevek olvashatók le:

Lindh Marcella („To the Queen of the Hungarian stage to madame Marie Jászai”), Márkus Emilla, Csillag Teréz, Hubai Jenő és neje, Hercegy Ferenc, (A nagy asszonyok, — aranyani himzett vörösfolyamszalag, — dr. Irsai Arthurné, Surányiék (A legáltalmasabb asszonyok), — a Markó-utcai gimnázium (Az ifjuság, amely téged imád), — Pályatársaid — viszontlatásra (nagy fehér selyemszalag hímzeve), a Budapesti Napló szerkesztősége (Jászai Marinak), Diener-Dénes József és neje, Lendvayné-Fáncsy Ilka, Török Irma, Maróthy Margit, Császárné Imre és neje (Ne maradj sokáig távol), Császárné Pipu és Mimi, Szegedy Imréné, Szirmai Oszkárné, Garai Mártonné, az athléták (A tragikai művészet muszájának), — Lígetté Juliska stb., stb.

(Az öltözök.)

Jászai Mari öltözését ma este olmeszen díszítették fel a Nemzeti Színház dekorátorai. A termet szőnyegsátorral alakították át, amelynek főfalát egy nyílal áttört óriási sziv díszítette. És érdekes volt az a felirat, amelyet a sziv alatt olvasni lehetett: hiányzott belőle az állítmány. Csak ennyi volt:

Bennünket
sokáig.

Ezekben a rémidoőkben, amikor mindenkre lesújt az intendánsi harag, aki csak valahogyan ragaszkodást mutat a nagy művész iránt, — ismét divatba jön az allegória és a virágnyelv. Ehhez a ségedézköszömbhöz nyultak az ötvenes évek magyar poétái és fölülk tanultak nyilván a Nemzeti Színház dekorátorai is. A fölíraton, tudniillik Jászai Mari neve *nefeljessé*ből való. Vajjon észrevette-e az intendáns?

(Egy okmány.)

Most, hogy Jászai Mari a Nemzeti Színházról távozik, érdekes visszaemlékezni egy a nagy művész nevéhez fűződő eseményre, amely az intézet történetében páratlanul áll. 1891. január 5-én nem nyitották ki a Nemzeti Színház pénztárát, mert már az előző napokon minden jegy elkelt. Ezen a nevezetes napon került harmadszor színpadra Elektra, amelynek címszerepében Jászai Mari az egész országot lázba ejtette. Az érdekes pénztári kimutatást Paulay Ede a Nemzeti Színház levéltárába helyezte a következő megjegyzéssel:

Mint a színház történetében páratlan esetnek tanujele a levéltárba teendő. Az előadás napján semmiféle jegy se volt eladó és a pénztár egész nap zárva volt.

1891. január 5. (Kedden bérlét 4. sz.)

Paulay Ede,
igazgató.

Elhelyezték a Nemzeti Színház levéltárába a mai

előadás pénztári kimutatását is. Hadd lássák a késő nemzedékek is, mennyit hozott az az este, amelyen a Nemzeti Színház legnagyobb dicsőségét vesztette el.

(A szerepek.)

Gróf Festetics Andor, a Nemzeti Színház igazgatója ma egy nagy csomagot kapott. Kibontotta: csupa fizet! Sorra végig nézte és a jó Isten a tudója annak, hogy mit gondolt ezalatt? Jászai Mari visszaküldte a szerepeit! Ime a címsoruk hevenyészött összeállításban:

Antonius és Kleopátra, Elektra, Stuart Mária, Antigone, Cymbelin, Szigetvári vértanúk, Aranyember, Kendi Margit, Erzsébet királyné, Thúrán Anna, Zrínyi Ilona, Endre és Johanna, Armány és szerelem, Sába királynője, Iphigenia, Bánk bán, Lear király, Phaedra, IV. László, Ember tragédiája, John Gabriel Borkmann, III. Richárd, Borgia Lucrecia, Iskarióth, Spartakus, Léllt való küzdelem, Medea, Othón, Sappho, Büdnös, Kegyenc, Csongor és Tünde, Aldozat, Hun utódok, Széchy Mária, Essex gróf, Tudor Mária, Téli rege, VIII. Henrik, Petneházy, János király stb., stb.

Minden egyes cím mennyi dicsőséges emléket idézi föl a Nemzeti Színháznak!

Hangverseny. Ma este tartotta meg a Royal-teremben hangversenyt Bendiner Nándor, fiatal zongoraművészünk, akinek tehetsége már akadémiai növendéke korában magára vonta a zenekedvelők legmelegebb érdeklődését. A műsor ugyancsak próbára tette a fiatal művész fizikai erejét: Liszt es-dur-hangversenye, Weber f-moll-hangversenye és a Liszt-Busoni-féle Spanyol rapszódia éppen elég, hogy akár a legacélosabb ujjakat is elernyessze. Ezt a három darabot Bendiner a honvédekzenekar kísérete mellett játszotta, azonfelül pedig két önálló száma is, Bloch lendületes Magyar nyitánya és Massenet: Scènes pittoresquesje, majd több apró ráadáson kívül végül még Liszt XIII. rapszódiaját játszotta el. Bendiner Nándor mint zongoravirtuóz, ma hivatelt hódított magának, akik bizvást hisznek jövőjében. Brilláns technikája, amely biztossan győzedelmeskedik a nehézségeken, nem válik hideg bravurrá, amely a művészi felfogást megöli. Átérti és átérti a mű költészetét, amelyet stilszerű játékkal tolmácsol, de gyakorta adós marad a szenvedélyes erő fizikai hatásával. Bachó karmester vezénylete alatt pompásan működött a honvédekzenekar, amely azonban a kis Royal-teremben fölényes dinamikájával sokszor nyomta el a zongora-részt.

A Népszínház reprise. Az Eleven ördög, Konti József operettjének holnapi, szombati reprise iránt mind nagyobb az érdeklődés, mert ennek a címszerepében mutatkozik be először a Népszínház újonnan szerződött tagja, Amón Margit. A reprisehez, amely a Népszínház nyolcadik premier-bérlételelőadása ebben az évadban, új díszletek és jelmezek készültek. Az operett szereposztása ez lesz:

Leterières vicomte — Amón Margit, Hermine — Bojár Teruka, Marianne — Z. Bárdi Gabi, Soubise hercegnő — Siposné, Despaieres nővére — Csati, Desperieres leánya — Solymosiné, Desperieres — Németh, Hugenon Tibule báró — Szirmai, Grevin — Ujvári, Soubise herceg — Horváth.

Opera. A Operaházban holnap, szombaton Bahnert József a Csempészek című operája kerül színpadra bérlétfolyamban (54. sz.) Vasquezné, Diósyne, Arányi, Takáts, Beck, Hegedűs közreműködésével. Az opera után a Nap és Föld című balletet adják, amelyben a spanyol táncot Schmidt Giziella táncolja.

Vidor Pál betegsége. Vidor Pál a Népszínház főrendezője, aki három hét előtt mellhártyalobban megbetegedett, most is belégen fekszik Erzsébet-körúti lakásán; állapota azonban már annyira megjavult, hogy néhány nap múlva üdülés végett Abbáziába utazik. A rendezői teendőket ennélfogva egy hónapig Szirmai Imre fog osztozni Megyeri Dezsővel.

Az új cégér. A leégett Théâtre Français színészei most az Odéon-színházban játszanak. Hogy ennek a színháznak külsőleg is nyoma legyen, Claretie igazgató tegnapelőtt egy nagy világoskék táblát függesztetett ki a színház homlokzatára, amelyen arany betűkkel ez olvasható:

1680. COMÉDIE-FRANCAISE. 1900.

Az új cégérnek sok bámúlója van.

Az ördögös Saint-Saëns. Saint-Saëns, a világhírű francia zeneszerző most Las Palmasban időzik, ahol hangversenyeket is ad. Az egyik ilyen hangverseny után széles jókedvében megcselekedte azt a bizarr tréfát, hogy egyszerű két darabot játszott a zongorán. Balkezevel a Marseillaise egy nehéz átírtát, jobbáival a Marche Royalet játszotta. A bravuros tréfa oly nagy lelkesedést hozta a közönséget, hogy a nagy komponistát vállára kapta.

Perosi új műve. Mint Rómából írják, Perosi abbé a jubiláris esztendő alkalmából misét szerzett, amelynek címe XIII. Leó miséje. A szent atya elfo-vadta a mű dedikációját.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondóban ma este a magy. kir. Operaházban színrekerülő Csempészek lesz hallható. Bahnert e dalműve, mely bemutatója óta állandóan műsoron van az Operában, ugy mint minden operai közvetítés kitérően lesz hallható a Hírmondó kagylóin. Mindazoknak, akiknek Telefon Hírmondójuk van, kellemes estét fog szerezni a közvetítés, mert a mai csunya idő a lakásban maradásra kényszerít mindenkit. — Az opera előadása után érdekes hírek felolvasása következik, azután pedig 11 óráig katonai és cigányzenekar játéka lesz hallható.

Az anyaföld.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, március 30.

Géczy István paraszt-darabbal állott elő ma este a Magyar Színházban. A darab címe: Az anyaföld és az alföldi paraszt „cuocilisták”-kal foglalkozik.

Néhány év óta ugyanis az történik, hogy az „arany kalásztól ringó” Alföldön, ebben a daltelt magyar Provenceban, sem aratunk mindenütt nótaszá mellett, mint hajdanán, csak még egy évtizeddel ezelőtt is. Az aratók komor arccal suhintják bele kaszájukat a dus vetésbe s a nyomukban lépkedő napsütötte paraszthadjonok ajakáról inkább szomorú sóhajtás száll fel, mint vidám dana. S még ahol ilyen szép csöndben kötik kétébe a learatott kalászt, — arra is akad eset, hogy puskaropogás mellett folyik az „aldásos munka”.

Ez a puskaropogás ütötte meg a Géczy István fülét. Ebből próbált drámát formálni. Levisz bennünket Heves megyébe, egy tiszaparti faluba, (a színlapon ezt olvassuk), ahol éppen kezdődnek az aratási munka. De csak kezdődnek, mert a falu népe és az uradalom közt nincs rendben a dolog. A „cuocilisták”-nak követeléseik vannak, amelyek az uradalom meglagad s forrongásban van a falu, feltüzött szuronyu esendőrüket látunk, katonaság vonul be a faluba; szóval kitörőben van a szocialista-zendülés.

Sólyom András a vezére a zendülőknek, a veje Erőss János pedig a békés pártnak. Az öreg paraszt akarata ellenére lett a vejévé s a faluba rukkolt katonasággal berukkol Erőss Mihály szakaszvezető is, aki meg a másik leányát, Boriskát, akarja elragadni tőle, hiestársának. Az öreg „cuocilista” eljött, hogy a lázongók közé terelje a vejét, akkor kibékülne vele, — a fiatal szerelmeseknek pedig közébe áll, mert haragosa volt már az Erőss-fükk édes apjának is. Az „urak” pártjából mindjárt az első jelenésekben megismerjük Benze Miklós fősolgabíró, aki szemet veteti az öreg „cuocilista” leányára s azzal a fenyegetéssel akarja megkeríteni magának, hogy „szüköbbré húzza az öreg nyakán a hurkot”, ha nem hajlik az akaratára.

Ezen indul a darab. Le is köti Géczy a teljes érdeklődésünket s nagy várakozással nézünk elébe a történéseknek. Hogy markol majd bele az alföldi paraszt-szocializmusnak a témájába erős kézzel s hogy szövi át ezen nagy, speciális magyar szocialis kérdésen a fiatal szerelmesek szívbéli drámáját?

Vajjon ki lesz ennek a kettős drámának a hőse? — kérdezzük magunktól igazi kíváncsisággal, — Az öreg Sólyom kerül majd szembe a vejével? A parasztvérből való katona kerül majd hősi sorba, mikor feyvert kell fogni a saját vérei, talán a saját bátyja vagy a szerelmese ellen? És mi szerepe lesz az érdekes drámában a csábító fősolgabírónak? Talán éppen miatta szegi majd meg a katona-esküjét a nyalka szakaszvezető?

Igy nézünk elébe Az anyaföld meginduló osekeményének nagy kíváncsisággal. De hát ne arról beszéljünk, hogy mit várunk mi a darabtól, hanem arról, hogy mit kaptunk Géczy Istvántól.

Mondtuk, hogy paraszt-darabot. Faraszi-darabot, de nem paraszt-darabot. Mielőtt azonban megmondanók, hogy mit értünk ez alatt a distinkció alatt, adjuk meg a szerzőnek, ami a szerzőé. Készséggel elismerjük, hogy Géczy Istvánnak színpadi hatás szempontjából Az anyaföld a legjobban megcsinált darabja. Ugy rótt össze hatásos jelenet hatásos jelenet, csattanós felvonásvéget csattanós felvonásvégre, hogy kedvünk lenne paraszt-Sardonnak elnevezni ez után a darabja után. Azt lehet mondani, hogy összekeresett mindent, amit a színpadon valaha mélyen megindító és borzongósat látott s amiről tudta, hogy a nézőközönségre nem marad hatás nélkül s a becsületet darabiró mesterembernek a legnagyobb lelkiismeretességével s hozzá tehetjük, a tudásával is egymás mellé rakta.

Legelső és legfőbb szabály, gondolhatta magában, a színpadi hatás és ebből a szempontból Az anyaföld, ismételjük, a legjobb Géczy-darab.

Csakhogy, amit nekünk kötelességünk a hatáson felül is megkeresni egy darabban, nincs benne — a dráma. Hiába keressük akár a darab szocialista-tableaux-i közt, akár a szerelmesek szívbéli ügyében. A színpadi hatás folytonos keresésé-

ban, a hatások jelenetek egymásra halmozása közben elfelejtkezett Géczy arról, hogy darabjának középpontjába egy drámai magot ültessen el, amelyből kikél a hős maga s körülötte az egységes, erős drámai cselekmény.

Nincs hőse a darabjának s nem is cselekményre, hanem drámai tableau-kra dolgozott. De ebben a tekintetben aztán derekasan kitett magáért. A második felvonásban néhány holttest a színpadon s ebben a véres keretben a hülye parasztyerek, aki az anyja holttestének kínálja oda a buzaföldeken fogott nyulacsákát; a harmadik felvonásban a haldokló „cucilista”-vezér, aki a sir szélén bevallja az igazságot, hogy ő maga szurta le a főszolgabírókat és nem a szakaszvezető, igazán *Sardou* mesterfogások. S még darabja legvégén is csavart egyet a néző szívére: hozzák a katonagolyóbis által leterített vén szocialista asszonyt s ott temeteti el a közönség szemeláttára! Ennél megrázóbbat még a shakespearei tragédiákban is hiába keresnénk, — külső hatás dolgában legalább.

De az — anyaföld! Hol marad az anyaföld mélységes jelentősége ebben a parasztdarabban, hol a paraszt-szocializmusnak a nagyjelentőségű problémája, amelyet Géczy nekünk a darabja címében ígért? Éppen csak ez nincs meg a darabjában. Egy iránydarab, amely félredob minden irányt: éppoly kevésbé fáj a feje a szerzőnek a „cucilisták”, mint a nem cucilisták miatt; derekasan közé lövet a népek, mint ahogy egy nemrégiben letűnt politikai korszaknak a vezető emberei megtették, de nem kutat, nem keres, nem okoskodik, hogy mi fáj a népek, hogy miye ennek a népek az „anyaföld”, hanem egyszerűen — lefotografálja az öldöklő jelenetet, mert színpadi hatás van benne.

Hát a mi kevésbé fejlett drámaírodalmi viszonyaink közt tán elegendő, ha *ennyit* tud az ember s ezt az elismerést nem vitatjuk el *Az anyaföld* szerzőjétől.

El is érte azt, amit tudott, vagy tán amit akart: darabjának hatásos jelenései megragadták, hol meg is borzogattak. Szóval sikere volt *Az anyaföld* nek s ószintén kívánjuk, hogy Géczy darabja meghozza a tantiémeiket. Mert szerzői jutalomnak az sem megvetendő.

A Magyar Színház személyzete nagy ambícióval játszotta meg Géczy darabját. Ennek a színháznak azok közé a ritka előadásai közé tartozott a ma esti, amelyben a helyén volt mindenki s a legjobbat adta magából, amit csak tudott. Ebből a díszes és emblemből egyesek még erősen ki is emelkedtek. Így első sorban *Molnár László*, aki a „cucilista” vezért, *Sólyom Andrást* erős realizmussal színezte ki. Haldoklási jelenése az utolsó felvonásban tele volt művészi igazsággal. A darab egy epizód, de drámailag annál jelentősebb szerepében egy fiatal drámai színésznek ragadta meg teljes figyelmünket. Ez *Csetényi Juliska*, aki a vidéki színpadokon úgy a modern, mint a klasszikus dráma hősnőiben is a legrészebb nevet vívta ki magának. Egy öreg szocialista asszonyt adott a szenvedély vadságának egész fanatizmusával, amiben egyelőn megvolt a tudás és az erő. Mindjárt mellette egy másik fiatal színésznőről kell megemlékeznünk: *Aranyosi Jankáról*. Csöpp kis szerepet játszott, egy kis vadvirág parasztlányt, aki társával, egy félkegyelmű parasztlánnyal, végig sétál ezen a véres darabon, a nélkül, hogy sejtelmők lenne arról a borzalomról, ami körülöttük történik. Egy poétikus idyll ez a megrázó viharban. S a fiatal színésznő csupa üdőség, csupa poézis volt maga is. Hangja úgy ért az ember füléhez, mint a liliumok subanása. Ha bővebben foglalkozunk ezuttal a Magyar Színháznak ezzel az ifjú művésznővel, az azért történik, mert úgy tudjuk, hogy több budapesti színház most naivkeresésben van s ami gyakran megcsúsz az életben: itt van a szemük előtt és nem látják meg. *Aranyosi Jankáról* meg merjük jövedőlni, hogy a jövedő egyetlen, igazi naivája! Partnerét, a félkegyelmű parasztlányt, *Rózsahegy* játszotta, aki a Magyar Színház gárdájának szintén egyik legerősebb oszlopa. Igazi művész, azzal az alkotó erővel megáldva, amelylyel csak istenáldotta tehetségek dicsekedhetnek. Ezzel az erővel játszotta meg a félkegyelmű parasztlányt is s művészi hatása teljes is volt.

Kiemelkedett az előadás keretéből *Füredi* is, (Erős János) aki ritkán jut tehetségének való szerephez. Ma este alkalma volt megmutatni, hogy a legjaya színészek közül való.

A többi szereplő közül első sorban *Komáromi Mariskát* említjük (Eszter), aki egy parasztemenyeskét játszott igazi magyaros zammal. Hogy a nótáit nagy művészettel énekelte, fölösleges tán mondanunk is. *Dayka Balázs*, az új baritonista jól bevált, temperamentumos színész, akinek erőteljes hangja is van.

Rákai Emilia (Boriska), nagy igyekezettel játszott s egy pár igaz hangját is hallottuk. *Boros* pompás volt egy epizód-szerepben s *Mátrai* is jellemzetesen játszotta meg a szerző-lakatost. Meglepően jó volt *Dóry Margit* egy nyelves parasztemenyeske szerepében; úgy pergett a nyelve, mint a motolla. *Láng Etel*, *Vidor*, *Bessenyi*, *Giréthy*, *Odry* jók voltak kisebb szerepekben. Végül megemlítnék egy aranyos apróságot, *Fémes Sárikt*, aki egy gyerek szerepben enni-valóan bájos volt.

A szereplőket s a szerzőt, különösen a hatások második felvonás után, nagyon melegen és sokszor hívták.

A darabhoz írott nóták közt, — *Mocsáry Imre* szerzeményei, — néhány igazán szép és eredeti dal van, amely azt mutatja, hogy szerzőjük hivatott ember.

(M—s.)

MŰVÉSZET.

□ **A Wesselényi emléktábla Párisban.** A főváros az „árvi hajós” gróf *Wesselényi Miklós* emlékére *Holló Barnabással* emléktáblát készített. A mű immár teljesen elkészült. A Beschorner-féle szoboröntő-gyár a főváros szakértő-bizottságának ma délelőtt mutatta be az ércöntvényt, amelyet teljesen kifogástalannak és művészi kivitelűnek találtak. Az eljárást bizottság elnöke *Faller Ferenc* tanácsos volt, s abban kívül a főváros mérnöki hivatala részéről *Heuffel Adolf* középítési igazgató, továbbá *Almády Géza* tanácsjegyző, *Holló Barnabás* a relief alkotója, végre a képművészeti bizottság részéről *Gerlóczy Károly* nyugalmazott alpolgármester, *Busbach Péter* és *Wagner Géza* bizottsági tagok vettek részt. A szemle után *Almády Géza* tanácsjegyző a kész művet átvette s ezt már a legközelebbi napokban utnak indítják *Párisba*, a világkiállítás fővárosi tárlatára. A kiállítás bezárása után a Wesselényi emléktáblát a Ferenc-rendiek budapesti templomának *Kossuth Lajos*-utcai falába illesztik.

□ **Pápai kitüntetés egy magyar festőművésznek.** Ritka kitüntetés érte *László Fülöp* magyar festőművészt. XIII. Leó pápa, akit a magyar kormány megbízásából most festett le a budapesti Szépművészeti Múzeum számára, elismerése jeléül a Pius-rend lovagkeresztjé ajándékozta a művészt. A renjellet *Rampolla* biboros államtitkár nyújtotta át *Lászlónak*.

□ **Az Országos Képtár új kiállítása.** Az Országos Képtárban levő metszkiállítás, amelyen a pétervári Eremitage és a madridi Pradóképtár főbb művei láthatók kitűnő heliogravür másolatokban, még csak vasárnap lesz nyitva. A szép és tanulságos kiállítás igen sokan látogatták, különösen a festőművészek közül, akik így művészi másolatokban megismerhették a világ legnagyobb festőművészeinek a távoli képtárakban levő remekműveit. Az Országos Képtárban április elején új kiállítás nyílik meg. A kiállítást a kultuszminisztérium rendezi a magyar és a külföldi iskolákban használatban levő könyvekből és tanszerekből. A kiállításon összegyűjtik a német, angol, olasz, spanyol, orosz, svéd, norvég és az amerikai iskolákban használatos tanszereket, ugymint könyveket, képeslapokat, rajzszerkeket stb., melyekből a magyar tantervek hasznos tanulságokat fognak levonni a magyar iskolák számára.

□ **A szegedi mútárlat.** A szegedi Képzőművészeti Egyesület tavaszi kiállítását vasárnap, április hó 1-én délután 3 órakor nyitják meg a kulturpalota termeiben. A tárlat gazdag érdekes képekben és szobrokban, melyek a kulturpalota bársony drappériakkal és dőlészaki növényekkel feldíszített termeiben vannak elhelyezve. Az intérierűk oly szingzagdagok és pompásak, amilyeneket csak világvárosok kiállításain láthatni. A közérdeklődés a nagy magyar Alföld szomszédos városaiban is oly nagy, hogy már most a szomszédos városokból különvonatokat jelentettek be.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Nagypénteki Református Társaság** a budai Vigadóban tartotta hetedik rendes évi közgyűlését *Hegedűs Sándorné* elnöklété alatt, aki lelkes hangú megnyitó szavaiban felhívta a közgyűlés gondját a társaság magasztos céljaira. Dr. Kiss Aron ügyvivő elnök beszámolt arról a támogatásról, melyben a társaságot *Hegedűs Sándor*, *Darányi Ignác*, *Wlassics Gyula* miniszterek, *Márkus József* főpolgármester, *Halmos János* polgármester s más előkelőségek részesítették. A helyügyminiszter a hét éven aluli gyermekek eltartására segítséget, *Horváth János* fővárosi tanácsos alapítványi helyek felállítását helyezte kiállításra. A gondnok jelentése elmondja, hogy az intézeti Otthon épülete a kamarai erdei telken már felépült s hogy a társaság vagyona 207.528 korona. Elhatározták, hogy szeptembertől a gyermek-otthon ötven növendékkel

megnyitják s az emberszeretet új hajlékát *Erzsébet* néznek fogják nevezni. A megnyitásra a királyt is meg fogják hívni.

□ **A gabonauszoráról.** Dr. *Abonyi Henrik* „Tanulmány és törvénytervezet a megengedett gabona-elővetéleiről és a tilos gabonauszoráról” címmel érdekes kis füzetet írt. A szerző közvetlen tapasztalatból ismeri a gabonaelővetélek aktuális ügyét és így véleménye mindenesetre értékes. A füzet ára egy korona, megjelent *Politizer Zsigmond* és fia kiadásában.

SPORT.

*** **A liverpooli nagy akadályverseny.** Ma délután a Liverpoolban a világ legnagyobb akadályversenye: a Grand National steeplechase, amelyet még a Lincolnshiről is nagyobb érdeklődéssel várt a sportközönség. E versenynek is sok favoritja volt; legelőször *Droghda*, amely nem is indult, majd *Manifesto*, *Hidden Mystery* és *Romanoff*, amelyet tegnap töröltek, míg legutoljára a walesi herceg *Ambush II.*-je volt a fogadási piac kedveltje. A versenyt *Ambush II.* nyerte meg, ami azért is figyelemreméltó, mert legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy hatéves ló nyerje meg a rengeteg hosszú versenyt. A híres verseny eredményéről a következő távirat számol be:

Liverpool, március 30.

Grand National Steeplechase 60.000 korona, 7200 méter. Walesi herceg 6 éves stph. *Ambush II.* 71 kg., lov. A. Anthony első, Barsac 62½ kg. második, *Manifesto* 82 kg. harmadik. Futottak még: *Hidden Mystery*, *Breemvunts Pride*, *Covert Hack*, *Alpheus*, *Model*, *Grudon*, *Elliman*, *Lady Elisabeth*, *Barcaohoy*, *Easter*, *Lotus Lily*, *Levanter*, *Hohnfrith*, *Nothing*. Fogadások 4 : 1 *Ambush II.* győzelemre, 5 : 4 helyre. 6 : 1 Barsac helyre, 6 : 4 *Manifesto* helyre.

*** **Triple event.** A Sportélet holnap megjelenő számában érdekes triple event pályázatot hirdet: 300 koronás pályadíjat a Hároméves nagy handikap, a Trial stakes és Nemzeti hazafi-díj nyertője eltalálójának. Ezuttal számol be ugyanott a Rákosi gátverseny-, Przedswit handikap-pályázat eredményéről is, melyben az a legérdekesebb, hogy *Sylvestert* jelölte a közönség legelsőször, 99-szer. *Sylvestert* után *Junius* és *Eregy* a favoritok, míg a *Przedswit* handikapnak *Tip-Top* és *Deaf & Dumb* a legsűrűbben emlegetett jelöltjei.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Örökbefogadott gyermek.** *Deutsch Antal* örökbe fogadta egy elhunyt közeli rokonának árva gyermekét, *Kohn Gyulát*. *Kohn Gyula* avval halálta meg ezt a jóakaratot, hogy munkakerülő, csavargó, tolvaj lett belőle s csakhamar a rendőrség kezére került s ki is tiltották a főváros területéről. Így került vissza szükebb hazájába *Vácra*, ahol aztán a pékmesterséget tanulta. Öt év múlva ismét észébe jutott, hogy meglátogassa Budapesten lakó mostoha szüleit. Egy átdorbezőlt éjszaka után be is állított tántorgó léptekkel az öreg *Deutsch* lakásába.

— A ruhámért jöttem! — szölt kitérő hangon. Az öreg *Deutsch* megbotránkozott a fiu viselkedésén, kiutasította a lakásból. *Kohn Gyula* el is ment, de néhány perc múlva ismét visszatért s mikor a folyosón szembe találkozott mostoha apjával, kést rántott elő s jötevőjét úgy hasba szurta, hogy az sokáig fektűt beteg.

A budapesti törvényszék *Kohn Gyulát* súlyos testi sértés vétségéért hat hónapi fogházra ítélte. A kir. ítélőtábla *Dessenoffy Marcell* bíró előadása alapján *Kohn Gyulát* szándékos emberölés kísérletében mondta ki bűnösnek s büntetését nyolc havi börtönnre emelte föl.

§§ **Kerti háború.** *Zay Adolf* miniszteri tanácsos kibérelte *Illy* Rezső budai kertjét. A tulajdonos és bérlő közt gyakran támadtak kontroverziák. Két év előtt egy nyári estén *Illy* emberei bementek a kertbe s urok megbízásából a kert pálmáit és a rózsátöveket akarták kiszidni, sőt *Weisenbacher József* egy szobrot is kiemelt a földből. *Zay Adolf* meg a felesége tiltakoztak is a vandalizmus ellen s az emberek azonban ügyet sem vetettek rájuk, hiába kérte *Zay Adolfné* *Weisenbacher*, hogy ne bántsa a szobrot, mert nem tudja kiemelni, öszteröri, ők csak tovább mesterkedtek. *Zay* már korábban, de ekkor is megtiltotta *Illy* embereinek, hogy ne merészkedjenek a kertbe s különösen éjszakának idején ne jöjjenek, mert a rendőrségnél emel ellenük panaszt. Az emberek gorombáskodtak s a civakodásba, ami akkor a kertben támadt, *Zayné* is beleegyezett, akit mölélett fölzigatott *Illy* embereinek tapintatlan viselkedése. Fel is jelentették őket is, *Illyt* is magánlakásért miatt s ebből a följelentésből a büntető pörök egész sora támadt, mert *Zayék* följelentését ma a tárgyaláson a vizonvárd követte, amit *Weisenbacher Károly* és *Weisenbacher József* emelt *Zayék* ellen. A törvényszéknek kezdődött a büntető eljárás, onnan telték át a járásbíróshoz, ahol ma tárgyaltak. *Balló* büntető bíró azonban úgy *Illyt*, valamint *Zayékat* s a többi vádlottakat felmentette az ellenük emelt vád alól.

Legujabb.

Ujabb utközet.

London, március 30.

Robert's lord táviratozza ma Bloemfonteinból:

Az ellenségnek arevonalaik ellen intézett támadásai és ellenséges viselkedése ama burgherekkel szemben, akik proklamációjának megfelelő magatartást tanúsítanak, szükségessé tette, hogy az ellenséget elűzzem azokról a kopjékról, melyeket Brandfort-tól délre 3 mérföldnyire Karree-Siding mellett megszállva tartottak. Ezt a hadműveletet a 7-ik hadosztály és 2 lovasdandár sikeresen végrehajtotta. Az ellenség visszavonult Brandfortba. Csapatunk megszállva tartja a kopjéket. Egy tiszt elesett és 7 tiszt megsebesült. Azonfelül 100 embert veszítettünk, kik részben elesetek, részben megsebesültek.

Nyiltér.

Kaphatók Haldek magnagykereskedésben, Budapest, Károly-kört 9., ugymint vidéken a jobb magelárusító üzletekben.

Kleinoscheg-Elysée
a Szegjőb Szegjő

Somatose

(oldódó h:sefényre)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyszertárak kereskedésekben.

Az

„ÜSTÖKÖS”-t

a legkedveltebb magyar élelmet a „Budapesti Napló” magán-előfizetői (ide nem érve tehát a kaszinókat és hasonló egyleteket, kávéházakat, vendéglőket és hírlapirodákat, közvetítő könyvtárakat) kedvezményes áron, azaz negyedévre 4 korona helyett

3 koronáért rendelhetik meg.

Az előfizetés a „Budapesti Napló”-éval együtt is beküldhető.

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST-KÖBÁNYA

Fennáll 1854. óta.

Ajánlja

Fennáll 1854. óta.

saját töltésű palacksőreit

gőzpasteurizáló készülékkel s a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt köbányai palackső osztályából. Megrendelések átvesz a városi iroda VIII. Esterházy-utca 6. sz. Telefon sz. 52-59., és a palackső-osztály Köbányán. Telefon sz. 56-58.

Kapható minden nevesebb fűszer- és csemege-üzletben.

A folyó hó 23-án telepemen támadt tüzeset alkalmából keringő hírekl szemben van szerencsém t. vovím b. tudomásra hozni, hogy sajtgyáram üzeme semmiféle fennakadást sem szenvedett és a beérkező megrendelések, ugy mint eddig, továbbra is a megszokott pontossággal haladéktalanul intézettek el.

Liptó-Rózsahegy, 1900. március 30.

Makovicky Péter.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Páris, március 30. A Figaro és a Libre Parole egy algiri táviratot közölnek, amely szerint a franciák Heves harc után megszállták Inghart. A franciák részéről két tiszt és kilenc lövész elesett és többen

megsebesültek. Az ellenség részéről elesett hatszáz ember, megsebesült körülbelül ezer ember és fogságba került ötszáz ember.

Páris, március 30. A minisztertanácsban Gallifet hadügyminiszter felolvasta Griset tábornok táviratát, melyben ez Inghar megszállásáról a következőket jelent: Inghart bombázás és elkeseredett ellentállás után rohammal foglaltuk el. Az ellenség 600 halottat vesztett és vagy 100 sebesült hagyott a harcot. Sok sebesültet magukkal vittek. Azonkívül 450 ember fogságba esett. A tuati kormányzót szintén elfogták. A franciák közül 9 ember elesett és 38 megsebesült, köztük 2 tiszt. Gallifet hadügyminiszter továbbá közölte, hogy megbizta Griset tábornokot, hogy a csapatoknak fejezze ki szerencsevívánatait.

Berlin, március 30. A Wolf-ügynökségnek jelentik Tangerből: Rabadból érkezett jelentés szerint Ahmed ben Musza nagyvezér ott megbalt.

Berlin, március 30. Azt a törvényjavaslatot, amely a nagykereskedéseket tetemes új adóval sújta, most tárgyalja az illetékes bizottság s már eddig is olyan mértékben szigorította a javaslat intézkedéseit, hogy a nagykereskedőket komoly veszedelem fenyegeti az új törvényjavaslat révén.

A vámtarifák.

Bécs, március 30. Az alsó-ausztriai ipar-egyesületben a vámtarifák tárgyában ma érdekes vita folyt, amely azért figyelemre méltó, mert dr. Pazan volt osztályfőnök, akinek a vámtarifák kidolgozásában nagy szerep jutott, részletesen szólott arról a helyzetről, amely akkor állana elő, ha Ausztria és Magyarország az új közigazdasági viszony alapján újítanak meg az idegen államokkal a kereskedelmi szerződéseket.

— Mi nekünk — ugymond dr. Pazan — semmi okunk a panasza, ha Magyarország nagy áldozatok árán is önálló ipart akar teremteni. Ezzel a ténnyel komolyan kell számolnunk. Magyarország már eddig is a vas- és gépipar terén, de más ágakban is jelentékeny fejlettségre tett szert s valószínű, hogy nagyon hamar Ausztria területén is érezhető konkurenciát fog teremteni. De e miatt nem kell aggdönnünk. A lakosság fogyasztó ereje is egyre növekszik Magyarországon s ez a mi javunkra is szolgál. Egy elsősorban földmivelő ország nem mondhat le nyersterményeinek piacáról. Magyarországot keleten és délen földmivelő országok konkurenciája, északon és nyugaton Ausztria határolja; mint földmivelő állam, kell, hogy szomszédainál keressen piacot. Magyarország mostanában minden tekintetben élvezi a kereskedelem-politikai téren egy nagyhatalom minden előnyét, a nélkül, hogy ennek megfelelően a terhek viselnie kellene. Az 1891. decemberben létrejött szerződés Magyarország terményeinek a kivétel tekintetében olyan engedményeket biztosított, amelyeket Ausztria a maga részéről ipari termékeinek vámmentesítésével fizetett meg. Vajjon elérhetne volna-e ezeket az előnyöket az önálló vámtarifát alapján álló Magyarország? Ezek az előnyök Ausztriával szemben olyannyira nagyok, hogy Magyarország belátható időben nem törekedhetik a közös vámtarifát megszüntetésére. Miért kíván Magyarország új vámtarifát? Talán azért, hogy a vas- és textilárak vámját leszállítsa? Bizonyára nem. Hisz ez Magyarország érdekei ellen volna. Magyarország józanul csak azért kívánhatja az új vámtarifát, hogy a nyerstermények vámját emelje. Hogyan viselkedjék Ausztria ezzel szemben? Semmit sem kell visszautasítania. A helyes az az, ha bizonyos esetekben, különösen rossz termés idején a magas agrár-vámok leszállíthatnak, vagy egészen megszüntetnek s pedig a labil vámtételek segítségével ugy, hogy a nyerstermények vámjára az árak szerint igazodnak.

Ha Magyarországnak az az érdeke, így fejezte be dr. Pazan fejtegetéseit, hogy a nyerstermények vámjára a szerződésekből ne maradjon bizonyos minimumon alul, akkor viszont Ausztriának is érdeke, hogy az érc- és a textilárak vámjára a minimum alá ne szálljon.

Oroszország Koreában.

London, március 30. A Timesnak jelentik Jokohamából 29-iki kelettel: Oroszország azt követeli Koreától, hogy Mazampóban az idegen kolónia mellett egy földrészt adjon neki bérbe. Attól tartanak, hogy Oroszország példáját más hatalmaságok is fogják követni.

A sztrájk.

Dux, március 30. A bruchi Johanna-aknában a munkások első harmadának a csoportja tudvalevőleg követelte, hogy vonják vissza annak a két bányamunkásnak a földmérését, aki az ugynevezett sztrájk-szegőket bántalmazta. Később a második és a harmadik csoport is csatlakozott ehhez a követeléshez. Azonkívül most már azt is követelik a munkások, hogy bocsássák el az összes sztrájk-szegőket és azt

a felügyelő személyzetet, amely a sztrájk idején vágó-munkát végzett a bányában. A bányavezető-ség kijelentette, hogy azokat a követeléseket nem teljesítheti, s ha a munkások lomondanak rólik, hajlandó fölemelni a bérüket. A munkások azonban ragaszkodtak elhatározásukhoz. Erre aztán a bányavezető-ség kijelentette, hogy elbocsátottalnak tekinti őket. A Mörice-aknában a munkások ugyanilyen követelésekkel állottak elő s nem is álltak munkába, ellenben a Plutó-aknában a munkások szintén csatlakoztak ezekhez a követelésekhez, de azért munkába álltak.

Troppan, március 30. Az ostrau-karwini körülletben a sztrájk megszűnt. A mai nap óta valamennyi aknában rendes munkaerővet dolgoznak. A pilseni Pongrác-aknában és a segély-aknában a bányászok tegnap abbahagyták a munkát. A sztrájkolók közül 120-an visszakérték munkakönyvüket, a többiek munkába álltak. Ellenben a Sulkov-akna és a Baier-akna bányászai ma abbahagyták a munkát. Kladnóban a munkásoknak körülbelül 65%-a sztrájkol. Őt munkába menő munkást ma kövekkel dobáltak meg. A tetteseket elfogták. Négy munkából jövő munkást néhány ember megtámadott és bántalmazott. Paronbek helytartósági tanácsos új békéltető-bizottság összehívása dolgában tárgyalta a munkásvezetőkkel és a bányatulajdonosok képviselőivel. A munkásoknak nem volt kifogásuk ellene, de a bányatulajdonosok nem fogadták el az ajánlatot.

Bécs, március 30. A kladnói bányamunkások küldöttsége Steiner József és Verkauf képviselők vezetésével megjelent a miniszterelnöknel és a kormány közbenjárását kérte a kladnói sztrájk kiegyenlítése ügyében. A miniszterelnök megjegyezte, hogy ajánlatos volna, hogy a munkások ismét munkába álljanak, akkor majd lehet utat találni a nehézségek elhárítására. Kivétel nélküli általános bocsánatot nem lehet elérni, de a bányatulajdonosok szándéka szerint csak azokat a munkásokat nem fogadják vissza, akik bűntető-cselekményeket vagy a fegyelem ellen súlyos vétséget követtek el. A munkások erre megjegyezték, hogy ily feltételek mellett aligha lesz lehetséges a békét belátható időben helyreállítani.

A svájci tüzérség felszerelése.

Bern, március 30. A rendek tanácsa épp ugy, mint a nemzeti tanács, megszavazta a tüzérség új felszerelésének előmunkálataira kért póthitelt. Az ősz végén törvényjavaslatot terjesztenek a szövetségiülés elő gyorstüzelő ágyúk behozataláról, később pedig egy törvényjavaslatot tábori tartaok behozataláról.

Közigazdasági táviratok.

Bopenhága, március 30. Bel- és külföldi bankokból álló konzorcium ma az országgyűlés jóváhagyásának fenntartásával átvette a 20 millió koronás új dán államkölcsönnek 3 1/2%-os törlesztéses kötvényeit.

London, március 30. (Gabonapiac.) Az irányzat általában nyugodt. Buza 3 p.-vel drágább. Városi liszt 23-28 sh., repceolaj 27 sh. 6 p. (eladók.) Behozatal: árpa 13.000 q., buza 60.000 q. Az idő szép.

Berlin, március 30. (Gabonapiac.) Minthogy az időjárás még hidegebbre fordult, a buza és rozs ára 1/2-3/4 márkával emelkedett. A készúra forgalma vonatott volt. Zab jobban törtötta magát.

New York, március 30. (Értékössze.) Váltó Londonra 4.82 1/2%. Váltó Párisra 5.17 1/2%. Váltó Berlinre 95.—. Ezüst 59 7/8%.

New York, március 30. (Terményössze.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9.10 1/2 (9.10 1/2). Áprilisra 9.27. (9.22). júniusra 9.22. (9.16). New-Orleansban helyben 9 1/4. (9 1/4). — Petróleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphában 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.75. (6.75). Robe és Brothers 7.—. (7.15). — Tengeri irányzata igen szilárd. Márciusra —. (—). — Májusra 44 1/2. (43 3/8). Júliusra 44 1/2. (44.—). — Buza irányzata tartott. Piros ősz helyben 80 1/2. (80 3/8). Szeptemberre 74 1/2. (73 7/8). Márciusra —. (78 1/2). Májusra 74.—. (73 3/8). Júliusra 73 1/2. (73 3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 1/4. (3 1/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7 3/4. (7 1/4). Áprilisra 6.40. (6.45). Júliusra 6.45. (6.45). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 3.25/oz. (3 3/8/oz). — On: 32.60. (32.—). — Rész: 17.—. (17.12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 30. (Terményössze.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Márciusra 66 1/2. (66 1/2). Májusra 67 1/4. (66 3/8). — Tengeri irányzata szilárd. Májusra 38 7/8. (38 3/8). — Zsír: Márciusra 6.35. (6.42). Májusra 6.42. (6.47). — Szalonna short clear 6.90. (6.95). — Sertésúh: Február —. (—). Májusra 11.70. (11.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Gyötrődés.

— Egy „Szecessziós” kötetéből. —

Kályhamba' pattog rég a tűz;
Künn már leszállt az este; —
Mellém leszállt egy égi szűz,
Márványfehér a teste.
Tekintéssel gondot űz;
Hajlékony, karcsú, mint a fűz;
Rajt' lenge átlátszó lepel,
A lábaimhoz térdepel,
És hallgat.

A rőzse pattog; — rám tekint; —
Kábit, s kábitva kábul;
A tűzbe nyúl, s fejemre hint
Izzó zsarátokkábul.
S a szikra hull fejemre, mint
Hull, hull a zápor egyre kint;
Fejemre hull; a seb sajog;
Uj fájdalom, letűnt bajok,
Mióta?

Ránézek, s látom, hogy Te vagy!
A szikra-zápor égét;
Izzó tűzében ég az agy.
Vágyom szeretni téged!
De óh a vágyam bármi nagy,
Forró könnyem ocsórára fagy; —
Mert míg hideg vagy, mint a jég,
Az én agyam vad lánggal ég,
S te szitod.

Lemásolta: —kó.

Madarak a népregekben.

Érdekes cikkben foglalja össze Hanusz István a *Keckeméltben* a madaraknak a népregekben való szereplését. Szól először a hollóról, amely különösen a németeknél és a szláv népeknél mitológikus madár. Elősegíti ezt lényének egész titokzatos-sága, hogy az emberi lakásoktól távol eső magános erdőket kedveli és életmódjának az a sajátossága, hogy már februárban költ. A nép szemében szent madárrá avatta bátor föllépése, amely őt a sashoz teszi hasonlónak. Azt tartják felőle, hogy ereje bírásával háromszáz esztendő él, akkor kelevény támad a csőrén. Ha ebből kigyógyul, még négyszáz évet él, csak elűnik örökre arról a tájról, ahol élt.

Előzárásban nagy tiszteletben tartják a varjút. A monda szerint Damaszkusz mellett lakott az első emberpár a paradicsomból való kiűzetése után és Kain a Kaszinu hegyen ültette agyon az őcsesét Ábel, de nem tudta, hogy meghalt és amikor haragja csillapodott, költögetni kezdte. De mert Ábel nem nyitotta fel többé a szemét, a vállára emelte, elvitte a Gutha

völgybe és nézte nagy bánatosan. Eközben egy varjút pillantott meg, amely Ábel holttestét marcangolta és ekkor ébredt tudatára annak, hogy az őcsese halott. Fölemelte a föld mezőről és egy sziklaüregbe helyezte el örök álmora.

A keletiek regéje szerint Egyiptomban, Heliopolis város környékén élt a fönix-madár, amely minden félszer év végén gallyakat hordott össze, az embertől paraszt csont és úgy égette el magát, hogy hamvaiból ismét új életre kelten fiatalodjék meg. A sasról is él ez a rege, hogy ifjúsága megújul.

A szünetlenül csörgő szarkáról az a hír van az orosz nép között elterjedve, hogy nem szabad neki száz versztől közelebb mennie a cárok ősi szent városához, Moszkvához. Mikor Grévé figyelmeztetett egyszer egy orosz parasztot Perovoban, vagy kilenc versztynire Moszkvától, hogy lám amott van egy szarka, azt felelte a paraszt, hogy az nem lehet szarka.

— Uram! — mondotta. — Nem ismered te a szarkát! Mi egygyűl parasztok sem tudjuk megkülönböztetni a madarakat, csak azt tudjuk, hogy amit isten akar, meg kell annak történnie, ő pedig megtiltotta a szarkának, hogy Moszkvához közelítsen.

A baglyokat éjjeli életmódjuk, panaszos, olykor gunyosan nevető hangjuk avatta halálmadarakká. A kakukról pedig azt hiszi az orosz, hogy hétévé váltározhatik át és jéréje macska képében jár az erdőben. Aischylos görög költő azt mondja Kaszszandráról, a szerencsétlen jóseleányról, hogy haldoklásakor hatyru módon énekelni kezdett, innen eredt a hatyudal regéje.

Az ausztráliai jakkasz madár az örökös nevelésével hol derültséget, hol bosszúságot okoz az erdőkben utazóknak. Aki először jár Ausztráliában, meglepi annak a madárnak a természetes, szinte szívből jövő nevető hangja; mikor az otthonába betolakodott idegent kellőképp kinevette, néhány fával odább száll és újra kineveti.

Regés madár a kacsa is. Az anatifera nevű puhatestű tengeri rákról azt regélték a középkorban az északi hajósok és halászok, hogy nem petőket rak, hanem belőle kis kacskák (Anas bernicla) sarjadnak. A leydoni ujság egyszer azt hozta hírül, hogy háromesőri kacsa kelt ki egykor a kacsatársaságból. Innen eredtek a regényes hírlapi kacskák is.

A galambot a szentírás tekintélye emelte szent madárrá. Már az ó-szövetség szent könyvei a hűség, tisztaság, szelidség és békeszeretet jelképéül emlegetik, holott biz az veszekedő szárnyas és van epéje, sőt ha párját veszti, nagyon is hamar megvigasztalja magát új házastárral. Azt tartja a legenda a galambról, hogy ellopokdta a szőkeket, amelyekkel Krisztust a keresztfához akarták szőgezni és nem ő az oka, hogy az álnok veréb azokat mind visszahordta.

Kairó város alapítását is galamboknak tulajdo-

snítja az arab néprege. Mikor Memfiszt Amru vezér bevette és tovább vonult, ott felejtették a sátrát, de az érte külföldi emberek öres kézzel tértek vissza, mert nem merték szétszedni a sátrát, amelyre galambok fészkeltek rá. Városalapításra vette ezt újmutatású a vezér és az új helyet átra nevével Posztatnak nevezte. Ez a város háromszáz évig volt az izlam erőssége és 1163-ban azért gyújtották föl maguk az arabok, hogy benne a keresztiesek meg ne fészkeljenek. Amru mosáját azonban megkímélték a lángok, miért körülötte több Kairó épült.

Azt tartja az orosz nép babonája, hogy aki egész éven át tojó tyukra akar szert tenni, csókfával költessen tojást, holott ha az igaz volna, minden orosz paraszt asszonynak lehetnének olyan tyukjai. Valami igazság van azonban a dologban, mert a csóka nagyon korán költ, az alája rakott tojásból kikelt csirke öszig teljesen kifejölödhetik s a következő esztendő legelejeén kezdheti el a tojásrakást.

Ha férfialap alá teszik a baromfi-tojást, több kakas kel ki belőlük, azt tartják a muszkák; egy lengyel erdész ellenben azzal dicsekedett, hogy ha ő a kis pulykáinak párszor pálinka-lábfürdőt ad, belőlük kanpulykák válnak, amelyek nagyobb pecsenyeanyagot szolgáltatnak. Jobban elhitték neki, mintsem akarta, mert midőn ő, a hat lányos apa egyszer panaszkodott, hogy nincs neki segítő fia, azt a tanácsot kapta, hogy adjon a lányainak is pálinka-lábfürdőt, hátha azokból is átváltozik fiúvá néhány.

Erdélyben onnan vette nevét a népmonda szerint Solyomkő, hogy oda egyik fejedelem járogatott okos sólymával vadászni, tulajdonképp pedig a szép Ágnes kedvéért. Futár zavarta meg őket egyszer, hogy ellenség ütött be az országba. Fejedelmét a szép Ágnes férjruhában követte a harcba, de ott elesett. A fejedelem pedig nem ment vadászni a tájra többé, csak a sólyma nem bírta felejteti a jó Ágnesét, aki őt szeretettel dédelgette, várta is őt a hű madár a sziklafokon, de hasztalan, nem kellett neki a prédának a patak hűs vize és a szíve meghasad, úgy hullott alá a kemény sziklára.

— Asszonyok titkos hadiszolgálatban. Egy francia lap érdekes dolgot közöl a boerok kitűnő titkos szolgálatának szervezetéről. Transvaalnak Angliával vívott első háborúja után belátták a boerok, hogy mennyire szükséges az, hogy az angolok mozgólásairól Natalban és Fokföldön, azonkívül Angliának hangulatáról tájékozva legyenek. Erre vonatkozó szervezet lépett rögtön életbe, amely évenként kétszázötvenezer frankba került. Mikor 1895-ben Angliának ellenséges hangulata Transvaal iránt mind nagyobb mérvet öltött, titkos ügynököket küldtek Londonba, Párisba, Berlinbe, Hamburgba, Southamptomba, Kanadába és Ausztráliába és az alapot hétszázötvenezer frankra emelték. Jameson rabló betörése után

REGENY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Irta: MOLNÁR FERENC

(26)

Reszelték a ház, remegtek az ablakok, mintha a föld bömbölt volna s ez a viharzó nagy ordítás a sötét tárna mélyéről szakadt volna fel, s az aknák, a nagy üregek, a mérföldes tárnák zúgtak, üvöltöttek volna.

Erre aztán mérhetetlen büszkeség fogta el Évát. Az arca lánzban égett, lüktetett a vér a halántékán. Az ablakhoz ugrott és kinyitotta. Hideg levegő áramlott be, s a pokoli bögség még jobban hallatszott. Most már az illatos szoba is tele volt vele, ez uralkodott mindenütt. A házban is rohanás, futkosás volt. Vértess üvöltött hosszan sívó hangon a lépcsőházban a libériás totnak:

— Zárják be a kaput!

És Éva az ablaknál állt, fürdette arcát a hideg éjszakai levegőben, az ordításban, és csak akkor reztett meg a lelke legmélyén, amikor a lépcsőházból fölhallatszott hozzá a doktor kétségbeesett kiáltása:

— Nyissák ki! Bocsássanak ki! Beteghez hívtak! Nyissák ki!...

XVI.

A selmeci táviróhivatalban az volt másnap reggel az első sürgöny, amely a munkások követeléseit adta tudatára a részvényeseknek és sürgős választ kért.

És a faluban esőnd volt.

Mintha vasárnap lett volna. Még több: mintha valami olyan nagy ünnepet ülnének, amelyhez nem elég az, hogy nem kell dolgozni, hanem még külön örülni is kell neki. Még a zúzók is hallgattak, pedig ezeknek a dobogása

már évek óta nem szünetelt egy félórásckára sem. Az utcán kisebb-nagyobb csoportok jártak a verőfényben, a kocsmá telve volt vendéggel.

A ritter le se vetette magáról a ruhát, egész éjjel. Megrogyott, látni lehetett az arcán, a szemén, a tartásán, hogy nagyon megviselte ez a sok baj. S mellékesen még a vegyi laboratóriumot is be kellett csukni, mert nem jött az a kémikus, akit sürgőnyvel hívtak Toganov helyébe. Drága, régen melegező fűzetek veszték kárba, nagy vegyi munkák akadtak meg úgy, hogy előlrel kell kezdeni valamennyit. Neki magának nem volt elég nyugalma ahhoz, hogy beálljon folytatni a vegyészkedést. S ahogy ennyi bajban kintélva lenn ült az iroda nagy, kopott karosszékeben, majdnem sírva fakadt. Az ő nagy, szépen megtervezett, pompásan induló munkája így letörtött... Nincs egyetértés az emberek közt, ölik egymást, elutaznak. A munkások nem dolgoznak. Az a mély keserűség marcangolta a lelkét, amelyet csak azok éreztek, akiknek már ment vendébbé valami szép, nagy munkájuk.

Ott ült a fotelben, szívta a szivarját s a föltött levő szobában gondall örözt esőndben aludta mély, reggeli álmát Éva. Az inas a folyosón a cipellőjét tisztogatta, a szobalány meg a ruháját kefélte. Suttogva beszéltek s aki nem hallotta, csak látta őket, azt gondolhatta, hogy egy hatalmas nagy királyasszonyt őriznek, szerelmes imádatlall gondoloznak a cipőjét, a szoknyáját. Igen, a szoknya... A szobalány sorra szedte le a fogasról a ruhát s most az alsó szoknyát kefélte. Csodálatosan színes, ragyogó selyemjóság volt ez, tele csipkével, suhogást szülő cifra foderral. Ugy volt szöve a selyme, hogy ha bizonyos oldalról érte a nap, aranyos csillámlásban játszott. A szobalány valósággal imádtta ezt a darabot s minden reggel izgatott lett arra a gondolatra, hogy ez valamikor az ővé lesz. Most is, hogy a szögön függött előtte, fölhúzta az egyik sarkát, mire kitárult a zsúpón minden színesen ragyogó szépsége a napsütötte falon. Szinte kéjes áhítattal nézte. Finom ruhát igazán csak a szobalányok

tudnak méltányolni. A szoknya előtt térdelt az inas, a cipőcskéket tisztogatva. Ilyen csoportoztal volt ez, a szátraj reggelén, az alvó uralkodónő ajtaja előtt. Egy irigykedő sóvár leány kibontotta a drága selyemzást, a titkok titkát, a nap rásütött és előtte térdelt a férfinem nevében egy áhítatos tót kamasz, aki a királynő saruját megtisztította a föld porától.

Ez történt az emeleten.

A földszinten pedig, ahol egyedül ült és várt a ritter, alázatos kopogtatás hallatszott. A szegény igazgató nem is mondta, hogy „szabad.” Legjobb azt szerette volna mondani: — Bánom is én, jöjjetek, menjetek, nekem már minden mindegy.

Hát bizony a vendég csak bejött engedelem nélkül is.

— Maga az, vendéglős ur?

— Az volt. A kaszinó kövér vendéglőse. Ünneplő ruhában, mintha ő is szátrajkolt. Az igazgató nem nagyon kedvelte ezt az örökkön sopánkodó embert. Csak úgy felvállról, oda se figyelve kérdezte tőle.

— Mi járatban van?

Ez a kalapját forgatta az ujjai közt és neki durálta magát a fontos feleletnek:

— Hát kérem nagyságos igazgató ur, én már be is esomagoltam. Wir gehen nämlich nach Pest.

Erre már komolyan nézett rá a direktor:

— Hát maga is elmegy?

— Mit csináljak, kérem? — sopánkodott szegény — hetek óta alig jön valaki a kaszinóba. A Toganov ur elment, az igazgató ur itthon eszik, a Richter ur beteg, a többi urak meg sohse jönnek. Vagy meg vannak hívva, vagy nőm, de énhozzám nem jönnek. Kérem, én nagyon beusztam. Megbeszéltem a feleségemmel: ami pénz belevessz, azt vigye el az ördög. Most megyünk Pestre. Megyek főpincérnek.

(Folytatása következik.)

ezt a titkos szolgálatot nagy hévvel ülték és évente négy millió nyolcszáz ezer frankba került. A titkos rendőrség idegen országban azonkívül még százhuszonöt ezer frankba került az országnak. Ez óriási összeg ahhoz képest, hogy az ország segélyforrása aránylag nagyon csekély. A francia lap írja, hogy sok asszony működik, mint titkos ügynök s némelyek költségeiken kívül kétezer frank havi fizetést buznak.

Tapéták bélyegből. Egy genfi kórházban az összes szobák tapétái bélyegből valók. A társalgó, mind a két étterem, a tizenhét betegszoba és a folyosók falait külföldi bélyegek borítják és pedig olyanformán, hogy kastélyokat, erdőket, folyókat, bogarakat, madarakat és embereket ábrázolnak és pedig az embereket természetes nagyságban. És ehhez a dekorációhoz husz millió levélbélyegre volt szükség.

André-díjak. Svéd- és Norvégország királya, aki jelenleg Svédországban székelt, az antropológia és geográfiai társaság ajánlatára nagyszámu díjat osztott fel azt az Andréról ideig szerzett hírekről és díjakról. Azonkívül még ezer korona díjat is tűzött ki a jövőben szerzendő André-hírek jutalmazására.

Napirend.

Napló. Szombat, március 31. — Római katolikus: Amosz vt. — Protestáns: Amosz. — Görög-orsz.: (március 18.) Cyrill pk. — Zsidó: Nisan 1. Thsar. Sabbath R. Ch. — A nap 6 óra 5 perccel. — Nyugszik este 6 óra 11 perccel. — A hold kél reggel 5 óra 19 perccel. — Nyugszik délután 7 óra 23 perccel. A miniszterek nem fogadnak. A Demokrácia-kör közgyűlése este 6 órakor Nagymező-utcai helyiségében. A Magyar Közgazdasági Társaság közgyűlése este 6 órakor saját helyiségében. A Magyar Hajózási Egylet közgyűlése d. u. 5 órakor (Mária Valéria-utca 14. sz.). A Bihar megyei Kőr közgyűlése este 8 órakor a Janisch-féle vendéglő külön termében. A Mária Dorothea-Egylet hangversenye és társasági összejövetele d. u. 6 órakor az Orczy-ut 6. sz. a. Tanítónők Otthonában. A Magyar Jeldőg-Hitelbank 41/2%-os kötelezőinek sorsolása d. e. 10 órakor a bank helyiségében. Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megritkíthatók. Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Az új országház kupaacsarnoka megritkítható délelőtt 10—1 óra. Belépődíj 1 korona. Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva délután 5 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-6 óráig délután 2 óráig. Tanácskozási és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítás, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is esztől) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor. Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor. Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája. Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhájával. Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újonnan berendezett fényes éttermek. Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Törvényjavaslat a hajózásról. A magyar hajózási egyesület a múlt évben felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez oly törvényjavaslat kidolgozása iránt, amely a magyar belvizeken járó hajók lajstromozását rendeli el. A miniszter most egy erre vonatkozó törvénytervezetet dolgoztatott ki, amelyet véleményezés végett az egyesülettel közölt. A javaslat szerint a magyar belvizeken járó összes belöldi hajók lajstromozási kötelezettség alá esnek. Egyúttal a hajók tulajdonának átruházása, végrehajtás utján való lefoglalása, a hajókra felvehető kölcsönök biztosítása és érvényesítése is szabályoztatik a javaslatban. Az egyesület e javaslat tárgyalására szakbizottságot küldött ki, amely előadólul dr. Török Emil budapesti ügyvédet választotta meg.

A hazai iparért. A hazai ipar védelme céljából az Országos Nemzeti Szövetség bizottságot alkotott, hogy az országos Ipari egyesület közreműködésével állapítsa meg, miként vonhatók az akcióba a vidéki szövetségek. Az ipar-egyesület: lovag Falk Zsigmondot, dr. Solbész Adolfot, Gaul Károlyt és Reichler Józsefet küldte ki a bizottságba. A mai értekezleten abban állapodott meg a bizottság, hogy az Országos Nemzeti Szövetség az Országos Ipar-Egyesület állandó bizottságával egyesülve, iparvédelmi törekvéseit összefoglalja s egy tervezetben mind a két egyesület igazgatóságára elé terjeszti.

Az államvasutak főlélege. Az államvasutak igazgatósága március 20-án 1,109,221 koronát szállított be pénztári főléleg gyanánt a központi állam-pénztárba. A jelzett összeg betudásával a folyó évi összes ily beszállítás 11,500,000 koronát tesz.

Sertésvásárpénztár. A főváros elhatározta, hogy a marhavásárpénztárhoz hasonlóan sertésvásárpénztárt létesít. Azok a káros következmények és súlyos tapasztalatok, amelyek a mézárásokat a marhavásárpénztár helytelen és okatlan működése nyomán sujtják, arra birták a henteseket, hogy a sertésvásárpénztárt ne engedjék át egy részvénytársaságnak, amely szintén csak a saját hasznával törődjék és elnyomja a kis embereket. Ebben az ügyben a hentes-iparszövetkezet ma beadványt intézett a főváros tanácsához, amelyben azt kéri, hogy egy, sertés-

tenyésztőkből, füstölőkől, sertéskereskedőkből és bismányosokból álló szövetkezetre ruhazza a sertésvásárpénztár-jogot. A beadvány megemlíti, hogy föltétlenül szükséges a vásárpénztárnak egy érdekeltnek részesebe való adása, mert a marhavásárpénztár példája világosan megmutatta, hogy milyen un lehet tönkretelni nálunk a sertéskereskedelmet és sertéskereskedőket. A szükséges 400.000 korona 2000 részjegy utján alá van már írva.

A henteseknek ez a kérése teljesen jogos és minden tekintetben pártolásra méltó. Reméljük, hogy a fővárosi tanács okult a marhavásárpénztár gazdálkodásának a következményeiből.

Hajózási hírek. A rendes hajózásiak a szentendrei Dunáigot át Budapest—Visegrád—Nagymaros és Dömös között április 1-jén a következő menetrend szerint indulnak:

Felfelé: Indulás Budapestről délután 3 óra — perokor, Visegrádról este 6 óra 35 perokor, érkezés Dömösre este 7 óra 10 perokor. Első menet április 1-jén.

Lefelé: Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perokor, Visegrádról reggel 5 óra 10 perokor, Budapestre délelőtt 7 óra 45 perokor. Első menet április 2-ikán. A fentemlített napokon tehát a budapest—dömösi vonalon fekvő állomások ugy a személy- mint az áruforgalomra megnyitnak.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruiban. Bécsben a nyersszesz ára szilárdabb; 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruiban.

Borjűvásár. 1900. évi március hó 30-án. (A budapesti marhavásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 1005 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db, horvát, nővendék marha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány 721 darab. Árjegyzés azonos tételből: Árjegyzések. Belföldi élő borjú — 50—56 — f.-ig, I. r. 62—70 f.-ig, kivételes 76 f. kilónkint, leölt borjú — f.-ig, I. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Nővendék marha — f.-ig kilónkint, I. r. — f.-ig. Bárány élő — 14 k., leölt bárány 6.—11 k., kivételes ár — k.-ig páronkint. A vásár langyula élénk volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferenvarosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi márc. 29-án. Készlet 240 darab. Erkezett 1285 darab. Összesen 1525 darab. — Eladott 961 darab. Maradt 566 darab. — Napárak: 120—180 kgr. sulyban 98—104 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 96—104 koronáig, 320—330 kgr. sulyban 96—104 k.-ig. Öreg nehez páronkint 400—500 kilos 88—94 koronáig. Malacok 60—70 korona 100 kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 30.

A kínálat és a kereslet élénk volt ma. Forgalmába került 38.000 métermáza buza szilárd irányzat mellett. Az árak tartottak maradtak. Finomabb árunál 2 1/2—5 fillérrel emelkedtek az árak. Rozsban az irányzat szilárd.

ÚJ FÖLD

Irta: KNUT HAMSUN

(46) Hol az egyik, hol a másik lobogó alá szegődött; nagyon vigyázott arra, hogy útemre lépjen. Grande ügyvéd a sarokról jött, átment az utcán s ő is a menethez csatlakozott. Utolérte Koldevint s köszöntötte. Aztán csakhamar beszélgetésbe elegyedtek. — Hát az ifjú Norvégia? mondta Koldevin. — A költők, művészek, azok nincsenek itt? Pedig itt kéne lenniök, nem vesztenének a tehetségükből. Talán nem erősítene a tehetségüket, ezt nem mondom, de semmiesetre sem csökkenenének. Csakhogy ügylátszik nem törődnek avval, ami itt történik, közömbösek. Ez pedig nem szép, éppen nem. Koldevin haragudott, hallatszott a beszédén, ámbar iparkodott nyugodtan beszélni; aztán más dolgokra tért át, sokféle kérdésről beszélt, az asszonykérdésről s azt mondta, hogy az asszonyoknak első sorban az volna a kötelességük, hogy a saját otthonukban haszonnal működjenek. Nagyon furcsa dolognak tartja, hogy az asszonyok egyre kevesebbet törődnek az otthonukkal, férjükkal, a gyerekekkel. Jobban szeretik a kis padlásszobákat, ahol egyedül lehetnek, csak a kis padlásszobákban. Aztán addig éppen nem állanak meg, amíg szemüveget nem szereznek s amíg be nem iratkoztak valamelyik kereskedelmi iskolába. Aztán az ilyen kereskedelmi iskolában olyan kitűnően végzik a dolgukat, hogy a vizsgát fényesen kiállják, aztán ha még egy kis szerencsésük is van, husz koronás hivatalba is bejutnak. Husz koronát fizetnek nekik egy hónapra. Jó! De tanulmányaik idején 27 koronát fizettek a szobáért meg az ebédért. Ilyen vált az önállóságuk.

— No de kérem, arról nem tehetnek az asszonyok, hogy rosszabbul fizetik a munkájukat, mondta az ügyvéd.

— Oh igen; hogy ezt a kifogást már ismerjük, igen, igen. Hogy már akadt ember, aki megfelelt rájuk, egypár ezerszer megfelelt már. A legrosszabb a dologban, hogy az otthon egészen elpusztul. Hogy ezt hangsúlyozza. Meggyőződött róla ita a fővárosban, hogy a legtöbb ember a vendéglőkben éli le a napjait. Sok ismerősét nem is találta otthon, sokszor elment hozzájuk, de mindig azt mondták a cselédek, hogy az urak kávéházba mentek. Az írókról és művészekről nem is beszél, azoknak igazán csak a kávéház volt az otthonuk és Koldevin sehogy sem tudta megérteni, hogy miképpen tudtak ezek az emberek irdalmi műveket teremteni a kávéházak asztalánál... Osodlatos, a dolgoknak sajátosság összefüggése van. Az asszonyokban ma már nincs meg az az igazi, nagy becsületérés, sem a meleg szív. Modern dolog lett a kószálás, a kávéházba járás. Mit tettek azelőtt az asszonyok? Megvölt a kis szobácskájuk... nem is szölok azokról, akiknek szalonjuk volt. Most csak kószálnak, nincs se szívük, se érzésük, a legvegyesebb társaságokba járnak. Se ide se oda nem tartoznak. Olyan ritka ma már az igazi asszony, mint a fehér holló.

A monethen most éljen-kiáltás hallatszott. Némelyikben hurrát kiáltottak. Koldevin egész erejéből kiáltott, megállt s újból kiáltott, pedig nem is hallotta, hogy miért kiáltottak a többiek. Dühösen nézett végig a sorokon, a kalapját lobogtatta, hogy az embereket arra bírja, hogy hangosabban éljenek.

— Ezek az emberek még ahhoz is lusták, hogy éljenek — mondta — csak sutognak, alig hallja az ember. Segitsen nekem ügyvéd ur. Egy kis életet kell beléjük önteni.

Az ügyvédet mulattatta a dolog: nagyot kiáltott s erőt adott a lelkesedésnek.

— Még egyszer — mondta Koldevin lángoló szemmel.

Ujra erős hurrát-kiáltás hallatszott. Most mosolygott az ügyvéd s így szólt: — Milyen jól bírja!

Koldevin ránézett, komolyan mondta: — Ezt ne mondja. Mindnyájunknak bírni kellene. Kellene, ha mondom. Az, hogy itt processziók járnak az utcákon, az persze nem fontos dolog; de Norvégiát éltetik, Norvégia lobogóját s akkor mindenkiük éljenek ki; talán a storthingban is mondanak ma egy-két komoly szót. Alapos a hitem, hogy ma eszükbe jut azoknak az embereknek sok olyan dolog, amelyet nem volna szabad elfeledni. Egy kis erő, egy kis hűség; ez még segíthetne. Nem volna szabad, olyan egykedvűen nézni a dolgokat, éppen az ifjuságnak kellene fellépni; ki tudja, ha az ifjuság zárt sorokban vonulna végig az utcákon, ha hurrát kiáltottak volna, talán az országgyűlés is másként döntött volna sok dologban. S aki ma lent járt a parton s csak egy percig nézte azt a hullámzó, eleven életet, az belátta volna, hogy ez az ország megérdemli, hogy éljen kiáltanak.

Az ügyvéd az utca tulsó oldalán most Öjnt pillantotta meg; gyorsan elbucszott Koldevintől s kiállt a menetből. Később hátra nézett, Koldevin megváltoztatta a helyét s most a kereskedők lobogója alatt lépdelt, egyenesen, komolyan s a kis selyemesokor szinte le viritott kabátjáról. Öjnen, Noremml és a két kopasz fejű költővel volt együtt. Mindkettőn szürke tavaszi felöltő volt, szép felöltő ugyan, de már mult évi. Mindkettőnek vastag sötét volt a kezében, amelyre menet közben támaszkodtak. — Te beszéltél Koldevinnel — kérdezte Öjnen az ügyvédet. — Mit beszélt? — Oh sok mindenfélét. Sok érdekes dolgot mondott s nem is olyan ostoba, csakhogy furcsa egy kissé. A fejük tetejére állítja a dolgokat s úgy nézi őket, megfordítva, olykor azonban nagyon mulatságos.

(Folytatása következik.)

133.75. Elbavölgyi vasút 123.—. Alpesi bányarészevény 262.—. 20 frankos arany 19.27. Londoni váltótár 242.95. Bécsi Tramway 135.—. Az irányzat csendes.

Bécs, március 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárások a kővetkezők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.—. Magyar hitelrészvény 187.—. Angol-Osztrák bank 124.75. Unlen bank 135.—. Länderbank 154.50. Bankgyűléslet 117.—. osztrák-magyar államvasut részvény 133.60. északnyugati vasut részv. 24.80. elbavölgyi vasut 123.50. dunagőzhajós vasut 118.50. alpesi bányarészevény 153.60. májusi járadék 262.25. osztrák koronajáradék 309.75. magyar aranyj. 99.30. magyar koronajáradék 93.70. német birodalmi márká középsznéz 122.—. utimórá 118.62. törökországyek.—. rimamuráuyi vasmű —. déli vasut —. dohányrészvény —. Napoléon d'ér 19.27. Lombard —.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 30. (Tűsdei tudósítás.) Az utimóra való fokozott pénzkereslet miatt eleinte tulnovom volt a kínálat, különösen bányarészekben. Utimórá 71.90%. Utimón túl terjedő rövid határidőre 80%-ot kértek. E miatt a kohó- és készénrészeknek nyomottak voltak, de később muló javulás állott be. A spekuláció tartózkodása azonban később ismét gyöngyöztette az irányzatot. Amerikai vasutak New Yorkra gyöngyültek. Magánészámítási kamatláb 5/4%.

Berlin, március 30. (Zárlat.) 4.2% os papírjáradék 98.25. 4% osztrák aranyjáradék 99.30. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák-magyar államvasut 136.60. Kassa-odobergeri vasut —. Bécsi váltótár 84.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészevény —. Disconto-Commandit 197.50. Altalános villamosázi Edison 253.60. Gelsenkircheni 219.—. Laurakohó 281.25. 4.2% osztrákjáradék 98.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.—. Osztrák hitelrészvény 204.00. Déli vasut 28.—. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.15. 4% osztrák kölcsön 99.25. Török dohányrészvény 152.—. Olasz járadék 94.30. Magyar hitelbank —. Dinamit Trust 158.—. Harpeni 234.75. Az irányzat szilárd.

Berlin, március 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázalékos magyar aranyjáradék 97.—. Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák hitelrészvény 234.75. Osztrák-magyar államvasut 136.60. Déli vasut 27.90. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középsznéz 218.10. Buschtiehradi 301.—. Orosz bankjegy 216.05. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, március 30. (Zárlat.) 4.2% osztrákjáradék 97.90. 1860. sorsjegy 136.50. Déli vasut 27.75. 4% osztrák aranyjáradék 99.—. Osztrák hitelrészvény 234.70. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Olasz járadék 94.30. 4% osztrák aranyjáradék 97.20. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, március 30. (Zárlat.) 4.2% osztrák papírjáradék —. 4% osztrák aranyjáradék 99.50. Magyar koronajáradék 92.70. Osztrák-magyar bank 126.60. Déli vasut 28.—. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltótár 204.57. Bécsi bankgyűléslet 135.40. Villamos részvény 141.50. 8% osztrák aranykölcsön 73.40. 4.2% osztrákjáradék 98.10. 4% osztrák aranyjáradék 96.90. Osztrák hitelrészvény 234.60. Osztrák-magyar államvasut 136.70. Északny. vasut 117.—. Bécsi váltótár 84.2.—. Bécsi váltótár 82.18. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 204.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artylamok januúra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény —. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 28.—. Osztrák aranyjáradék —. Olasz járadék 94.40. Laura-kohó 283.40. Harpeni 235.50. Discont —. Alpesi —. Bécsi bankgyűléslet —. Szilárd.

Páris, március 30. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 682.—. 4% osztrák aranyjáradék 100.—. Osztrák Länderbank 486.—. 3% francia járadék 101.30. Ottomankbank 577.—. 3/4% francia járadék 103.07. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 153.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.25. Párisi bankrészvény 1160. Olasz járadék 94.05. Francia törleszt. járadék 100.20. Osztrák földhitelintézeti részvény 1280. Török dohányrészvény 316.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 29. A sertésüzlet irányzata változatlán. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 94.—96 fillérig. Óreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 102—103 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 100—102 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 100—101 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) —. krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) —. krajcárig. —. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. —. III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogramm felüli súlyban) —. fillérig. —. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. —. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. —. IV. Romániai eredeti (Stachh). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. —. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 99—100 fillérig. —. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98—99 fillérig. Sertéselátás márc. 1900. márc. hó 28. napján volt készlet 31859 darab, 1900. március hó 29. napján felhajtott 800 darab, 1900. évi március 29. napján elszállított 271 darab, 1900. március hó 30. napjára maradt készletben 32188 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 30. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter a budapesti állatorvosi főiskola bakteriológiai tanszékéhez II. tanteregedde két év tartamára Árpád Gyula okleveles állatorvost; a budapesti itélőtábla elnöke Kollner József végzett joghallgatót a budapesti királyi itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká; a temesvári itélőtábla elnöke Vörös Imre munitri lakos végzett joghallgatót a temesvári itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a kolozsvári itélőtábla elnöke Vasárhelyi Béla kolozsvári lakos végzett joghallgatót a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká; a 15-és székvárosi pénzügyigazgatóság Tábori Gyula díjtalan fogyasztási adóhivatali gyakorlatot segélydíjas m. kir. fogyasztás adóhivatali gyakorlatot, Jakab Lászlót és Mossóczy Lajost pedig díjtalan magyar királyi fogyasztási adóhivatali gyakorlatokká nevezte ki.

Földjegyzék. Pénzügyi foglalkozó a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál két hét alatt. Bíró a budapesti törvényeszkénél két hét alatt. Végrehajtó az abau-szenti járásbírószághoz két hét alatt. Inok a privigei járásbírószágnál négy hét alatt. Foghárzó a szolnoki ügyészságnél két hét alatt. Hivatászoja a nemesztói járásbírószágnál április 30-ig. Aljegyző a zilahai törvényeszkénél két hét alatt. Inok a szolnoki törvényeszkénél négy hét alatt. Dinok a módosi járásbírószágnál két hét alatt. Adógyűjtő a segevári pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Alügyész a debreceni ügyészságnél 14 nap alatt. Végrehajtó a topolyai járásbírószágnál két hét alatt. Pénztárnok a nagylaki adóhivatalnál két hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, március 30.

A depresszió északabbra húzódott és centruma Dél-magyarországra és a Duna-Tisza között terült el, s ezenkívül még egy új depresszió érinti Európa legészakibb pontjait. A keleti maximum helyzete nem változott, míg a nyugati elvesztette azt jellegét.

Az idő az egész kontinensen szárazabbra fordult és csak a déli depresszió környékén volt jelentékenyen csapadékos.

A hőmérséklet északról sülyedt. Nálunk az idő néhány északkeleti megyét és Erdély egy részét kivéve esős volt, a nyugati határon pedig havazott. A csapadék mennyisége a Dunától és a tengerparton 20—40 mm. között volt, míg egyebütt jobbra jelentékenyen. Ezenkívül zivatarok voltak a Balaton környékén, Bácskában és Biharban. A hőmérséklet nyugatról sülyedt. Küldetés: Megelőnkülő északi szelekkel hűvös idő és az eszős szünése várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Inn Duna, Morva Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Frazana, Latorca, Laboreca, Ung) and water level measurements in meters for various dates (márc. márc. 29., 30., 31., 1. ápr.).

Szigeti Lajos szilgyártó, nyerges és bőrdűs.

Csász. és királyi udvari szállító, József főherceg és Coburg herceg udvari szállítója.

Végeladás illetelohajyas vegett.

22 év óta fenálló, a legjobb hírek örvendő szilgyártó-és nyerges üzletem telgyom. Szergalmam által szerzett eredményeiny nyugalomra vonultok, ez alkalommal örösi áruaktáram mely a legszárazabb és legészakibb áruktól áll, saját előállítású áruam, sőt egyes tárgyakat még szon áru is áruha bocsátom, ezzel végi jó verőm még egyszer utóllára jó áruam oleson kikészíthetom. Tájékoztul ráktáramon levő áru mennyiségéről fölleltek egy pár árúkat, u. m.: kesztő kőszaromok 250 lóca, ezek közt van könnyű és nehéz, magyar szallagos és kumetos mindenféle veretokra, van négyes, páros és egyes könnyebb és nehezebb kirtelben, 240 lóca nyergeszer, lovassági-, gyalogsági-, civil-, úri-, női-és gyermekek nyergeszer, istálló költők, hevederek, takarok, lovagló-és kesztő ostorok, veszők és botok, utasbőrűndök a legelsőbb dísznötről, igen ajánlható kézi-és oldal-táskák, úri-és női nocsikok, berendezési táskák, szivar-és szivarokai ók, papir-és aprópénz erszények, minden a szakmába vágó fenemeltett tárgyaktól nagy választék. Képes argyezeket (civl és ústi) bérmentve ártúok.

Advertisement for 'Elég' (Enough) featuring a large 'Elég' text and a description of a children's clothing store 'Angol szabó'-hoz' (English tailor) located at IV. ker., Károly-körút 12. sz. földszint és első emelet.

Advertisement for 'Butorok hitelre' (Horse-drawn carts on credit) and 'VARGA IGNÁC hitelfőnök' (Varga Ignac, head of credit), located at Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 2.

Advertisement for 'RÁCZ GYÖRGY' (Racz Gyorgy) a pharmacist and optician, located at Jolánföldi szőlőtelepen és kertészetében Kula, Békmegyer.

Advertisement for 'Gyakorlati Német Nyelvtan' (Practical German Language) by Roboz Andor, located at 3 Korona helyett I. K. 30 fill.

Advertisement for 'VUKOVÁRI' (Vukovari) medicinal products including 'arctisztító kenőcs' (arctic cleansing ointment) and 'bőrszépítő szappan' (skin beautifying soap).

Advertisement for 'Hölgy-óvszer' (Ladies' underwear) featuring 'ANTISEPTICUS' and 'Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemű gyöngődően, gummi és spongya cikkeket'.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

A csempészek.

Dalmi 2 felvonásban. Szövegét írta Carlo Luigi Villa. Ford. Radó Antal. Zenéjét szerz. Bahner J.

Személyek:
Simon Takács Kisbíró Hegedűs
Livia Vasquezné Beppo Beck
Carlo Arányi Halász Szabó
Annina Dióssyvá

Utána:
Nap és föld.

Ballet 4 képben. Írták Gaul és Hassreiter. Zenéjét szerzerzte Bayer J. Kezdetre 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

Őszi napsgár.

Utána:

A kis marquise.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Meilhac és Halévy. Fordította Adorján Sándor.

Személyek:
Boisgongmeux Dezső Henriette Csillag T.
Kergazon Nádai Juliette Nagy I.
A lovag Gabányi Martine Palotai
Mouche Nádai B. Georgette Keczeri

Kezdetre 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

Rafael.

Dráma 4 felvonásban. Írta Váradny Antal.

Személyek:
Chrysostomus Egressy Sölo Gyenes
Castiglione Pálfi Margherita Boér H.
Pietro Bembo Iványi Stella Hegyesi
Barnabó Mihályfi Gina Meszlényi
Rafael Somló Rita Bártfai
Antonio Paulayné Követ Hetényi

Kezdetre 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

Harmadszor:

A Valton-család. (Catherine.)

Színmű 4 felvonásban. Írta Henri Lavedan. Franciaából fordította: Dr. Marquis Géza.

Személyek:
Hercegné Hunyady Helén Lenkei
A hercegné François Vanyasi Mantel Georges GAI
Madeleine Varsányi Valton Balassa
Frouard báró Szerényi Catherine Szerényi G.
Frouard báróné Rostagni Blanche Nógrádi

Kezdetre 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

Ámon Margit szerződött tag első fellépése. Új betanulással először:

Az eleven előzőg.

Víg operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerz. Konti József.

Személyek:
Soubise herceg Horváth Desperdiéres Németh
A hercegné Siposné Veronika Csatali Zs.
Tibulle Szirmai Margot, leánya Harmath
Hermine Bojár Grovin Ujváry
Leteriéres Ámon Marianne, neje Bárdy
Pomponius Kovács Rendörtiszt Pécsi

Kezdetre 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

L. Komáromi Mariska assz. fellépével.

Másodszor:

Az anyaföld.

Népszínmű 3 felvonásban. Írta Gécy István. Zenéjét szerzerzte Mocsáry Imre.

Személyek:
Sólyom Molnár Csombók Mátrai
Zsuossanna Láng E. Benze Vidor
Boriska Ráskai Ispán Bessonyei
Erőss János Fűredi Hadnagy Odry Z.
Eszter Komáromi Kapitány Kerdos
Mihály Dajka Misi Rózsahegy

Kezdetre 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szombat, 1900. március hó 31-én.

Spanyolország.

Írta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika- viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Kezdetre 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdetre 8-kor.

Ma nagy jótékonycélu előadás. Színre kerül az eredeti szöveggel és zenével, teljes színpadi alakban, Wolfsthal Ch. és Weinberg M. bibliai operett-társulat előadásában.

Pontban fél 9-kor:

SZULAMITH.

Bibliai melódrama 4 felvonásban. Írta Goldfaden Abraham.

A harmadik felvonásban „Kol-Nidre”, magyar szöveggel énekel Koller ur-hístenorista m. v.

Holnap, vasárnap, április 1-én

egész új szenzációs műsor.

1. Eredeti Frank grigori csoport spanyol akrobaták ikarjai játéka.
2. Gaetano Olleni's a jelenkor legjobb excentrikusai.
3. La et Do francia vocalisták, párisi énekesek.
4. Sisters Glives a bájos amerikai ének- és táncoktatók.
5. Mdlle La belle Zarina modern élőképeivel.
6. Mdlle Juliette Dolia francia excentrikus énekesnő.
7. Rieger család felső stájerországi dal- és táncok.
8. Lili Melan bécsi énekesnő.
9. Roling Paula kosztüm énekművésznő.
10. Wagenbach György fenomenális sopran- és bass-énekes.

Vasárnap délután 3 órakor a „Budapesti” jótékonyági egyesület javára nagy előadás, felhelyarákkal. Hétfőn, április 2-án Kutschera Alajos zeneszerző és színész jutalomjátéka.

A következő „Szulamith”-estére jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytőzsdő Károly-körút 26.

A Budapesti

Központi Tejszernak Szövetkezet

tejtől esszenciáig minden palackokban hozza forgalomba, hogy a tapasztalt vizsgálók bebiztosítsák és megőrzésükkel teljesüljön a megbízhatóság a palackokban, megőrzésükkel.

Közvetlen házhozzállítás kézpénztárral és elővétel mellett.

Leszállított árak. A teljes tej literre az eddigi 80 fillér helyett esszenciáig 25 fillér, 50 literre szűz joghurt előre váltása esetén 24 fillér. Ezen joghurtok a szövetkezet pénztáránál kaphatók.

VII., Rottenbiller-utca 31. sz.

A palackok parafalemez betéttel ellátott stanol kupakkal vannak ellátva.

Minden kupak fölöttén a cég- és a kibocsátás napja van kinyomtatva.

Más kiállítású vagy sérült kupakkal ellátott palack nem eredeti töltésű a visszautasítandó.

Tejszín, vaj és túró is vitetik köz.

vetlen házhoz kisebb adagokban.

FOLIES CAPRICE

9 órakor. Ma 9 órakor.

Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózat. Írta H. H.

10 órakor. 10 órakor.

„Blonde Bestien.”

Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-től.

11 órakor. 11 órakor.

Lorelei.

Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-től.

Erkély incognitó páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

PETANOVITS Metropole-szállója

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű tóli kertben kívül a mulatószobák, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes főterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Cimbalmok,

részletre is, olesők és jó hangnak, 5 évi jótállás. Arjegyék ingyen. Varga Pál, Rökk Szilárd-utca 3.

- Uri Havelock 7 fűtől,
Női Havelock 9 fűtől,
Fiu Havelock 4 fűtől,
Leány Havelock 5 fűtől feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold, lodenruha-specialista BECS, IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring-club és számos körkép-egyesület sth. szállóját.

- LODEN városi 12-
LODEN meneszkör 12-
LODEN hajókör 12-
LODEN turista-6-
LODEN molnári-6-
LODEN tóny 10-
LODEN sült-éltény 12-
LODEN szilony ma-
LODEN lomulaj-
LODEN dozsook-
LODEN erdősz-6-
LODEN erdőkör-
LODEN lönek 10-
LODEN vihargallér 5-
LODEN gameni 2.50
LODEN vinckör-
LODEN peny 5-
LODEN körképáros 5-
LODEN dress sap-
LODEN káva 10-
LODEN minden szinben 10-
LODEN iskola-ol-
LODEN tóny 8.50
LODEN iskola-6-
LODEN peny 4-
LODEN fu-öltény 5-
LODEN fu-felöltés 6-
LODEN ur-öltény 12-
LODEN saccó és 8-
LODEN vadászölt. 10-
LODEN hegyi kabát 7.50
LODEN valószerke-
LODEN bati 9-
LODEN köpeny 12-
LODEN fradakabát 5-
LODEN nadrág hosszú 5-
LODEN nadrág rövid 4.50
LODEN felöltés 10-
LODEN sekekabát 7-
LODEN valamint minden elmondható ruhákhoz mindenféle fűtől-
LODEN denből a lehető legjobb nagybani árak mellett; minden fontnevezésű cikk jobb minőségben és minden árvaltoz-
LODEN zaban készletben tartatik. — Minták képes arjegyekkel in-
LODEN gen és bérmentve. — Vidéki megrendelésekre a legjobban el-
LODEN tértetjük. Nemzetközéki-
LODEN talannal kísérletetik vagy a teljes összeg visszavadásza.

Justitz Leopold, lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48. Hivatalko nadrág, szürke, tricót ... 5.50. Hivatalko zubbony al-
LODEN zálóid ... 7.-. Tornanadrág, drap, tricót ... 5.50. Double-hálókabát ... 7.-.

ÉRTESETÉS.
Használt téli kabát helyett új feltöltő csekély ráfizetéssel kapható ROTHBERGER JAKABNÁL Budapest, Kristóf-tér. A becserélt ruhák egy elkülönített osztályban mérsékelt áron adatnak el.

Baranyamegye nagybirtokosai által alapított Pécsi tejszernak országos hírvé termékeiből 6 korona utánvétel mellett bérmentesen szállít finomán és gondosan csomagolva 6 drb imperiált, 6 drb csemege-, 6 drb pikánsajtot és egy kiló legfinomabb teavaját 1/4 kilós darabokban, édes tejszinből, naponta frissen előállítva. Megrendelések levelezőúton röviden. Kérek egy hathorónás csomagot" címzendők: Pécsi tejszernak, Pécs.

Kávé különlegességek a FRATELLI DEISINGER cégtől Fiuméből és Triesztből egyenesen a tengeri hajókról 5 kilogram Mysore ... 9 fűt 56 kr. 5 : Ceylon ... 8 : 32 5 : Arab Mokka eredeti ... 8 : 04 5 : Neligherry (erős) ... 7 : 88 Tea 1/4 kg. kínai dobozokban, mely a kávéhoz csomagol-
LODEN bató. — Az összes árak eredetiségükert kezességöt vállalok. — Egy postaszámban 2-3-féle mennyiségű kávéfajtát állítunk össze. — Az árakban bele van értve az elővártási díj, franco díj és minden egyéb költségek. Ár-
LODEN lap ingyen.

BUDAPESTI TAKARÉKPÉNZTÁR és országos zálogkölcsön részvény-bárság. Közhírvé teszszük, hogy f. évi április hó 1-én VIII., üllői-út 6. sz. a. újabb zálogkölcsön-intézetet nyitunk meg, hol mindennemű értékpapírokra arany- és ezüst tárgyakra ékszerekre, valamint mindennemű ingóságokra legmagasabb pénzelőlegeket adunk, jutányos feltételek mellett.

Alapított 1887. Alapított 1887. Állandó nagy butor-kiállítás. Kizárólag csak magyar műipartermékek, melyeknek valóságáért kezkeskedünk, ugyszintén saját készítésű kárpított butorainkat a n. é. butorvásárló közönség b. figyelmébe ajánljuk. Dus vá-
LODEN laszték találhatók szilárd és modern stíli háló-, ebédlo-, férfi-szoba és szalon-berendezésekből, valamint bármely egyéb butoradatokból, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, minden versenyi föltűnő oleső árakon. Kérjük az igen t. közönséget saját érdekeiből, ezen kedvező alkalom föl-
LODEN használatát és szükséges butoradaraiból nálunk beszerezni, Hazafias tiszteltetl
PATYI TESTVÉREK kizárólag csak VIII., Kerepesi-ut 9a. Pannónia-szálló mellett. Nagy butor-album 1 korona beküldése mellett levéljegyekben bérmentve.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi állapottok radikális gyógyítására páratlan sikertű gyógyhatásai folytán legmélegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET

Budapest,

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-3-ig.

Levelekre díjmentesen válaszolunk. Prospectus ingyen.

Magy. kir. Államvasutak,

Üzletvezet. Miskolc.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. Államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Fülel állomáson létesítendő 613 ma területű mozdonyszin, négy tisztító gödör, három daruakna, 30 folyóméter hosszú vízlevezető csatorna, három vízvezetékí kána és egy egyemeletes váltó állító torony és egy 8 rokasú szeszszin építésére.

A tervok, az egyaránygyűzők, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek és az 1890. évben kiadott "Épületek leírása" Miskolcon a magy. kir. Államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi április hó 10-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

"Ajánlat a Fülel állomáson létesítendő magas építményekre."

Csak az összes munkára tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi április hó 9-én déli 12 óráig 3000, azaz háromezerharminczár korona bánatpénzt kell a magy. kir. Államvasutak miskolci üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letételeg az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útnán beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevérnyvel andndók fel.

Miskolc, 1900. március hó 27-én.

Utánnyomás nem díjazatik.

Az üzletvezetőség.

Titkos betegségek

gyógyításra e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fertőzésmé és nőknél: húgycsőfolyást, hólyagbajokat, buba-kóros sebeket, syphilist, ennek következményeké makacs borbajokat és az únfertőzésből (nád) időbetegségeket.

Meglepi az eredmény lértől gyengeségéni (impotencia) ugy fiatal, mint öregb egyénekéni. Birtos siker folytán a honorarium utólag is észékel. Levelekre díjlanul válasz; kívánatra gyógyszerék.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút (2. sz., (Dehany-utca sarok, I. emelet).

Bejárati a lépcsőnél. Külön várótermék.

Rendelés délelőtt 9-9-g, este 6-8-g.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmélegebben ajánlható

Dr. KAJDACS, V. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, bubakóros sebeket, syphilist, az únfertőzés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb borbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátságerebajokat gyógyít a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermék.

Levelekre díjlanul azonnal válaszolunk; esetleg gyógyszerékről is gondoskodva lesz.

AZ ANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítástott 1858.

Összes vagyon 1898 végén... 130 millió korona
Biztosítási állomány 1898 végén... 487 millió korona
Eddigi kifizetések... 210 millió korona

A nyerevény rész-süléssel biztosítottak a vegyes és halzálesi biztosításoknál A osztályter szerint - mint husz év óta - 1890-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályter szerint (évenként emelkedő osztályok) az összes - az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 39%-a, illetőleg az évi díjak 1897 90%, 1898 120%, 1899 150%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

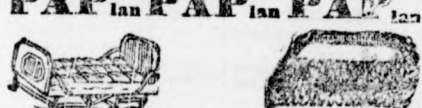
Olcsó díjak. Kevébb feltételek.

A képzeltető legnagyobb biztonság.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügyünkösökékről iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Legszébb Legjobb Legelőbb

PAP lan PAP lan PAP lan

- 1 szőnyeg... 5.-
- 1 tepertő... 1.-
- 1 levarosi szalmaszék... 2.30
- 1 márvó... 2.30
- 1 Crude Afrique matró... 4.50
- 1 löszér... 12.-
- 1 párnázott ruganyos matrac... 13.-
- 1 nagy szoba szőnyeg 200/300... 2.50
- 1 szék tunis függöny... 1.50
- 1 boursé ágylátó... 2.30
- 1 szőnyeg méterenként 25... 25
- 1 krtól 4 frág.

GICHNER JANOS és TARSAS

paplan, matrac és kárpitosaru gyárosok, szőnyeg, függöny-égy- és szőnyegterítő, nagy váll asztal, búza. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és borsómeze küldünk. Nem tartós árakat kiserölünk, vagy a pénzt visszaadunk

Olaszország Remekerei.

Olaszország és az olaszok műkíneseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer. A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

Igazgató: LAURENCIC GYULA. A kiadásunkban legkészelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezés és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon. - A műbe felöltött képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország szépségeinek és gazdag műkíneseinek, az olasz vidék bohát ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendezettek el. A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerje Olaszország tájainak, népeinek és műkíneseinek, lebilincselő szöveg szerelretremítő csejere gyanánt. - E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent sejtetes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztatlanul nyomott elchéivel; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb körében éppen ugy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudósok között a legmélegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán a remekmű egyttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágának tanulmányozásánál. A füzetek 1 korona 20 fillérfnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér. 12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Mérég-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. - A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. - Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden más egyeztetés előtt közzé kell adni a hirdetés szövegét a kiadóhivatalnál, melynek költségét a hirdető viseli.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Angyal.
Te tudod, mily végtelenül szorultak, tudod tehát azt is, hogy mennyit szenvedtem az utóbbi napokban. Hogy szorultam volna minden időmet lábaidnál eltölteni — szerelmes szavakkal edesd tenni minden pillanatodat! És nem lehetek — a kétségbeeséshez voltam közel a forró inával kértém Istont, a ki meghaltatott. Aranyos, szép, bájos angyalom gondoltál-e sokat rám, szöveget a jövő boldogító álmát? Oly türelmetlen vagyok — nem találok helyemet. Mily jó volt Vácon — mennyi édes emlék! Alig várom a boldog idők ismétlődését — de vajon ismétlődni fognak-e? Bennem tömör, gyémántkemény jégpecséte fejlődött a szerelmem — és a Tied? Isten veled, Te édes, bübbős teremtés, agyam minden gondolata, szívem minden érzése nálad van és örökídió feléd. Nem érzem szerelmem közelébe — nem érzem-e az édes csókot, melyet feled küldök naponta annyiszor? 5934

Csinos, művelt
hugomát, kinek 6000 kor. hómogánya van, óhajtom férjhezadni intelligens urhoz. Leveleket „Jó férj” jellegű kérék a kiadóhivatalba. 2853

Olaszország
Baedekerjét óhajtom megvenni magyar, angol, vagy német nyelven. Cim a kiadóhivatalban. 2854

Alkalmazást
keres egy végképzett vasutas kintő bizonyítványokkal, ki minden irodai munkára alkalmas. Esetleg 5-600 korona övadákkal pénzbeszedő, vagy pénztárnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatalban. 2851

Ügyes
alj és derék varróknak felvételnek. Cim a kiadóhivatalban. 5928

Urasági inas,
intelligens első inas kerestetik, ki mint ilyen már alkalmazva volt. Cim a kiadóhivatalban. 2850

Óvodákképes
29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérék „2000-3000 korona”. 2723

Telekkönyvi
vizsgát tett szép írással bíró fiatal ember, ki mindenfélő ügyben gyakorlati bir, s ki a magyar, német, horvát, szerb nyelvet szó és írásban tudja egy védelni, közjegyzőnél, pénztárnoknál, magánhivatalnál vagy gyárban alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2344

Kereskedelmi
tanfolyamot végzett, irodai teendőkhöz jártas kisasszony, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, főleg könyvek vezetéséhez első céghez kerestetik. — Gyorsíróknál előnyben részesül. — Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „D. L. U.” alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 5921

Kereskedő urak
figyelmébe. Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy elsőföldi nagyobb üzletben önállóan végzte, kintő kiírt írással bír és szolid megjelenése van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szíves megkereséseket „Szerény” cim alatt kérék a kiadóhivatalba. 2789

Etelka.
Levele van a kiadóban S. H.-46l. 5935

Beidegtalan,
sorstól mélyen sujtott ifjú uriót valami nemesszivű emberbarát jóságához eszedezik 100 forint kölcsönért, melyet havi részletekben pontosan visszafizetne. Levél kérék „Illico . . . 31” cimre e lap kiadóhivatalába. 2346

Előkelő
magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Igen jó forgalmu könyvnyomda
nagy vidéki városban — más vállalat miatt — **olcsón eladandó.** Ajánlatokat „Könyvnyomda 5937” jellegű továbbítható e lap kiadóhivatalba. 5937

Dohánytörsde
a főváros legforgalmasabb pontján, régi jóhírnövi prima üzlet, visszavonulást miatt átadandó. Cim a kiadóhivatalban. 5938

Házmesteri
vagy házgondnoki állás, legkönnyebben jutni, ha magát irodában előjegyezted. Delseux J. Losonci-utca 3. ajtó 1. 5936

Budai nyaralóban
esetleg a Svábhegyen, Zugligetben, vagy a Lipómező környékén butorított szobát keres fiatal hivatalnok, mérsékelt díjért. Esetleg 2-3 szobát több hivatalnok. Szíves ajánlat „Buda környéke” cim a kiadóhivatalba kérék. 2848

Jutányos áron
eladom kintő pedálos **climbalmom.** Az érdéklődőket szívesen látom lakásomon. Schneller Sándor, Akáca-utca 41. sz. II. emelet. 2849

Középiszkolai
tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanít kintő philológus és matematikus. Előkészít egyéves önkéntességi szolgálatra jogosító vizsgára. kereskedelmi, realiskolai és gimnaziumi érettségire. — Goitein Henrik, Budapest, VI., Teréz-körút 32., II. emelet 14. 5214

Üzgnökök keresetnek
helyben lakó előfizetők gyűjtésére. Telefon Hirmondó Kerepesi-ut. 5818

Házmesternek
ajánlkozok egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Intelligens
családnál, szívesen butorított különbejáratu szoba az Andrássy-utani kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2852

Egy
nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cime a kiadóban. 2737

Kintő
karban levő utó ver-senyzőp jutányos eladó. Cim a kiadóban. 2855

Singer varrógép
használt, de nagyon jó karban lévő, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2830

! Diszfák-sorfák!
20,000 vörös virágu és Gémkák 1 drb 60-100 fillér. 20,000 drb Glaeditia, nyár, juhár, kőrös stb. 1 drb 60-80 fillér. **Diszbokrok** 100,000 drb 30 kintő 5 fajnban, 100 drb 16 korona. Szomorúfák. Nyír, bükk, kőrös, akác, alma, (szép virágu) fűz, berkenye, szil stb. **Élősvény növények.** Akác, glaeditia, galagonya 1000 drb 10-30 korona. Fenyők. Jegenyefenyő, lucfenyő, fókete, erdei és tömjényfenyő, 1 drb 10 cm. magasságtól 200 cm-ig 24-150 fillér. Kőföldi exotikus fenyők. 30 kintő 5 fajnban, 1 drb ára nagyság szerint 1 koronától 7 koronáig. **Rózsátövek** 180 fajta, 1 drb ára 80-100 fillér. **Fajbaromfi és óriás házi nyulak.** Részletes képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küld; gróf Bathányi Zsigmond intézője Csendiák, posta: Vas-Ferencválya.

Nyári lakás
Visegrádon, gyönyörű felfelé, három kényelmesen berendezett szoba, csomagszoba, konyha, élelmiszer, jégverem, stb. ing. jutányos áron kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5932

Köznap-osztály.
Ferenec József-kabát 4 frt Jaquet . . . . . 3 frt Frack . . . . . 5 frt Nadrag . . . . . 2.50.

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

4/3 kiló kavé
bérmentve utánváltva vagy előre fizetve, jótállás az árú jószágért. Afrikai moza, gyöngysz. frt 3.70 Santos, külföldi. fr. 3.70 Sanyor, zsidó kávé, külföldi. 4.20 Caylon, kávé, külföldi. 5.50 Aranykáv, sárgás külföldi. 5.50 Gyöngy, fr. 5.30 Afr. moza, leg. fr. 5.35 Árjegyzék vásárlással ingyen.

Ettlinger & Co., Hamburg.
Zálogházi
előadulak veszek. **Eladok** 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolok, gyertyatartók, hálókák, tálcák, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vas-laszték mindennemű ezüst műtárgy tárgyakban, arany ferlancok köllőgölgő, grammja 38 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 król, tala remon-toir brók 6 frt.

Grünberger Armin
Béla
örökösök Budapest, IV., Városház-tér 9. l. em. 23. Háriházár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. **Részletfizetésre is**

CSIZ
ezüdszerint a legerősebb Jód-Brom-Forrás-Fürdő. Eshajlata száraz, meleg; gyógy-erőmentyek meglehető. Fürdő-évd május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen felszerelt lakozó; szanatórium, gyógyfürdő; szögnyel, olcsó billiárd-terem; lawa-tennis; terezn. Kantonizációk, állami hivatalnokok május 1-től június 15-éig és szeptember 15-től szeptember végéig nyáru- és fürdőidő tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. Kimerült állapotokkal szívesen kívánatra a fürdőorvosokhoz Csiz per Rima-Szees. Az évad alatt posta és távir. helyben. Csiz a Fülke-Miskolc vasutvonali állomása.

Ujdonság!
MAKAI EMIL:
Tudós professzor Hatvani.

Verses vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. **Ára 1 korona.** Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalban. **József-körút 18.**

Erzsébet-köruton
a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jellegűvel e laphoz küldendők. 2713

Az angalföldi
rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 37600 olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalba. 2744

Impregnált csillag ☆ jegyű takarmány-répmag.

Mint hogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a szábadalmazott eljárással impregnált takarmányrépa-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők sok esetben néhány zsák csillagjegyű répmagot rendelnek és ha ez elkel, akkor mindenféle csúszkább értékű magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és impregnált takarmányrépa foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközöniséget értesíteni. miszerint a valódi

csillag * jegyű impregnált takarmányrépa-magvak Magyarországon, Felső- és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

MAUTNER ÖDÖN csász. és kir. udvari szállító magkereskedő cégnél Budapest, VII. ker., Kottenbiller-utca 23. szám és VI. ker., Andrássy-ut 23. sz. kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, ugymint **Sárga Oberndorfi, Vörös Oberndorfi, Sárga olajbogyó, Vörös olajbogyó, Sárga Eckendorfi, Vörös Eckendorfi, Sárga Mammut, Vörös Mammut**, mint említettük, Magyarországon egyedül csak a

Mauthner cégnél kaphatók, különösen kintőnek azáltal, hogy:

1. csirázási energiájuk erősebb, magas csirázóképesség mellett a kikélték gyorsabb és erőteljesebb, kintőnek továbbá 2. a fajtáknak fajazonossága által tudniillik alakra és színre nézve, 3. a magvak leggondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és társa birtokosok és magtermelők Nyomatott a „Patria” irodalmi és nyomdai vállalat részvényszerűsége körforgóköpén. Budapest, LX., Ülli-ut 25.